

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AYDIN VALİLİĞİ
ÇEVRE ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**AYDIN İLİ
2021 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
ÇEVRE ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

AYDIN - 2022

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	1
A. HAVA	3
A.1. HAVA KALİTESİ.....	3
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLLETİCİLER	6
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	9
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları	9
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	11
A.5. GÜRÜLTÜ	14
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	16
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	17
A.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	17
B. SU VE SU KAYNAKLARI	18
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	18
B.1.1. Yüzeysel Sular	18
B.1.1.1. Akarsular	18
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	19
B.1.2. Yeraltı Suları	22
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	22
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	23
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	31
B.3.1. Noktasal kaynaklar	31
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	31
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	31
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	33
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	33
B.3.2.2. Diğer	33
B.4. DENİZLER	33
B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu.....	33
B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu	34
B.4.3. Acil Müdahale Planları	35
B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri	35
B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri	36
B.4.6. Deniz Çöpleri	37
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	38
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu	38
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	38
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	38
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	39
B.5.2. Sulama.....	48
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	48
B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	48
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	49
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	49
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı	49
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	50
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisleri Hizmetleri.....	50
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri.....	54
B.6.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler	54

<i>B.6.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması</i>	55
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	55
<i>B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar</i>	55
<i>B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi</i>	55
<i>B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar</i>	56
<i>B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği</i>	57
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	58
C. ATIK	59
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	59
C.2. HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	62
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	65
<i>C.3.1. Eğitimler</i>	65
<i>C.3.2. Atık Getirme Merkezleri</i>	66
<i>C.3.3. Sıfır Atık Belgesi Alan ve Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı</i>	66
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	68
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	70
C.6. ATIK YAĞLAR	71
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	71
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	72
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	72
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	73
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	74
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR	75
<i>C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları</i>	75
<i>C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül</i>	75
<i>C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları</i>	75
C.14. MADEN ATIKLARI	77
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	78
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	79
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	79
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	79
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	80
D.1. FLORA	80
D.2. FAUNA	82
D.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	84
<i>D.3.1. Ormanlar</i>	84
<i>D.3.2. Milli Parklar</i>	86
<i>D.3.3. Tabiat Parkları</i>	87
D.4. ÇAYIR VE MERA	90
D.5. SULAK ALANLAR	90
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	90
<i>D.6.1. Tabiat Anıtları</i>	90
<i>D.6.2. Tabiatı Koruma Alanları</i>	90
<i>D.6.3. Anıt Ağaçlar</i>	90
<i>D.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri</i>	93
<i>D.6.5. Doğal Sit Alanları</i>	93
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	98

E. ARAZİ KULLANIMI	99
E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	99
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	101
<i>E.2.1. Çevre Düzeni Planı</i>	<i>101</i>
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	104
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	105
F.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	105
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	107
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	107
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	108
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	108
G.2. ŞİKAYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	109
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	109
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	111
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	111
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	112

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge A.1 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri.....	4
Çizelge A.2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları.....	5
Çizelge A.3 - Ulusal hava kalitesi indeksi.....	5
Çizelge A.4 –2021 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	6
Çizelge A.5 – 2021 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları.....	8
Çizelge A.6 - 2020-2024 Temiz Hava Eylemi Planı Kapsamında Planlanan Eylemler.....	9
Çizelge A.7 - 2021 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler	11
Çizelge A.8 - 2021 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3).....	13
Çizelge A.9 - 2021 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı.....	17
Çizelge A. 10 – Tamamlanan Bisiklet Yolları	17
Çizelge B. 11 –İlin akarsuları.....	19
Çizelge B.12 - Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar	21
Çizelge B.13 İlimizde yer alan denizlerdeki balık çiftliklerinin konum, üretim çeşidi ve kapasite bilgileri	36
Çizelge B.14 2021 Yılı Temin Edilen su Miktarları	38
Çizelge B.15 Yeraltı Su kaynaklarından temin edilen su miktarı	38
Çizelge B.16 2021 Yılı Su Tüketimleri.....	39
Çizelge B.17 Aydın Büyükşehir Belediyesi İlçe Debi Değerleri 2020	39
Çizelge B.18 Aydın Büyükşehir Belediyesi Kuyu Debi Değerleri 2020	39
Çizelge B. 19 Mahallelerde Bulunan İçme suyu (Paket) Arıtma Tesisleri.....	44
Çizelge B.20 Enerji Hidroelektrik Potansiyel	49
Çizelge B.21 – 2021 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu.....	51
Çizelge B.22 – 2021 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu	54
Çizelge B.23 – 2021 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı	54
Çizelge B.24 – 2021 yılı itibariyle arıtıldıktan sonra bertaraf edilen atıksu durumu	55
Çizelge B.25 - 2021 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler.....	55
Çizelge B.26 – 2021 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları.....	57
Çizelge B.27 - 2021 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)	57
Çizelge B.28 - 2021 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları.....	57
Çizelge C.29 - 2021 Yılında Bertaraf Edilen Tüm Atık Miktarları.....	59
Çizelge C.30 - 2021 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri.....	61
Çizelge C.31 2021 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi.....	65
Çizelge C.32 – 2021 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri.....	66

Çizelge C.33 – 2021 yılı itibariyle sıfır atık sistemini kuran ve belediye geneli temel seviye sıfır atık belgesini alan belediye sayısı	66
Çizelge C.34 – 2021 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan(faaliyet bildiren) ve temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina yerleşkelerin sayısı.....	67
Çizelge C.35 - 2021 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları*	68
Çizelge C.36 - 2021 yılında kayıtlı ekonomik işletme sayısı	68
Çizelge C.37 - 2021 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı.....	69
Çizelge C.38 - 2021 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	69
Çizelge C.39 - 2021 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları*	70
Çizelge C.40 – 2021 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları.....	71
Çizelge C.41 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*.....	71
Çizelge C.42 – 2021 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	72
Çizelge C.43 – 2021 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler	72
Çizelge C.44 – Yıllar itibariyle toplam ÖTL miktarları (ton/yıl).....	72
Çizelge C.45 –2021 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	74
Çizelge C.46 - 2021 yılı teslim alınan ÖTA sayısı.....	74
Çizelge C.47 – 2021 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri	75
Çizelge C.48 –2021 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi.....	75
Çizelge C.49 – 2021 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı	77
Çizelge C.50 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı.....	77
Çizelge C.51 – 2021 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı	77
Çizelge C. 52 Maden Atıkları Depolama Tesisleri	78
Çizelge C.53 – 2021 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı	78
Çizelge Ç.54 – 2021 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı	79
Çizelge Ç.55 – 2021 yılında BEKRA bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları	79
Çizelge D.56 2021 yılı Aydın İli Orman VASFına göre Dağılımı (DKMP 2022)	84
Çizelge D.57 2021 Yılı Aydın İli Ağaç türleri Alanları ve Yüzdesel Değerleri (DKMP 2022)	85
Çizelge D.58 -Anıt Ağaçların İlçe Merkezlerine Göre Dağılımı (Aydın ÇŞİDM 2022)	92
Çizelge E.59 – Arazi kullanım sınıflandırması	100
Çizelge F.60 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDM tarafından 2021 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	105
Çizelge F. 61– Bakanlık merkez ve ÇŞİDM tarafından 2014-2021 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	106
Çizelge F.62 –2014-2021 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı	106
Çizelge F.63 –2021 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	107
Çizelge G.64-2021 yılında ÇŞİDM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı	108
Çizelge G.65 – 2021 yılında ÇŞİDM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	109
Çizelge G.66 – 2021 yılında ÇŞİDM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı.....	109

GRAFİKLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Grafik A.1 - 2021 yılında (Aydın) istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği.	12
Grafik A.2 –2021 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı	14
Grafik B.3 – 2021 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı.....	34
Grafik B.4 - 2020 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	38
Grafik B.5 –Aydın ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı	50
Grafik B.6 –Aydın ilinde atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı	50
Grafik B.7 - 2021 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi.....	56
Grafik C.8 - 2021 yılı itibariyle katı atık kompozisyonu	60
Grafik C.9 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı.....	65
Grafik C.10 – Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen il genelindeki bina ve yerleşkelerin sayısı (aynı şekilde belediyeler içinde hazırlanmalıdır)	67
Grafik C.11 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	68
Grafik C.12 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	69
Grafik C.13 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*.....	70
Grafik C.14 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &	71
Grafik C.15 – Yıllar itibariyle toplam ÖTL miktarları (ton/yıl).....	73
Grafik C.16 - Yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)	74
Grafik C.17 – 2021 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı	77
Grafik G.18 Tescilli Anıt Ağaç sayısı	92
Grafik E.19 – 2018 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması.....	99
Grafik F.20 – 2021 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı.....	105
Grafik F.21 –2021 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı.....	106
Grafik F.22 – 2021 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı.....	107
Grafik G.23–ÇŞİDM tarafından 2021 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı.....	108
Grafik G.24 – 2021 yılında ÇŞİDM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	109
Grafik G.25 – 2021 yılında ÇŞİDM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı.....	110
Grafik G.26 - 2020 yılında ÇŞİDM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı.....	110

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita A.1 Aydın ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri	11
Harita A.2 Efeler İlçesi Birleştirilmiş Gürültü Haritası.....	15
Harita A.3 Nazilli İlçesi Birleştirilmiş Gürültü Haritası	15
Harita B.4-Doğal Göller, Göletler ve rezervuarlar.....	19
Harita E. 5 - Aydın İlinin Çevre Düzeni Planı	103

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim D.1-Rhaponticoides mykale.....	80
Resim D.2-Campanula tomantosa.....	81
Resim D.3-Kum Zambağı (<i>Pancreatium maritimum</i>),	81
Resim D.4-Ferula anatolica.....	82
Resim D.5- <i>Pelecanus crispus</i>	83
Resim D.6-(<i>Hsytrix indica</i>)	83
Resim D.7- Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Milli Parkı.....	86
Resim D.8-Bafa Gölü	87
Resim D.9-Tavşanburnu Tabiat Parkı	88
Resim D.10-Çağlayan Tabiat Parkı.....	89
Resim D.11-Şarlan Tabiat Parkı.....	89
Resim D.12-Kuşadası Birlik Mahallesi (Sapsız Meşe Ağacı).....	91
Resim D.13-Kuşadası Hacıfeyzullah Mahallesi (Çınar Ağacı).....	91
Resim D.14-Bafa Gölü.....	93
Resim D.15-Çine Barajı	94
Resim D.16-Menderes Deltası Bölgesi	95
Resim D.17- <i>Panayır (Altın) Adası</i>	95
Resim D.18- <i>Sırtlanini Mağarası</i>	96
Resim D.19-Aslanlı Mağarası	96
Resim D.20- <i>Zeus Mağarası</i>	97
Resim D.21- <i>Nazilli Sümer Basma Fabrikası</i>	97

GİRİŞ

Aydın, MÖ 13. yy.da Batı Anadolu kıyılarına yayılan Thrakların “Antheia” üstüne kurdukları “Tralleis” antik kentidir. Bu kent, MÖ 26’da bir deprem sonucu yıkılmış, kentin onarımında büyük yardımı olan Augustus’tan ötürü bir süre “Caesareia” olarak da adlandırılmıştır. Selçuklu Dönemi’nde “Aydın Güzelhisarı” adını alan kent, Osmanlı Dönemi’nde ise “Nefs-i Kaza-i Güzelhisar der Liva-i Aydın” olarak adlandırılmış, 19. yy.dan günümüze değin adı Aydın olarak gelmiştir.

Aydın; tarım, turizm, sanayi, enerji ve madencilik sektörlerindeki potansiyeli, vasıflı insan gücüyle Ege Bölgesi ve Ülkemizin hızla gelişen illerinden biridir. Aydın, orta ve batı kesiminde verimli ovalar, kuzeyi ve güneyi dağlar ile çevrili Büyük Menderes Havzası üzerinde 8007 km² ’lik bir alan üzerine kuruludur. Rakımı 65 metredir.

2019 yılı sonu itibarı ile açıklanan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre İlimizin nüfusu 1.110.972 kişidir. İlimiz nüfusunun %49,74’ü erkek (552.626), %50,26’sı (558.346) kadındır. Yıllık nüfus artış hızı 2019 yılında % 1,20 olarak gerçekleşmiştir. Nüfus yoğunluğu ise 2019 yılı itibarıyla 140/km² dir.

6360 sayılı Kanun gereğince, İlimiz; 1 Büyükşehir Belediyesi, 17 İlçe Belediyesi ve 670 mahalleden oluşmaktadır.

İlimizde Aydın, ASTİM, Nazilli, Ortaklar, Söke, Çine, Buharkent olmak üzere yedi Organize Sanayi Bölgesi faaliyet göstermektedir. Ayrıca Çine Akçaova Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemizin en büyük jeotermal potansiyeli barındıran bölgesi Büyük Menderes grabeninde yer alan Aydın İli ülkemizin jeotermal enerji potansiyelinin büyük bir kısmına sahiptir. Aydın ilinde jeotermal enerji çeşitli alanlarda kullanılmakta olup, jeotermal enerjiden elektrik üretiminin önemli bir kısmı yine bu bölgeden sağlanmaktadır. İlimiz sınırları içerisinde toplam 776,931 MWe kurulu gücünde 35 adet jeotermal enerji santrali bulunmaktadır.

Aydın İli, yörenin yaşam kaynağı olan 584 km. boyunca akarak Ege Denizi’ne kadar uzanan Büyük Menderes Irmağı Havzasında yer alır. Büyük Menderes Havzası 25.000 km² yüzölçümüne sahiptir. Havzanın 19.846 km²’lik kısmı Aydın il sınırları içinde kalır. Akdeniz ikliminin hakim olduğu ilimizde yazlar sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer.

Büyük Menderes vadisi, diğer Ege ovaları gibi batıda denize doğru açılan bir oluk biçimindedir. Bu yüzden denizin ıltıcı etkisi ve yağış getiren rüzgârlar iç kısımlara kadar kolaylıkla girer.

Büyük Menderes ırmağının suladığı bereketli ovalar üzerinde 800.700 ha alanın 365.794,8 hektarında yani % 46’sında tarım yapılmaktadır. İlimiz toprak, iklim, tomografik yapı ve ekolojik özellikleri ile polikültür tarıma elverişlidir. Tarımın her kolunda yüksek bir potansiyele sahiptir. Aydın İlinin sahip olduğu 365.794 hektarlık tarım arazisi içinde 214.371 ha ve %59 pay ile meyveler, içecek ve baharat bitkileri en geniş alanı kaplar.

İlimizde 6 Baraj; Kemer Barajı (Depolama hacmi: 419,17 hm³), Çine Topçam Barajı (Depolama hacmi: 97,74 hm³), Yaylakavak Barajı (Depolama hacmi: 31,42 hm³), İkizdere Barajı (Depolama hacmi: 194,96 hm³), Çine Adnan Menderes Barajı (Depolama hacmi 350 hm³), Karacasu-Dandalaz Barajı (Depolama 17,2 hm³/yıl; sulama 2.884 ha. arazi), 11 Gölet (Karacasu-Kahvederesi, Çine-Akçaova, Çine-Çatak, Germencik-Hıdırbeyli, Koçarlı-Karacaören Çine İbrahimkavağı, Karacasu-Gökçeburun, Karacasu-Kahvederesi 2, Yenipazar-Katranlı, Karpuzlu-Meriçler, Yenipazar-Hamzabali Göletleri) mevcuttur. Proje safhasında olan barajlar ise Beşparmak Barajı, Sarıçay Barajı ve Oyuk Barajlarıdır.

İlimizin tarımdan sonraki ikinci önemli gelir kaynağı turizmdir. İl ekonomisinde kültür ve turizm varlıkları önemli yer tutmaktadır. İlimizde Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı 5, (Aydın Müzesi ve buna bağlı Yörük Ali Efe Etnografya Müzesi, Afrodisias Müzesi ve buna bağlı Karacasu Etnografya Müzesi, Milet Müzesi), belediyelere ve Adnan Menderes Üniversitesine bağlı 3 (Çine Kuva-i Milliye Müzesi, Çine Arıcılık Müzesi ve Nazilli Etnografya Müzesi) olmak üzere 8 müze ile 23 önemli ören yeri mevcuttur. 1.179 kültür varlığı tescillidir. Önemli ören yerlerimiz Afrodisias (Karacasu), Alabanda (Çine), Alinda (Karpuzlu), Apollon Tapınağı (Didim), Gerga (Çine), Harpasa (Nazilli), Magnesia (Germencik-Ortaklar), Mastaura (Nazilli), Milet (Didim), Nysa (Sultanhisar), Priene (Söke), Tralleis (Aydın-Merkez)'dir.

Binlerce yıl önce B.Menderes Irmağının suladığı bereketli ovalar üzerine kurulmuş Aydın doğanın kültürle kucaklaştığı ve Türkiye'de turizmin başladığı ilk illerden biridir. Aydın, eşsiz nitelikteki antik çağın kent ve tapınakları ile muhteşem doğal güzelliklere sahiptir. Kent coğrafi konumundan ötürü çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmış ve her bir uygarlık bölgede kendi izlerini bırakmıştır. Antik çağın Afrodisias, Milet, Alinda, Didyma, Nysa, Priene, Magnesia gibi önde gelen kentlerinde doğa filozofları Thales, Anaksimender ve Anaksimenes'i, tarihçi ve coğrafyacı Hekatais'u, şehir plancısı ve mimar Hippodamos ile İsidoros'u yetiştirmiştir.

Dilek Yarımadası Milli Parkı, Bafa Gölü, Kuşadası ve Didim Plajları önemli doğa ve turizm varlıklarımızdır.

İlimiz, 150 km'lik sahil şeridinde sahip olup, sahil şeridinde Mavi Bayraklı, 30 Adet Plajımız ve 2 adet Marinamız bulunmaktadır.

Yılda 2.400 gemi kabul kapasiteli Kuşadası Limanı; yolcu sayısı ve gemi adedi bakımından ülkemizin en önemli Kurvaziyer limanıdır. Kuşadası Yat Limanı, 600 tekne kapasitelidir. Karada 600, denizde 580 tekne kapasiteli Didim Yat Limanı 400 ton ile Türkiye'nin en yüksek kapasiteli teknelerini sudan çıkarmaya yarayan vincine sahiptir. Didim Yat Limanında, her biri kendi alanında uzman 36 teknik atölye hizmet vermektedir.

Ülkemizin tarım ve turizm bakımından önemli illerinden biri olan Aydın ili, madenciliğin de yoğun olarak yapıldığı illerden biridir. Metalik madenler bakımından altın, bakır, kurşun, çinko, civa ve demir oluşumları bulunmaktadır. İlimizde metalik maden yataklarının yanı sıra endüstriyel hammaddeler yönünden de zengin yataklar mevcuttur. Bunlardan barit, diatomit, grafit ve kuvars gibi endüstriyel hammaddeler yanında seramik sanayinin olmazsa olmazı olan feldspat yataklarından üretilen madenler dünya pazarına ihraç edilmektedir.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirlenici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2020 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge A.1'te verilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirlenici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirlenici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirlenici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Çizelge A.1 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER		UYARI EŞİĞİ
		2020 (µg/m ³)	2021(µg/m ³)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	350	500 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de – hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim’den 31 Mart’a kadar) -insan sağlığının korunması için-	20	20	
NO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	240	230	400 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de – hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	0,5	----
BENZEN	yıllık -insan sağlığının korunması için-	6	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama -insan sağlığının korunması için-	10.000	10.000	----

(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği)

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.2’ de verilmektedir.

Çizelge A.2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer
B: Bilgi Eşiği
U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirlenmeler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge A.4 –2021 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri (ÇŞİDİM, 2022)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme		
Atık Yakma		
Cam Üretim		
Çimento	1	2
Enerji Üretimi	3	3
Gıda		
Gübre		
Kağıt Üretim	1	1
Kimya		
Kireç	1	1
Lastik		
Maden		
Metalurji		
Otomotiv		
Rafineri		
Şeker		
Tekstil		
Jeotermal Enerji (JES)		
TOPLAM	6	7

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı

partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NOX), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NOX) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂' nin ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NOX) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nin global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nin ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO' e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NOX (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NOX, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge A.5 – 2021 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(ÇŞİDİM, Enerya 2022)

	Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi		Yerli Kömür		OSB	22.309.305		
		İthal Kömür		SANAYİ	45.306.702		
				ELEKTRİK	24.158.077		
	Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm ³)		Tüketim Miktarı (m3)	
Konut	38.910,69						

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

İlimizde Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ve ilgili Bakanlık Genelgesi çerçevesinde hazırlanmış olan 2014-2019 yılı için hazırlanan Temiz Hava Eylem Planı tamamlanmış 2020-2024 yıllarını kapsayacak şekilde revize edilmiştir.

2020-2024 Temiz Hava Eylem Planı kapsamında aşağıda verilen tablo dahilinde planlanan eylemlerin, 2020-2024 yılları içerisinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

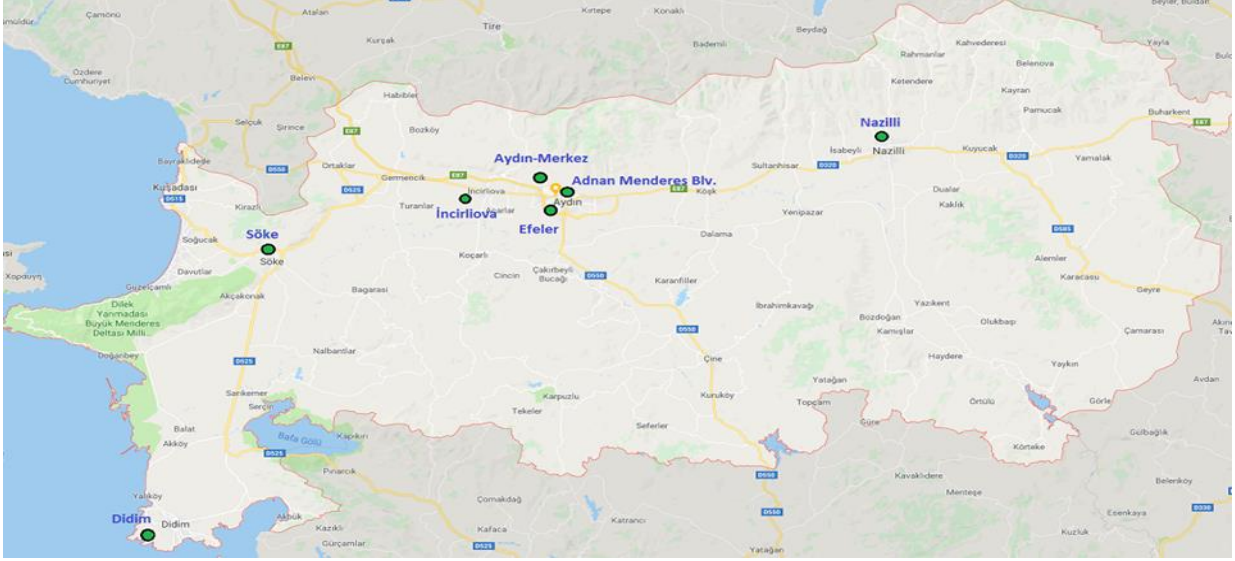
Çizelge A.6 - 2020-2024 Temiz Hava Eylemi Planı Kapsamında Planlanan Eylemler

Eylem Alanı	Spesifik Eylemler	Hedefler	Gereke	Uygulama Tarihi	Hava Kalitesine Etkisi	Tahmini Toplam Maliyet	Sorumlu Kuruluşlar
Evsel Isınma	Binalarda ısı yalıtımına önem verilmesi, Enerji Kimlik Belgelerinin kontrolü	Yakıt Tüketiminin Azaltılması	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Yüksek	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Evsel Isınma	Doğalgaz kullanımı ve yararlarının anlatılması, alt yapısının oluşturulması, doğalgaz kullanımının özendirilmesi,	Merkez İlçe Genelindeki Tüm Konutlara Doğalgazın Ulaştırılması	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Yüksek	Valilik, Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri, Enerya
Evsel Isınma	Kalorifer kazanlarının periyodik olarak bakımı	Hava Kirliliğinin Azaltılması	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi ve güvenlik	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşmesi ve güvenliği	Orta	Apartman Yönetimleri, M.M.O
Evsel Isınma	Kazanlara ait temizlik ve filtre sisteminin kontrolü	Hava Kirliliğinin Azaltılması	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi ve güvenlik	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşmesi ve güvenliği	Orta	Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri
Evsel Isınma	Kalorifercilerin ateşçi eğitim kurslarına katılımı sağlanması ve geçerlilik süresi biten belgelerin kontrolü	Hava Kirliliğinin Azaltılması	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi ve güvenlik	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşmesi ve güvenliği	Yok	Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri, Milli Eğitim Müdürlüğü (Halk Eğitim Merkezleri)
Trafik	Toplu taşıma araçları kullanımının yaygınlaştırılması, Elektrikli Toplu Taşıma Araç Kullanımı	Toplu Taşıma Sisteminin Rehabilitasyonu	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Yüksek	Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri

Trafik	Araçların egzoz emisyon ölçümleri periyodik olarak yapılması	Hava Kirliliğinin Azaltılması	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Az	TÜV Türk ve Özel Servisler
Trafik	Trafikte yapılan araç kontrollerinde egzoz emisyon ölçümlerinin yapılmadığını tespit halinde tutanakla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne bildirilmesi	Hava Kirliliğinin Azaltılması	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Yok	Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Evsel Isınma	Yetki devri akabinde ilgili personele kömür numunesi alma esas ve usulleri eğitimi aldırılması	Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü ile ilgili Yetki Devri olarak etkin denetleme yapmak.	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Yok	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Eylem Alanı	Spesifik Eylemler	Hedefler	Gerekçe	Uygulama Tarihi	Hava Kalitesine Etkisi	Tahmini Toplam Maliyet	Sorumlu Kuruluşlar
Evsel Isınma	Jeotermal Santrallerde oluşan akışkanın pilot bölge seçilerek konutlarda ısınmada kullanılması	Hava Kirliliğinin Azaltılması ve Jeotermal Akışkanının Kontrolü	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Yüksek	Valilik Koordinesinde Büyükşehir ve İlçe Belediyeleri
Evsel Isınma	Prinanın geri kazanım yapılarak Uygunluk ve Satış İzin Belgesi ile satışının yapılması	Hava Kirliliğinin Engellenmesi	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Yok	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Sanayi	Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği hakkında yönetmelik Ek-1 ve Ek-2 Listelerinde yer alan tesislerin çevre izni alması	Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Kapsamında tesislerin kontrolü	Hava Kalitesinin Korunması ve İyileştirilmesi	2020-2024	Hava kalitesi verilerinde iyileşme	Az	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

A.4. Ölçüm İstasyonları

Harita A.1 Aydın ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

İlimizde Bakanlığımıza ait 7 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu bulunmaktadır. Söz konusu istasyonlardan alınan veriler hava.izleme.gov.tr adresinde yayınlanmaktadır.

Bu Hava Kalitesi İzleme İstasyonları Aydın (Kentsel), Efeler (Kentsel), Merkez (Trafik), Nazilli (Kentsel), Söke (Kentsel), Didim (Arka Plan - Taşınım), Germencik'te (Ekosistem) bulunmaktadır.

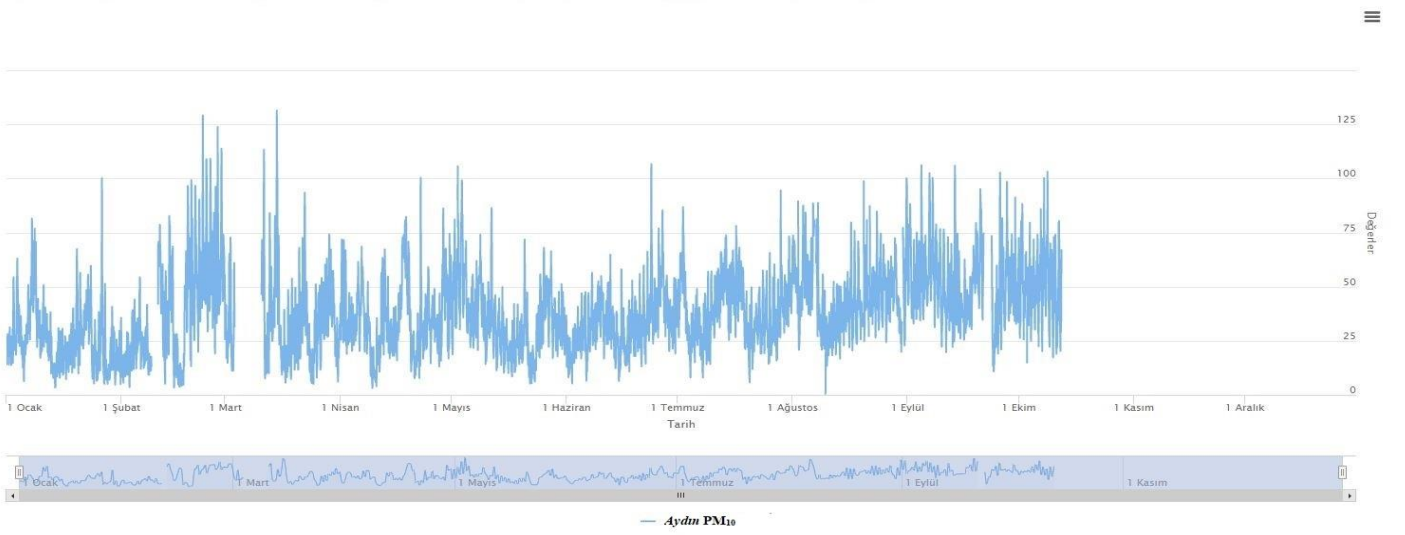
İstasyonlarda PM10 ve SO2 ile birlikte PM2,5 ,NO, NO2, NOX ve CO parametreleri ölçülmektedir. 2021 yılından itibaren Aydın (Kentsel), Efeler (Kentsel), Nazilli (Kentsel), Söke (Kentsel), Didim (Arka Plan-Taşınım), Germencik (Ekosistem) istasyonlarında H₂S ölçümüne başlanmıştır.

Çizelge A.7 - 2021 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

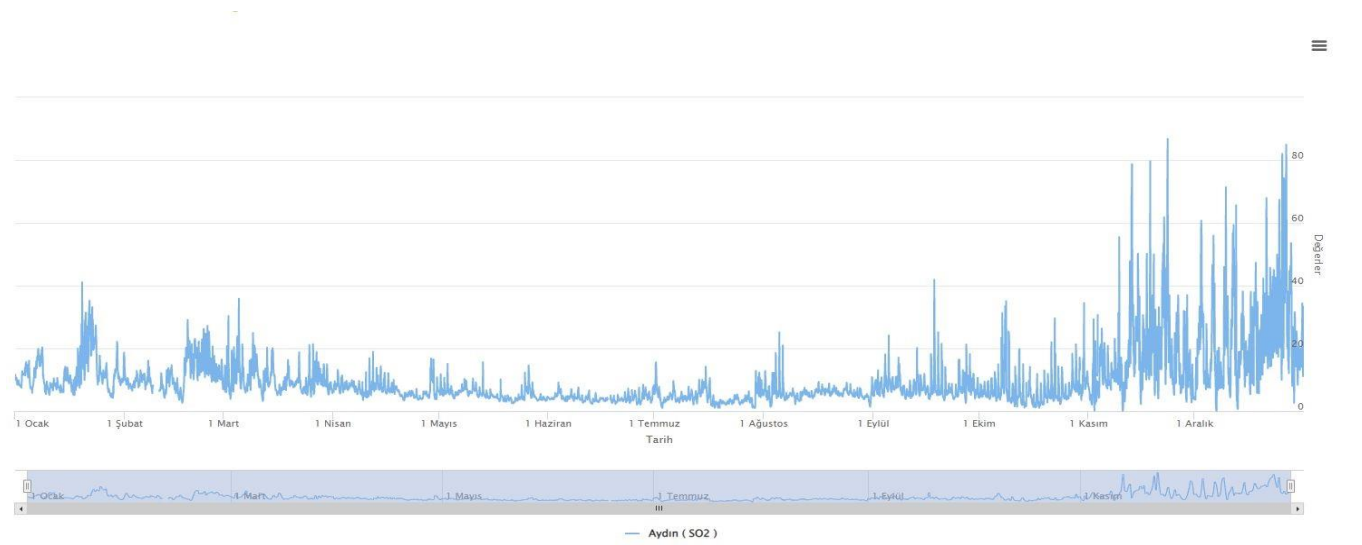
(havaizleme.gov.tr, 2022)

İl Adı	İlçe	Ölçülen Parametreler	Adres	Koordinatları Enlem Boylam						
1	Aydın	Merkez(Kentsel)	PM10	SO ₂	H ₂ S	Efeler Semt Pazarı	37.854401° 27.817813°			
2	Aydın	Efeler (Kentsel)	PM10	SO ₂	NO _x	CO	O ₃	H ₂ S	Mehmet Akif Ersoy İlkög.	37.834120° 27.840370°
3	Aydın	Merkez (Trafik)	PM10	PM2.5	NO _x	CO			Adnan Men. Bulvarı	37.839270° 27.845450°
4	Aydın	Nazilli (Kentsel)	PM10	SO ₂	NO _x	CO	O ₃	H ₂ S	Nazilli Fen Lisesi	37.907830° 28.321500°
5	Aydın	Söke (Kentsel)	PM10	SO ₂	NO _x	CO	O ₃	H ₂ S	Yeni Cami Mah. Eren Yıldırım Sk.	37.752570° 27.411410°
6	Aydın	Didim (Arka Plan - Taşınım)	PM10	PM2.5	SO ₂	NO _x	O ₃	H ₂ S	ASKİ Arıtma Tesisi	37.358420° 27.207790°
7	Aydın	Germencik (Ekosistem)	PM10	PM2.5	SO ₂	NO _x	O ₃	H ₂ S	Erbeyli İncir Araş.Ens.	37.865690° 27.664610°

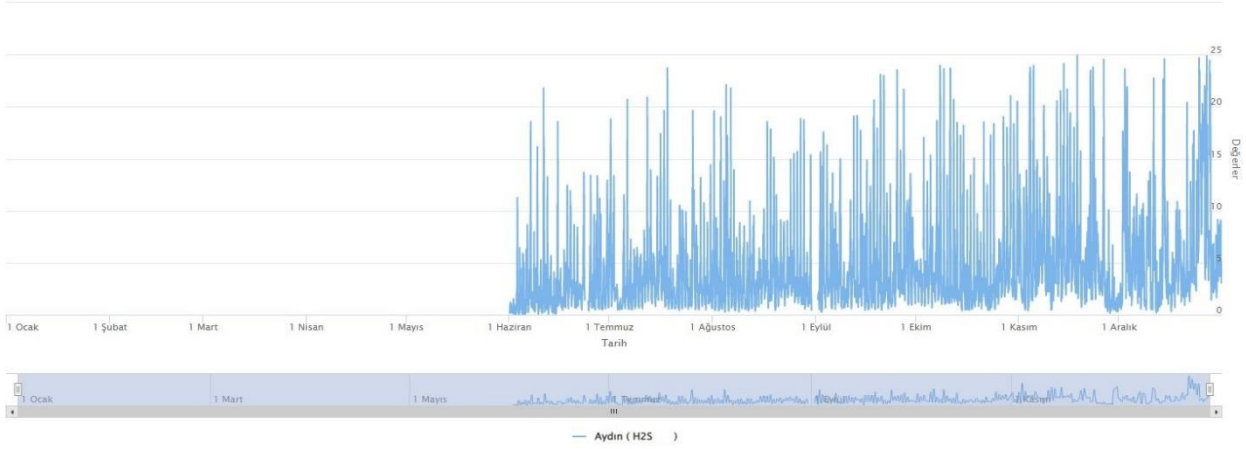
Aydın İli genelinde yukardaki tabloda da görüldüğü üzere 7 adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. Efekent Semt Pazarında yer alan istasyondan alınan veriler havaizleme.gov.tr adresinde yayınlanmaktadır. Grafik ve çizelgeler Aydın Merkez Hava Kalitesi İstasyonu baz alınarak hazırlanmıştır. Diğer istasyonlarda devam eden yazılım çalışmaları tamamlandığında ölçümler havaizleme.gov.tr adresinden görülebilecektir.

Grafik A.1 - 2021 yılında (Aydın) istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2022)

Grafik A.2 - 2021 yılında (Aydın) istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2022)

Grafik A.3 - 2021 yılında (Aydın) istasyonu H₂S parametresi günlük ortalama değer grafiği
(havaizleme.gov.tr, 2021)

Çizelge A.8 - 2021 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerlerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)
(havaizleme.gov.tr, 2022)

AYDIN	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	H ₂ S	AGS
Ocak	11,30	0	26,41	1	-	-
Şubat	10,68	0	39,47	13	-	-
Mart	9,08	0	33,82	1	-	-
Nisan	5,90	0	35,05	3	-	-
Mayıs	4,81	0	34,73	4	-	-
Haziran	4,22	0	33,46	1	3	-
Temmuz	4,53	0	39,36	6	4	-
Ağustos	5,13	0	45,05	9	4	-
Eylül	6,77	0	51,47	17	5	-
Ekim	6,75	0	50,40	4	4	-
Kasım	17,44	0	-	-	6	-
Aralık	25,09	0	-	-	7	-

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

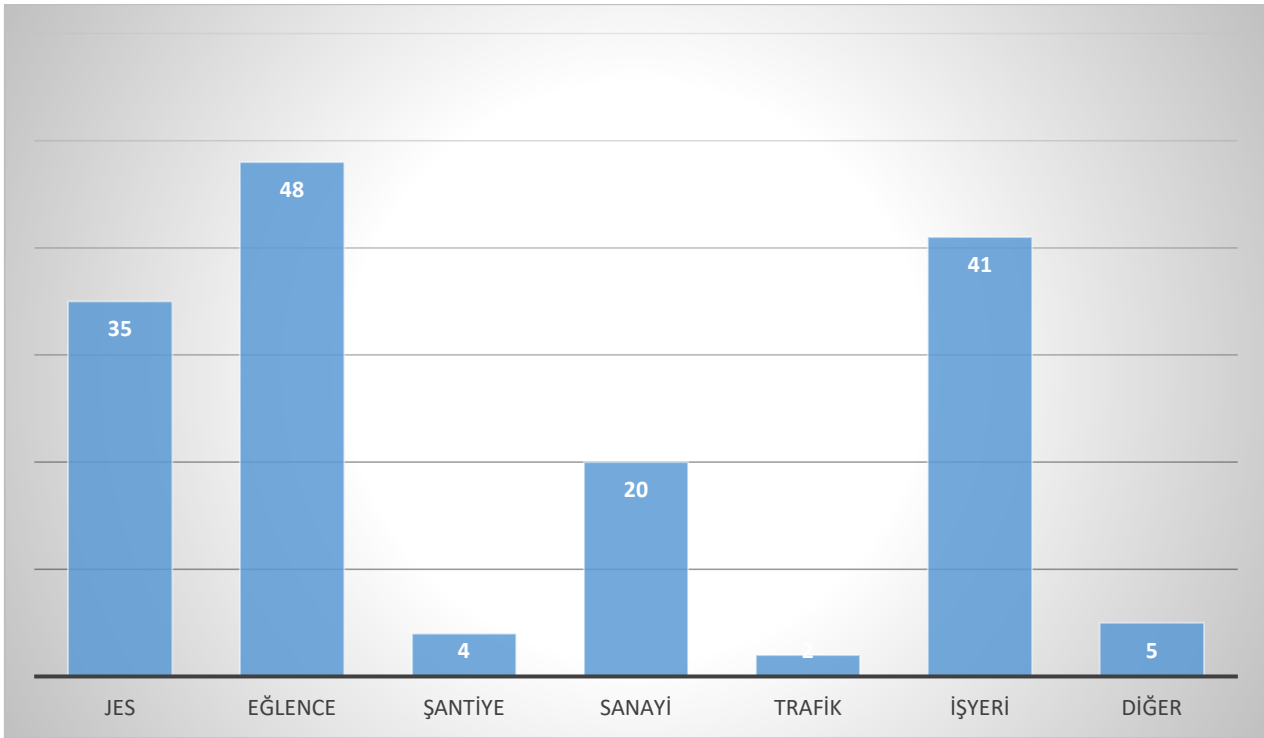
Aydın Merkez HKİİ da 1 Ocak 2021 – 31 Aralık 2021 arası ortalama SO₂ değerlerinin incelenmesi sonucunda, Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (HKDYY)'de 24 saatlik ortalama süre için verilen 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ 'lük Sınır değerin ve 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ 'lük saatlik sınır değerin hiç aşılmadığı görülmüştür. Günlük ortalama PM₁₀ değerleri incelendiğinde 2021 yılı için belirlenen 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ sınır değerinin yılda toplam 59 defa aşıldığı gözlemlenmektedir.

A.5. Gürültü

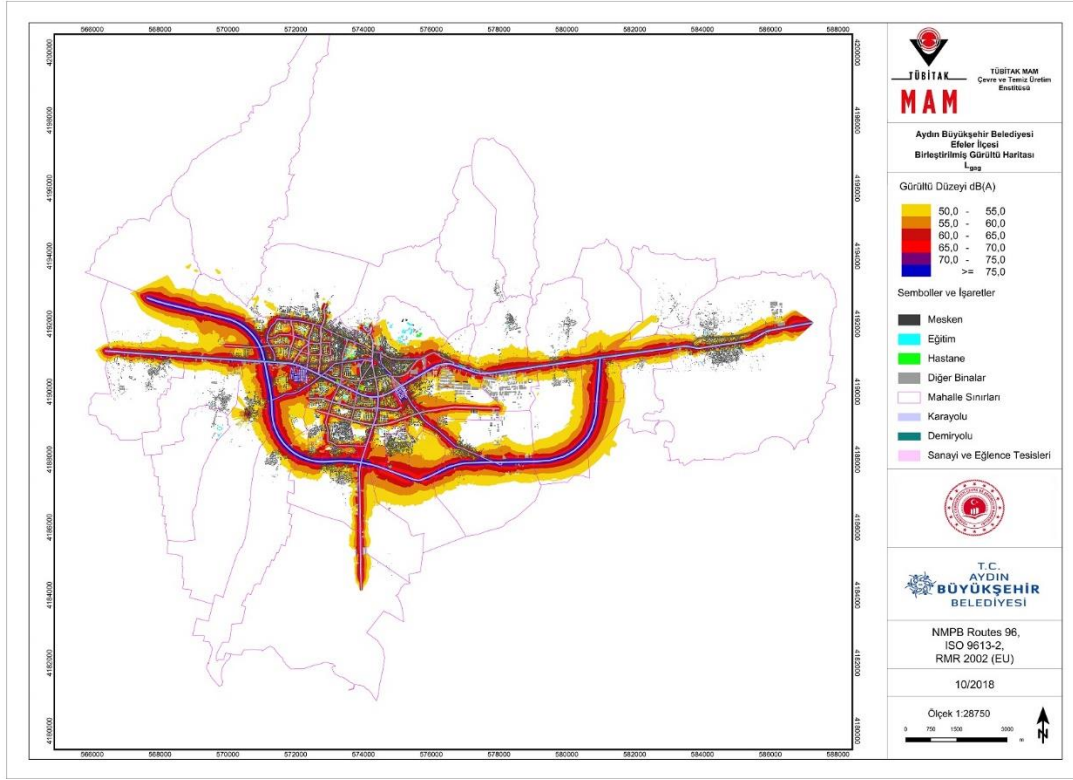
Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği 01.07.2011 tarih ve 25862 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelikte Gürültü; Ulaşım araçları, kara yolu trafiği, demir yolu trafiği, hava yolu trafiği, deniz yolu trafiği, açık alanda kullanılan teçhizat, şantiye alanları, sanayi tesisleri, atölye, imalathane, işyerleri ve benzeri ile rekreasyon ve eğlence yerlerinden çevreye yayılan gürültü dâhil olmak üzere, insan faaliyetleri neticesinde oluşan zararlı veya istenmeyen açık hava sesleri olarak tanımlanmıştır.

Çevre Kanununda ise Kişilerin huzur ve sükununu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde ilgili yönetmeliklerle belirlenen standartlar üzerinde gürültü ve titreşim oluşturulması yasaklanmıştır. İlimizde Kuşadası Belediye Başkanlığı ve Didim Belediye Başkanlığına denetim ve idari yaptırım yetkisi verilmiştir.

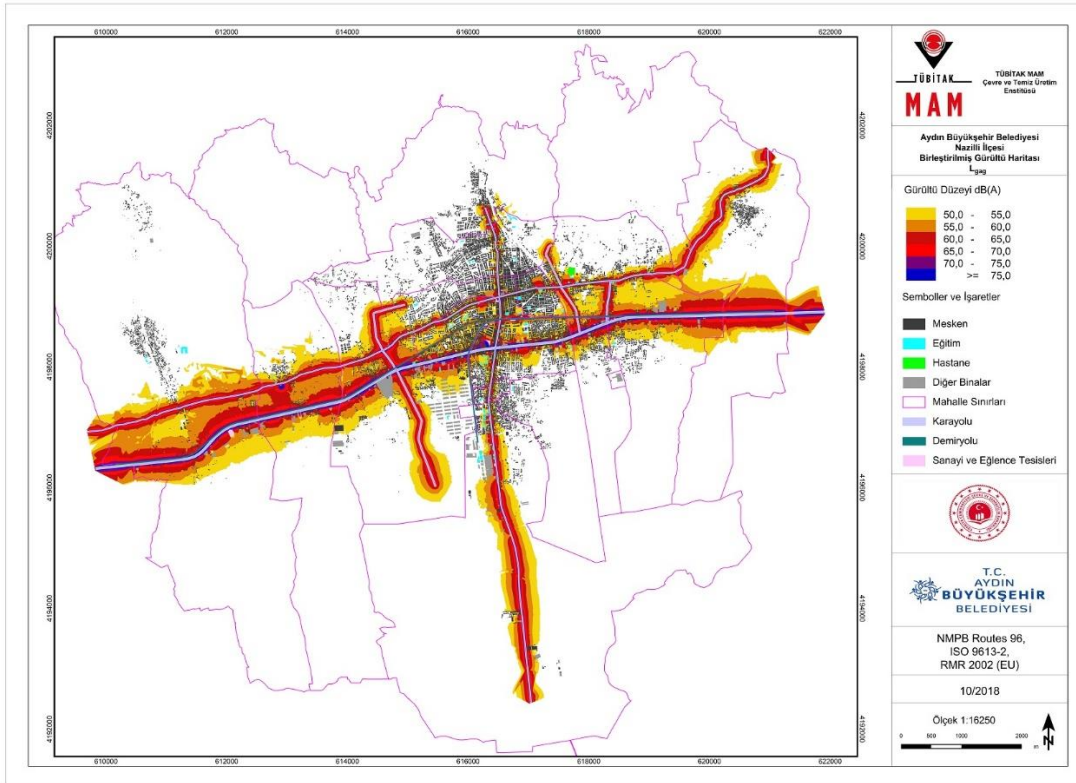
İl Müdürlüğüne Alo 181 ve CİMER ile ulaşan gürültü şikâyetlerinin konu bazında dağılımı Şekil A.3'de verilmiştir.

Grafik A.2 –2021 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı
(ÇŞİDİM, ALO 181, CİMER, 2022)

Harita A.2 Efeler İlçesi Birleştirilmiş Gürültü Haritası

Harita A.3 Nazilli İlçesi Birleştirilmiş Gürültü Haritası

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Aydın Büyükşehir Belediyesi bünyesinde İklim Değişikliği ve Sıfır atık Dairesi Başkanlığını kurulmuş olup, proje hazırlık çalışmaları, toplantılar vb. düzenlenmektedir. "İklim için Kentler" deklarasyonuna imza atarak Paris Anlaşması'nın yükümlüklerine bağlılık sözü veren Aydın Büyükşehir Belediyesi "İklim Değişikliği İçin Eylem Planı" hazırlık çalışmalarına devam etmektedir. "İklim Değişikliği İçin Eylem Planı" kapsamında sera gazı envanter hesaplama ile ilgili süreç başlamış ve çalışma ekibi kurulmuştur. "İklim Değişikliği İçin Eylem Planı" için yol haritası hazırlanmış ve azaltım, uyum ve eylem konuları ile enerji alanında çalışmaların hazırlıklarına başlanılmıştır.

Aydın Büyükşehir Belediyesi aynı zamanda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı iş birliğinde uygulanan Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın küresel bir programı olan "Climate Promise" kapsamında yerel yönetimlerin iklim değişikliği ile mücadele kapasitelerinin güçlendirilmesi amacıyla başlatılan Yerel Sera Gazı Envanteri Hesaplama ve Raporlama Eğitimi'ne katılım sağlanmıştır.

Belediyemiz tarafından faydalanıcı kurumu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü olan ve WEGlobal Danışmanlık A.Ş. liderliğindeki konsorsiyum tarafından yürütülen "İklim Değişikliğine Uyum için Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Eğitim Projesi" ne katılım sağlanmıştır.

T.C Enerji ve Tabii Kaynakları Bakanlığının, Avrupa Birliği finansmanı ile yürütmekte olduğu Belediyeler ve Üniversiteler için Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Teknik Destek Projesi (YEVDES) kapsamında düzenlenen eğitimlere katılım sağlanmıştır.

Aydın Büyükşehir Belediyesinin üyesi olduğu Enerji Kentler Birliği'nde Çevre Komisyonu Başkanlığı yürütülmekte olup, Aydın ili ile ilgili çevre durum araştırmalarına dair çalışmaların yürütülmesine öncülük ederek katkı sağlamaktadır.

TEMEV ve Küresel Denge Derneği ortaklığı ile hazırlanan ve yürütülmekte olan "Yerelden Ulusala İklim Ağı Projesi" Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Türkiye'de Sivil Toplumun Desteklenmesi Hibe Programı kapsamında sürdürülmekte olan proje için çevrimiçi görüşmeler yapılmıştır.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan "Su Kaynaklarında İklim Değişikliğine Uyum Projesi" kapsamında, "yağmur suyu hasadı", "gri suyun kullanımı" ve "su fiyatlandırması" faaliyetlerinin bölgelere ve çalışma alanlarına göre değişen uygulama maliyetleri ve uygulama detaylarının iklim değişikliği etkilerinin de hesaba katılarak ortaya çıkartılması ve sonuçların tüm Büyükşehirlerde çalıştay ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirilerek paylaşılması hedeflenmekte olup, proje kapsamında çalışmalara katkı sağlamak amacıyla 4 ayda bir düzenli aralıklarla proje yönlendirme toplantılarına katılım sağlanmaktadır.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

Çizelge A.9 - 2021 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı
(ÇŞİDİM, TUİK, 2022)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
21	498.255	160.501

Çizelge A. 10 – Tamamlanan Bisiklet Yolları
(Aydın Büyükşehir Belediyesi, 2022)

ili	Güzergâhı	Mesafe (km)
Aydın	Efeler	1,2
Aydın	Kuşadası	6,5
Aydın	Didim	0,7
Aydın	Buharkent	0,8

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde büyük oranda yerli ve ithal linyit kömürü tüketilmektedir. Yakıt olarak ayrıca ısınmada ve endüstride pirina (zeytin küspesi) ve doğal gaz kullanılmaktadır.

Aydın ilinde sim.csb.gov.tr adresinden verilerin izlenebildiği Efeler ilçesi Semt Pazar Yerinde bulunan hava kalitesi izleme istasyonunun, etrafında fosil yakıt kullanan konutlar ve okullar ile diş hastanesi bulunmaktadır. Aydın İlinde toplam 7 tane Hava Kalitesi İzleme İstasyonu vardır.

Aylık ortalama değerler göz önüne alındığında ısınma döneminde Ocak – Şubat ve Kasım - Aralık aylarında öncelikle PM10 kirletici düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. SO₂ kirleticisi için sınır değer aşıldığı gün olmamış ancak ocak ve aralık aylarında ortalamada diğer aylara göre artış olmuştur.

Hava kirliliğinin yaşandığı aylara bakıldığında meteorolojik koşulların da etkisiyle daha çok ısınma amaçlı yakıt kullanımından kaynaklanan kirleticiler nedeniyle yaşandığı anlaşılmaktadır. Özellikle yüksek basıncın olduğu ve yer seviyesindeki rüzgar hızının sıfıra yaklaştığı günlerde hava kirliliği sorunu yaşanmaktadır.

Kaynaklar

havaizleme.gov.tr

Aydın Çevre, Şehircilik İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Ege Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

Enerya

ALO 181

CİMER

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Büyük Menderes: Büyük Menderes ırmağı 584 km uzunluğunda olup Ege Bölgesinin en uzun akarsuyudur. İç Batı Anadolu'da Sandıklı ve Dinar (Afyon) arasındaki platolar ile Çivril ve Honaz (Denizli) yakınlarından sızan kaynaklardan doğar. Işıklı gölünü dolduran sularla beslenir. Uşak'tan katılan Banaz Çayı ve Muğla'dan Çine Çayı sularını bünyesine katarak 2.4976 km²'lik bir havzaya adını vererek Ege Denizine dökülür. İl topraklarındaki uzunluğu 283 km'dir. İrmak her yıl 13 milyon m³ alüvyon taşıyarak 320 km²'lik bir alüvyon ovası oluşturmuştur. Her yıl 200 ha tarım arazisi alüvyonla örtülmekte yine her yıl 2.000 ha arazide taşkın altında kalmaktadır. İrmağı çok sayıda yan dere beslemektedir.

Dandalaz Çayı: Karacasu'nun güney-doğusunda toplanan suların sonucudur. Başlangıçta Geyre Çayı adını alır. Babadağ eteklerinden gelen Işıklar deresi ve Akyar deresi sağdan katılır. Çakıllı ve kayalı bir yatakta hızla akarak düzlüğe iner ve Kuyucak yakınlarında B. Menderes'e karışır.

Akçay: Muğla'nın kuzey doğusundaki dağlardan doğar. Tavas ovasına bakan yamaçlardan gelen Yenidere ile birleşir. Dar ve derin vadiler içinde hızla akmaya başlar. Bozdoğan yakınlarında, ova düzeyine inmeden önce, üzerinde Kemer Barajı kurulmuştur. Karıncalıdağ ve Madran arasındaki vadiyi kuzey batıya doğru akarak geçer. Yenipazar yakınında B. Menderes'e kavuşur.

Çine Çayı: Yatağan ovasında toplanan Bencik ve Kamış derelerine, Bozüyük köyü kenarında Pınarbaşı denilen büyük bir kaynaktan çıkan suların katılmasıyla oluşur. Sağnan, Gökçay ve Madran derelerini içine alır. Eskiçine'de ovaya iner. Çine ovasını suladıktan sonra soldan Karpuzlu Çayı katılır. Çiftlikburnu yakınında B. Menderes'e ulaşır.

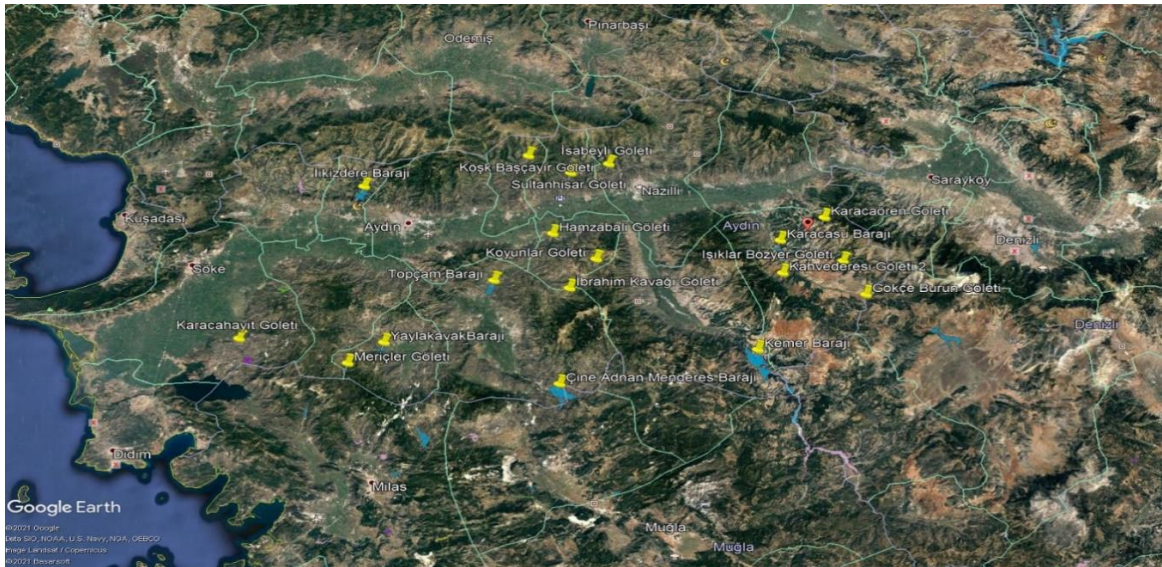
Diğer Küçük Akarsular: Aydın ili sınırları içinde B. Menderes'e katılan pek çok dere vardır. Sağ yandan; Feslek, Kestel, Malgaç, Köşk, Musluca, İmamköy Dereleri. Aydın'dan " Tabakhane Deresi Aydın-Germencik arasında; Karagöz, Yalkı, İkizdere, Alangüllü Dereleridir. Sol yandan katılanlar; Kocadere, Dalama dereleri. Çine çayından sonra; Çakırbeyli, Çakmar, Koçarlı, Sarıçay dereleridir. Çizelge B.12'de ilimizde mevcut olan başlıca akarsular ile bunların debileri verilmiştir.

Çizelge B. 11 –İlin akarsuları

(DSİ 21. Bölge Müdürlüğü, Uzun Yıllar ortalaması, 2021)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Ortalama Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Büyük Menderes Nehri	584	287,6	80,548		Sulama + Enerji+ Taşkın Koruma
Çine Çayı	359	73,9	10,700	Büyük Menderes Nehri	Sulama + Enerji+ Taşkın Koruma
Akçay	158	158,3	20,100	Büyük Menderes Nehri	Sulama + Enerji+ Taşkın Koruma+ İçme suyu
Köşk Deresi	23,1	23,1	1,070	Büyük Menderes Nehri	Sulama + Taşkın Koruma
İkizdere	21,5	21,5	2,130	Büyük Menderes Nehri	İçme suyu + Taşkın Koruma
Dandalaz Çayı	56,1	56,1	2,270	Büyük Menderes Nehri	Sulama + İçme suyu + Taşkın Koruma
Kapızdere	17,9	17,9	0,661	Büyük Menderes Nehri	Sulama + Taşkın Koruma
Sarıçay	47,7	47,7	1,590	Büyük Menderes Nehri	İçme suyu + Taşkın Koruma
Cılımbız Deresi	11,2	11,2	0,264	Büyük Menderes Nehri	İkizdere Barajına veri temini
Tabakhane Deresi	20,2	20,2	0,373	Büyük Menderes Nehri	Aydın içme suyu veri temini
Madran Çayı	41,2	41,2	0,950	Büyük Menderes Nehri	Sulama + Taşkın Koruma

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Harita B.4-Doğal Göller, Göletler ve rezervuarlar

İlimizde 2 adet doğal göl (Bafa Gölü, Azap Gölü), 11 adet Gölet (Karacasu-Kahvederesi, Çine-Akçaova, Çine-Çatak, Germencik-Hıdırbeyli, Koçarlı-Karacaören Çine İbrahimkavağı, Karacasu-Gökçeburun, Karacasu-Kahvederesi-2, Yenipazar-Katranlı, Karpuzlu-Meriçler, Yenipazar- Hamzabali Göletleri), 6 Baraj; Kemer Barajı (Depolama hacmi: 419,17 hm³), Çine Topçam Barajı (Depolama hacmi: 97,74 hm³), Yaylakavak Barajı (Depolama hacmi: 31,42 hm³), İkizdere Barajı (Depolama hacmi: 194,96 hm³), Çine Adnan Menderes Barajı (Depolama hacmi 350 (hm³), Karacasu-Dandalaz Barajı (Depolama 17,2 hm³/yıl; sulama 2.884 ha arazi), mevcuttur. Sarıçay Barajı ve Gökbel Barajı inşaat aşamasında olup proje safhasında olan barajlar ise Beşparmak Barajı ve Oyuk Barajlarıdır.

Bafa Gölü: İlin en büyük gölü Bafa Gölü olup, B. Menderes deltasının güney doğusundadır. Bafa Gölü'nün yüzölçümü 65 km²'dir. 37 km²'si Aydın il sınırları içerisinde yer almaktadır. Bafa Gölü A Sınıfı Sulak Alandır. Göl 08.07.1994 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilerek koruma altına alınmıştır. 37°29' Kuzey 27°28' doğu koordinatlarında yer almaktadır. Eskiden Ege Denizi'nin bir körfezi olan Latmos Körfezi'nin, Menderes Nehri'nin taşıdığı alüvyonlarla kaplanması ve yaklaşık 300 km²'lik körfezin dolması sonucunda bugünkü Bafa Gölü meydana gelmiştir. İdari olarak Muğla ve Aydın il sınırları içerisinde yer almaktadır.

Gölün beslenmesi, göl alanına düşen yağışlar, mevsimlik akarsular, kıyılardan çıkan pınarlar, dip kaynaklar ve Menderes Nehri ile olan bağlantı kanalıyla olmaktadır. Kuzeyde ortalama derinliği 2 metre civarında olan gölün, orta kesimleri 21 metreye ulaşmaktadır. Göl üzerinde antik kalıntıların bulunduğu 4 ada vardır. Ekolojik yönden bol gıdalı özellik arz eden gölün, güneybatı kesimlerinde saz toplulukları, kuzeybatı uzunda sazlarla birlikte ılgın, söğüt ve kındıra toplulukları bulunmaktadır. Menderes Nehri ile göl arasında taşkın önleme seddesi yapılmadan önce 300 tonun üzerinde olan balık üretimi, su seviyesinin düşmesi, sazlıkların kurması ve ekolojik dengenin bozulması sonucu önemli ölçüde azalmıştır.

Gölde sazan, yayın, sarıbalık, kızılkanat ve kefal bulunmaktadır. Kuş varlığı yönünden son derece zengin olan gölde, pek çok kuş türünün yanı sıra, nesli tehlikede olan türlerden cüce karabatak ve deniz kartalı kuluçkaya yatmakta ve kış mevsiminde de yüz binlerce ördek ve su kuşu tarafından beslenme ve barınma yeri olarak kullanılmaktadır.

Azap Gölü: Azap Gölü, ılıman iklimin koşullarının olduğu bir sulak alan ekosistemi olup, Aydın'ın Söke İlçesi'ne bağlı Yeşilköy ve Avşar Köyleri arasındadır. Yüzölçümü 0,29 km² dir. Bafa Gölü'nün kuzeyinde olup, rakımı 7 mt. dir.

Çizelge B.12 - Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar
(DSİ 21. Bölge Müdürlüğü, 2021)

Gölün / Göletin Rezervuarın adı	Tipi	Göl Hacmi m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı
Kemer Barajı	Beton Kemer	431,50	58 930	361.530.000	%48,6 Enerji, %29,2 Taşkın Koruma, %22,2 Sulama
Topçam Barajı	Kil Çekirdekli Toprak Dolgu	106,20	4 300	85.128.000	%50 Taşkın Koruma, %50 Sulama
Yaylakavak Barajı	Kil Çekirdekli Toprak Dolgu	31,40	2 322	29.420.000	Sulama
Çine Adnan Menderes Barajı ve HES	SSB (Silindirle Sıkıştırılmış Beton)	349,55	22 358	313.000.000	% 37 Sul. + % 47 En. + % 13 Taşkın Koruma
İkizdere barajı	Merkezi kil çekirdek, mamba kum-çakıl, mansap kaya dolgu	194,96	--	192.540.000	İçme Suyu
Karacasu Barajı	Önyüzü beton kaplı, kum- çakıl dolgu	3,21	2 884	16.680.000	İçme Suyu+ Sulama
Gökçeburun Göleti	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	0,929	108	929.964	Sulama
Kahvederesi Göleti	Toprak Dolgu	0,29	32	292.850	Sulama
Kahvederesi-2 Göleti	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	0,145	22	-	Sulama
Katrancı Göleti	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	0,86	223	-	Sulama
Meriçler Göleti	Membran Kaplama Kaya Dolgu	1,22	161	937.000	Sulama
Hamzabali Göleti	Ön Yüzü Beton Kaplı Kum Çakıl Dolgu	0,69	100	603.000	Sulama
Akçaova Göleti	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	1,99	196	2.330.000	Sulama
Hıdıbeyli Göleti	Homojen Dolgu	3,2	230	3.210.000	Sulama
Çatak Göleti	Kil çekirdekli kaya dolgu	1,5	147	1.530.000	Sulama
Karacaören Göleti	Kil çekirdekli Kaya dolgu	0,5	60	500.000	İçme+Sulama
İbrahim Kavağı Göleti	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	0,32	73	320.000	Sulama
Karacahayıt Göleti	Ön Yüzü Beton Kaplı Kaya Dolgu	1,2	178,1	-	Sulama
Koyunlar Göleti	Ön Yüzü Beton Kaplama	0,3	50	303.000	Sulama
Sultanhisar Göleti	Ön yüzü beton kaplı kum- çakıl dolgu	1,18	152	1.105.000	Sulama
Köşk Başçayır Göleti	Ön Yüzü Beton Kaplı Dolgu	-	202	807.000	Sulama
Işıklar Bozyer Göleti	Ön Yüzü Membran Kaplı Kaya Dolgu	0,9	126	937.000	Sulama
İsabeyli Göleti	Silindirle Sıkıştırılmış Beton	1	195	623.000	Sulama

B.1.2. Yeraltı Suları

Büyük Menderes Master Plan çalışmaları kapsamında hazırlanan DSİ Takdim Raporu verilerine göre Aydın ili yeraltısuyu emniyet rezerv miktarı 292 hm³/yıl, toplam su potansiyeli 4.092 hm³/yıl olarak hesaplanmıştır.

Aydın ili sınırları içerisinde İl Özel İdaresi tarafından 97 adet Jeotermal Kaynak Arama Ruhsatı ve 49 Adet Jeotermal Kaynak ve Mineralli Su İşletme Ruhsatı düzenlenmiştir. Aydın İlinde toplam 881,89 MWe gücünde 39 adet Jeotermal Elektrik Üretim Santrali bulunmakta olup, 364 hm³/yıl jeotermal akışkan kullanılmaktadır. Kullanımdan sonra akışkanın tamamı reenjekte edilmektedir.

Yeraltı suyu akiferleri, yer altı suyu kullanım amaçları, yeraltı suyu yıllık çekim miktarı konularına ilişkin bilgi edinilememiştir.

Çizelge B.13 – Yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ Takdim Raporu, 2022)

Kaynağın İsmi	hm ³ /yıl
DSİ (Büyük Menderes Master Plan Raporu)	4.092

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Aydın İlinde Devlet Su İşleri 21. Bölge Müdürlüğüne ait 2 adet rasat kuyusu ve 12 adet limnigraf kuyusu ile beraber toplamda 14 adet ölçülebilen seviye gözlem kuyularımız bulunmaktadır. Kuyuların seviye ölçümleri anlık alınmakla beraber su seviyelerinin sulama sezonu sonrası yer yer düşümler olmakla beraber genel olarak mevcut konumuna dönmesi 2021 yılı için su seviyelerinin korunduğu görülmüştür. Söke-Aydın Alt Havzası Hidrojeolojik Etüt Raporu hazırlanması işi 2022 yılı içerisinde sonuçlanacak olup Bölge Müdürlüğümüz ve Bakanlığımızca yürütülen su kalitesi ile ilgili çalışmaların sonucunda bölge yeraltı suyu kirliliği önümüzdeki dönemlerde ortaya konacaktır.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge B.14 - 2021 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları
(Aydın Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, 2022)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
yüzey	B. Menderes Nehri							Feslek Regülatörü /BUHARKENT		6,85
yüzey	D-2 Ana tahliye Kanalı- Söke Milas karayolu (Yenidalyan)köprüsü /SÖKE							D-2 Ana tahliye Kanalı- Söke Milas karayolu (Yenidalyan)köprüsü /SÖKE		3,14
yüzey	Akçay -Nazilli Boğdoğan karayolu köprüsü /BOZDOĞAN							Akçay -Nazilli Boğdoğan karayolu köprüsü /BOZDOĞAN		10,19
yüzey	Topçam Baraj Gölü Tepeköy /ÇİNE							Topçam Baraj Gölü Tepeköy /ÇİNE		1,66
yeraltı	Adnan Menderes Çiftliği Çakırbeyli köyü /KOÇARLI							Adnan Menderes Çiftliği Çakırbeyli köyü /KOÇARLI		13,54
yeraltı	Nahit Recep Öztürk - Koçarlı yolu kümeevler mevki/ İNCİRLİOVA							Nahit Recep Öztürk - Koçarlı yolu kümeevler mevki/ İNCİRLİOVA		12,09
yeraltı	İsmail Atilla - Nazilli Bozdoğan karayolu üzeri Arpaz köyü /NAZİLLİ							İsmail Atilla - Nazilli Bozdoğan karayolu üzeri Arpaz köyü /NAZİLLİ		9,47
yeraltı	Davut NOYAN Yazıdere Köyü/İNCİRLİOVA							Davut NOYAN Yazıdere Köyü/İNCİRLİOVA		0,32

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulamaya suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
yeraltı	S.S.Sultanhisar Sulama Koop.392 Nolu Kuyu /SULTANHİSAR							S.S.Sultanhisar Sulama Koop.392 Nolu Kuyu /SULTANHİSAR		3,54
yeraltı	Özer BOZKURT Taşbatan Mevkii-Karakollar Köyü/ÇİNE							Özer BOZKURT Taşbatan Mevkii-Karakollar Köyü/ÇİNE		34,93
yeraltı	Saplıların Çiftliği - Özbaşı Köyü/ SÖKE							Saplıların Çiftliği - Özbaşı Köyü/ SÖKE		4,29
yeraltı	İlayda İŞLEK - Sınırteke Köyü girişi-İNCİRLİOVA							İlayda İŞLEK - Sınırteke Köyü girişi-İNCİRLİOVA		19,11
yeraltı	Aydın Sulaması D-29 Nolu Taban Su Kuyusu Şevketiye Köyü altı/AYDIN							Aydın Sulaması D-29 Nolu Taban Su Kuyusu Şevketiye Köyü altı/AYDIN		6,54
yeraltı	Aydın Sulaması D-51 Nolu Taban Su Kuyusu Turanlar Ky./GERMENCİK							Aydın Sulaması D-51 Nolu Taban Su Kuyusu Turanlar Ky./GERMENCİK		10,83
yeraltı	Nazilli Sulaması D-90 Nolu Taban Su Kuyusu Bereketli Ky./NAZİLLİ							Nazilli Sulaması D-90 Nolu Taban Su Kuyusu Bereketli Ky./NAZİLLİ		14,63
yüzey	B. Menderes Nehri Feslek Regülatörü /BUHARKENT							B. Menderes Nehri Feslek Regülatörü /BUHARKENT		6,85
yüzey	Dandalas Çayı Başaran - Azizabat köprüsü /KUYUCAK							Dandalas Çayı Başaran - Azizabat köprüsü /KUYUCAK		5,21
yüzey	Çine çayı- çakırbeyli /(çiftlikburnu)köprüsü /AYDIN							Çine çayı- çakırbeyli /(çiftlikburnu)köprüsü /AYDIN		4,33

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
yeraltı	Erkan Baysal-Kümeevler Bölükirim mev.Umurlu/AYDIN							Erkan Baysal-Kümeevler Bölükirim mev.Umurlu/AYDIN		14,23
yeraltı	Muherrem ŞENGÜL-Ayvalık Mevki Çiftlik Köyü-KÖŞK							Muherrem ŞENGÜL-Ayvalık Mevki Çiftlik Köyü-KÖŞK		6,47
yeraltı	Alaattin DUVARCI-Dipambarı mevki.Dalama/AYDIN							Alaattin DUVARCI-Dipambarı mevki.Dalama/AYDIN		0,93
yeraltı	Mustafa BAŞKURT-Oturak Mevki-Kozalaklı Köyü-AYDIN							Mustafa BAŞKURT-Oturak Mevki-Kozalaklı Köyü-AYDIN		106,35
yeraltı	Muzaffer KOCABAŞ-Kalyan Mev.-Göhlisar Köyü-AYDIN							Muzaffer KOCABAŞ-Kalyan Mev.-Göhlisar Köyü-AYDIN		165,73
yeraltı	Salim BOZKURT-Tasbatan Mev.Karakollar Ky.-ÇİNE							Salim BOZKURT-Tasbatan Mev.Karakollar Ky.-ÇİNE		33,53
yeraltı	Sunay KARA-İnceirim Yolu Kuruköy-ÇİNE							Sunay KARA-İnceirim Yolu Kuruköy-ÇİNE		10,65
yeraltı	Metin UYSAL-Köprubaşı Mev.Sobuca Ky.KOÇARLI							Metin UYSAL-Köprubaşı Mev.Sobuca Ky.KOÇARLI		25,41
yeraltı	Mehmet ÖZDEN-Yaylaıcı Mev. Gündüslü Köyü-KOÇARLI							Mehmet ÖZDEN-Yaylaıcı Mev. Gündüslü Köyü-KOÇARLI		0,70
Yeraltı	İsmail REBİŞ-Karakuyu Mevki Burunköy-SÖKE							İsmail REBİŞ-Karakuyu Mevki Burunköy-SÖKE		4,37

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulamaya suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon kodu	Analiz sonucu arı SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
yeraltı	Ali KARAHAN-Çiftlikdamları Mev./SÖKE							Ali KARAHAN-Çiftlikdamları Mev./SÖKE		9,22
yeraltı	D-56 Nolu Taban Suyu Kuyusu-Musluların Çiftliği Gölbent Ky.SÖKE							D-56 Nolu Taban Suyu Kuyusu-Musluların Çiftliği Gölbent Ky.SÖKE		10,33
yeraltı	Mehmet ÖZTÜRK-Köyiçi Mev.Karacahayıt Ky.-SÖKE							Mehmet ÖZTÜRK-Köyiçi Mev.Karacahayıt Ky.-SÖKE		6,65
yeraltı	Hüseyin Avni ÖZBAŞ-Boynak Mev.Yuvaca Ky./SÖKE							Hüseyin Avni ÖZBAŞ-Boynak Mev.Yuvaca Ky./SÖKE		28,43
yeraltı	Yamanlar Çiftliği-Osmanbükü Ky.-İNCİRLİOVA							Yamanlar Çiftliği-Osmanbükü Ky.-İNCİRLİOVA		38,15
yeraltı	Cavit Yıldız -Kardeşköy Mevki Acarlar / İNCİRLİOVA							Cavit Yıldız -Kardeşköy Mevki Acarlar / İNCİRLİOVA		16,32
yüzey	Bafa Gölü-1 Milas Yolu Üzeri Aydın -Muğla İl Sınırı Yakını							Bafa Gölü-1 Milas Yolu Üzeri Aydın -Muğla İl Sınırı Yakını		0,53
yeraltı	Çakaloğlu Tavuk Çiftliği Aydın -İzmir karayolu Germencik otoban girişi yanı Germencik Aydın							Çakaloğlu Tavuk Çiftliği Aydın -İzmir karayolu Germencik otoban girişi yanı Germencik Aydın		33,40
yeraltı	Emine Tosun Bozdoğan yolu üzeri Hamidiye köyü Nazilli							Emine Tosun Bozdoğan yolu üzeri Hamidiye köyü Nazilli		25,03

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulamaya suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
yeraltı	Hüseyin ÇEŞME Gölbent Köyü Akçapak Mevkii SÖKE							Hüseyin ÇEŞME Gölbent Köyü Akçapak Mevkii SÖKE		47,69
yeraltı	D-13 Aydın Sulaması Taban Suyu Borusu Ovaeymir-AYDIN							D-13 Aydın Sulaması Taban Suyu Borusu Ovaeymir-AYDIN		1,87
yeraltı	D 32 Aydın Sulaması Taban Suyu Borusu Ümit Ege Şevketiye Mevkii Osmanbükü İncirliova Aydın							D 32 Aydın Sulaması Taban Suyu Borusu Ümit Ege Şevketiye Mevkii Osmanbükü İncirliova Aydın		1,28
yeraltı	Hilmi Selçuk Maltepe Mevkii Yenice Karacasu							Hilmi Selçuk Maltepe Mevkii Yenice Karacasu		1,14
yeraltı	Kemal Başer Kale Yolu Humey Mevkii Balat Köyü Didim							Kemal Başer Kale Yolu Humey Mevkii Balat Köyü Didim		121,86
yeraltı	Baki GÖRÜCÜ-Yeni Mah. Doyuran Mevkii Bozdoğan							Baki GÖRÜCÜ-Yeni Mah. Doyuran Mevkii Bozdoğan		47,60
yeraltı	Hulusi Özer Humey Mevkii Müze Karşısı Balat Didim							Hulusi Özer Humey Mevkii Müze Karşısı Balat Didim		32,17
yeraltı	Neyir-Melda Algın Kocabahçe mevkii Akköy Didim							Neyir-Melda Algın Kocabahçe mevkii Akköy Didim		71,40
yeraltı	Hüseyin KURTULUŞ Gölcük Köyü yazlık kahve yanı Karpuzlu							Hüseyin KURTULUŞ Gölcük Köyü yazlık kahve yanı Karpuzlu		20,48
yeraltı	H.Hüseyin DURU-köyaltı Mevkii Yağhanlı Köyü Koçarlı							H.Hüseyin DURU-köyaltı Mevkii Yağhanlı Köyü Koçarlı		16,18

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulamaya suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
yeraltı	Ünal BİLKİ -Azaklık Mevki Ortakçı-BUHARKENT							Ünal BİLKİ -Azaklık Mevki Ortakçı-BUHARKENT		94,30
yeraltı	Ercan ŞENOL Köyaltı Mevki Ortakçı -BUHARKENT							Ercan ŞENOL Köyaltı Mevki Ortakçı -BUHARKENT		16,24
yeraltı	Ersun İYİYEN Karpuzlu Yolu Üzeri Saraçlar Mevki- ÇİNE							Ersun İYİYEN Karpuzlu Yolu Üzeri Saraçlar Mevki- ÇİNE		18,77
yeraltı	Mehmet ACARER Hacıoğlu Mevki Atça Beldesi SULTANHİSAR							Mehmet ACARER Hacıoğlu Mevki Atça Beldesi SULTANHİSAR		1,31
yeraltı	Sabahattin OVALI-Balat Yolu Üzeri Akyeniköy-DİDİM							Sabahattin OVALI-Balat Yolu Üzeri Akyeniköy-DİDİM		42,27
yeraltı	Candallar Çiftliği-Ana Tahliye Yanı DSİ Taban Suyu Borusu-Batıköy/ DİDİM							Candallar Çiftliği-Ana Tahliye Yanı DSİ Taban Suyu Borusu-Batıköy/ DİDİM		9,09
yeraltı	Hasan CANTEZ - Bölük İrimi Mevki Serçeköy /AYDIN							Hasan CANTEZ - Bölük İrimi Mevki Serçeköy /AYDIN		21,56
yeraltı	Ahmet ASLAN - Dumancılı Mevki Dereköy/YENİPAZAR							Ahmet ASLAN - Dumancılı Mevki Dereköy/YENİPAZAR		88,62
yeraltı	Mehmet EGE- Karakuyu Mevki Dereköy /YENİPAZAR							Mehmet EGE- Karakuyu Mevki Dereköy /YENİPAZAR		19,67
yeraltı	Hüseyin DÜNDAR-Kaman Mevki Özbaşı Köyü /SÖKE							Hüseyin DÜNDAR-Kaman Mevki Özbaşı Köyü /SÖKE		4,07

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulamaya suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
yeraltı	Kadir ÇALIŞKAN-Cumhuriyet Mah.Eski Özbaşı Yolu Üzeri / SÖKE							Kadir ÇALIŞKAN-Cumhuriyet Mah.Eski Özbaşı Yolu Üzeri / SÖKE		4,11
yeraltı	M.Güngör DURMUŞ-Yeni Mah. Adayakası Mevki Yazıkent Yolu Üzeri Bozdoğan-AYDIN							M.Güngör DURMUŞ-Yeni Mah. Adayakası Mevki Yazıkent Yolu Üzeri Bozdoğan-AYDIN		13,41
yüzey	İkizdere Baraj Gölü İNCİRLİOVA - AYDIN							İkizdere Baraj Gölü İNCİRLİOVA - AYDIN		1,52
yüzey	Çine Adnan Menderes Baraj Gölü ÇİNE / AYDIN							Çine Adnan Menderes Baraj Gölü ÇİNE / AYDIN		1,82
yüzey	Kemer Baraj Gölü-1 BOZDOĞAN - AYDIN							Kemer Baraj Gölü-1 BOZDOĞAN - AYDIN		1,83
yüzey	Karacasu Baraj Gölü-1 KARACASU - AYDIN							Karacasu Baraj Gölü-1 KARACASU - AYDIN		1,31
yeraltı	Arif Gürdal Çiftliği-Baltaköy Yolu EFELER/AYDIN							Arif Gürdal Çiftliği-Baltaköy Yolu EFELER/AYDIN		3,24
yeraltı	Nafiz AYDIN-Dipambarı Mevki Boyderesi Köyü/KOÇARLI							Nafiz AYDIN-Dipambarı Mevki Boyderesi Köyü/KOÇARLI		0,73
yeraltı	Aytürk ZİREK-Hacıemirler Mevki / YENİPAZAR							Aytürk ZİREK-Hacıemirler Mevki / YENİPAZAR		1,39
yeraltı	Süleyman ÖZAY-Fatih Mah.Devlet Karayolu altı /KUYUCAK							Süleyman ÖZAY-Fatih Mah.Devlet Karayolu altı /KUYUCAK		62,97

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyon kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
yeraltı	Akıllı Köy Kasaplar Mahallesi/ KOÇARLI							Akıllı Köy Kasaplar Mahallesi/ KOÇARLI		40,35
yüzey	Karacasu Baraj Gölü-2 KARACASU - AYDIN							Karacasu Baraj Gölü-2 KARACASU - AYDIN		1,27
yüzey	Kemer Baraj Gölü-2 BOZDOĞAN - AYDIN							Kemer Baraj Gölü-2 BOZDOĞAN - AYDIN		1,50
yüzey	Bafa Gölü-2 Serçin Mahallesi SÖKE - AYDIN							Bafa Gölü-2 Serçin Mahallesi SÖKE - AYDIN		0,34
yeraltı	Faruk BASAN Koğuk Mahallesi/KARPUZLU							Faruk BASAN Koğuk Mahallesi/KARPUZLU		36,20
yeraltı	Kamuran SÖNMEZ Hatıpkışla Mahallesi/KARPUZLU							Kamuran SÖNMEZ Hatıpkışla Mahallesi/KARPUZLU		27,75
yüzey	Azap Gölü Avşar Mahallesi SÖKE-AYDIN							Azap Gölü Avşar Mahallesi SÖKE-AYDIN		1,05
yeraltı	Aydın Sulaması D-62 Nolu Taban suyu Kuy.-Çavuş Mev.Karaağaçlı Ky.GERMENCİK							Aydın Sulaması D-62 Nolu Taban suyu Kuy.-Çavuş Mev.Karaağaçlı Ky.GERMENCİK		4,19

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Bozdoğan	Bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesine ve paketlenmesine yönelik gıda imalatı ilçenin önemli gelir kaynaklarından birini oluşturmaktadır
Buharkent	İlçedeki jeotermal kaynaklar tarım, turizm ve enerji sektörlerinde değerlendirilmektedir.
Çine	Tarım ve madencilik yanı sıra gıda ürünleri imalatı ve diğer metalik olmayan mineral ürünleri imalatı, ilçede öne çıkan imalat sanayi sektörleri arasında yer almaktadır. Ayrıca ilçede bir organize sanayi bölgesi bulunmaktadır.
Didim	Didim turizm kenti ilanından sonra önemli bir kitle turizmi merkezi haline gelmiştir. Az sayıda imalat sanayi tesisi ile birlikte kırsal kesimlerde tarımın ekonomiye katkısı hissedilmektedir.
Germencik	Tarım ve buna bağlı olarak gıda ürünleri imalatı sektörü öne çıkmakta ve ihracata yönelik üretim yapılmaktadır. İlçede Bölge incir üretiminin önemli bir kısmını gerçekleştirmektedir. İlçede jeotermal elektrik santralleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Ortaklar OSB ilçe sınırları içerisinde yer almaktadır.
İncirliova	İncir, zeytinyağı, çırçır gibi ürünler kapsamında tarıma dayalı küçük ölçekli işletmeler faaliyet göstermektedir.
Karacasu	Dericilik, demircilik gibi ekonomik faaliyetler yapılmaktadır. Sanayi faaliyetlerinin ilçe ekonomisinde kritik bir önemi bulunmamaktadır.
Karpuzlu	Tarıma dayalı bir ekonomik yapıya sahip ilçede sanayi faaliyetleri yürütülmemektedir.
Koçarlı	İlçede tarıma dayalı sanayi alanında küçük ölçekli işletmeler bulunmaktadır. Sanayi sektörünün ilçe ekonomisine önemli bir katkısı bulunmamaktadır.
Kuşadası	Sanayi sektörünün ilçe ekonomisine önemli bir katkısı bulunmamaktadır.
Köşk	Gıda ürünleri imalatı ilçede öne çıkan imalat sanayi sektörleri arasında yer almaktadır ve tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik tesisler ilçede önemli geçim kaynaklarının başında gelmektedir. İlçede aynı zamanda jeotermal enerjiden elektrik üretilmektedir.
Efeler	Bölge'de gıda imalatı sektörünün yarattığı istihdamın yaklaşık yarısı Aydın Merkez tarafından karşılanırken öne çıkan bir başka sektör ise fabrikasyon metal ürünleri imalatı olmaktadır. Ayrıca ilçede 2 adet OSB bulunmaktadır.
Nazilli	İlçede elektrik teçhizatı üretimi ile gıda ürünleri (incir, kestane) imalatı öne çıkmakla birlikte Nazilli imalat sanayinin en çok çeşitlendiği ilçeler arasında bulunmaktadır. Ayrıca ilçede bir organize sanayi bölgesi bulunmaktadır
Söke	Tekstil, giyim eşyaları ve tarım makineleri imalatı ilçede öne çıkan imalat sanayi sektörleri arasındadır. Bölge'de gerçekleşen pamuk üretiminin büyük çoğunluğu Söke'de gerçekleştirilmektedir. Çok sayıda çırçır fabrikası mevcuttur. Bölge'deki feldspat rezervlerinin önemli bir kısmı Söke'de bulunmaktadır.
Sultanhisar	İlçede tarıma dayalı sanayi işletmeleri faaliyet göstermektedir. Ayrıca ilçede bir organize sanayi bölgesi bulunmaktadır
Kuyucak	Küçük ölçekli sanayi işletmelerinin yer aldığı ilçede büyük çaplı bir sanayi oluşumu bulunmamaktadır.
Yenipazar	Yenipazar'da sanayi faaliyetleri yok denecek kadar azdır

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

İlimizde Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilen arıtma tesisleri, arıtılmış atıksuların deşarj yerleri ve deşarj edilen atıksu miktarına ilişkin çizelge aşağıdadır.

Çizelge B.15 – Aydın Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Atıksu Arıtma Tesisleri Listesi (Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2022)

	Arıtma Tesisleri	Deşarj Yeri	Deşarj Edilen Atıksu Miktarı(m3/yıl)
1	Atça Akmusluk Atıksu Arıtma Tesis	Akçay Sağsahil sulama kanalı	167580
2	Atça Merkez (Hancıoğlu) Atıksu Arıtma Tesis	Akçay Sağsahil sulama kanalı	179000
3	Aydın Doğu Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	11420000
4	Aydın Otogar Paket Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	74000
5	Bozdoğan Akçay Atıksu Arıtma Tesis	Akçay Deresi	37700
6	Bozdoğan Eymir Paket Atıksu Arıtma Tesis	Eymir Deresi	37000
7	Bozdoğan Toki Paket Atıksu Arıtma Tesis	Deliçay	55250
8	Bozdoğan Yazıkent Atıksu Arıtma Tesis	Gürlek Deresi	47850
9	Buharkent Savcılı Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	73500
10	Çine Atıksu Arıtma Tesis	Çine Çayı	1117000
11	Dalama Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	108.500
12	Didim Akbük Paket Atıksu Arıtma Tesis	Orman Alanı	95750
13	Didim Atıksu Arıtma Tesis	Derin Deniz Deşarjı	18067500
14	İsabeyle Atıksu Arıtma Tesis	DSİ Kurutma Kanalı	237300
15	Karacasu Ataeymir Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Dere	64870
16	Karacasu Atıksu Arıtma Tesis	Dere yatağı	274730
17	Karacasu Yenice Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Dere	58550
18	Karacasu Çamköy Arıtma Tesis	Dere	31536
19	Karpuzlu Paket Atıksu Arıtma Tesis	DSİ Kurutma Kanalı	73500
20	Köşk Başçayır Paket Atıksu Arıtma Tesis	DSİ Kurutma Kanalı	84250
21	Köşk Çiftlik Paket Atıksu Arıtma Tesis	DSİ Kurutma Kanalı	84150
22	Kuşadası Merkez Atıksu Arıtma Tesis	Derin Deniz Deşarjı	30112000
23	Kuşadası Yeniköy Paket Atıksu Arıtma Tesis	Dere	37550
24	Kuyucak Atıksu Arıtma Tesis	DSİ Kurutma Kanalı	366200
25	Kuyucak Başaran Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Dere	142550
26	Kuyucak Pamukören Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	164450
27	Kuyucak Yamalak Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	91550
28	Kuyucak Horsunlu Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	
29	Kuyucak Kurtuluş Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	
30	Nazilli Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	10347750
31	Nazilli Dallica Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Tesis Tamamlanmamış	
32	Nazilli Sevindikli Doğal Atıksu Arıtma Tesis	Büyük Menderes Nehri	27575
33	Nazilli Bayındır Atıksu Arıtma Tesis	Dere	50457

34	Söke Atıksu Arıtma Tesisi	DSİ 22Nolu Deşarj Kanalı	18045600
35	Sultanhisar Atıksu Arıtma Tesisi	Büyük Menderes Nehri	238250
36	Yenipazar Atıksu Arıtma Tesisi	Büyük Menderes Nehri	310850
37	Koçarlı Bıyıklı Atıksu Arıtma Tesisi	DSİ D20-2 Kurutma Kanalı	58900
38	Bozdoğan Alamut Atıksu Arıtma Tesisi	Dere	730500

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

İlimizde 1.484.079 dekar alanda sulu tarım ve 1.394.405 dekar alanda ise kuru tarım yapılmaktadır. İl genelinde 109700 ton gübre 518963,02 kg pestisit türleri (insektisit, fungusit, herbisit, akarisit, diğer) kullanılmıştır

B.3.2.2. Diğer

İlimizin bazı ilçelerinde vahşi depolama yapılmaktadır. Aydın Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan atık transfer istasyonları ile atıklar taşınmaktadır. Ayrıca yeni yapılacak olan transfer istasyonları ile ilçelerden katı atıklar toplanarak en yakın düzenli depolama tesisine gönderilecektir.

B.4. Denizler

B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirmesi yapılarak ortaya konulmaktadır. 2017-2019 izleme programı izleme durumu ekolojik kalite durumu aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

Çizelge B.16 – Kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi
(SİM, 2019)

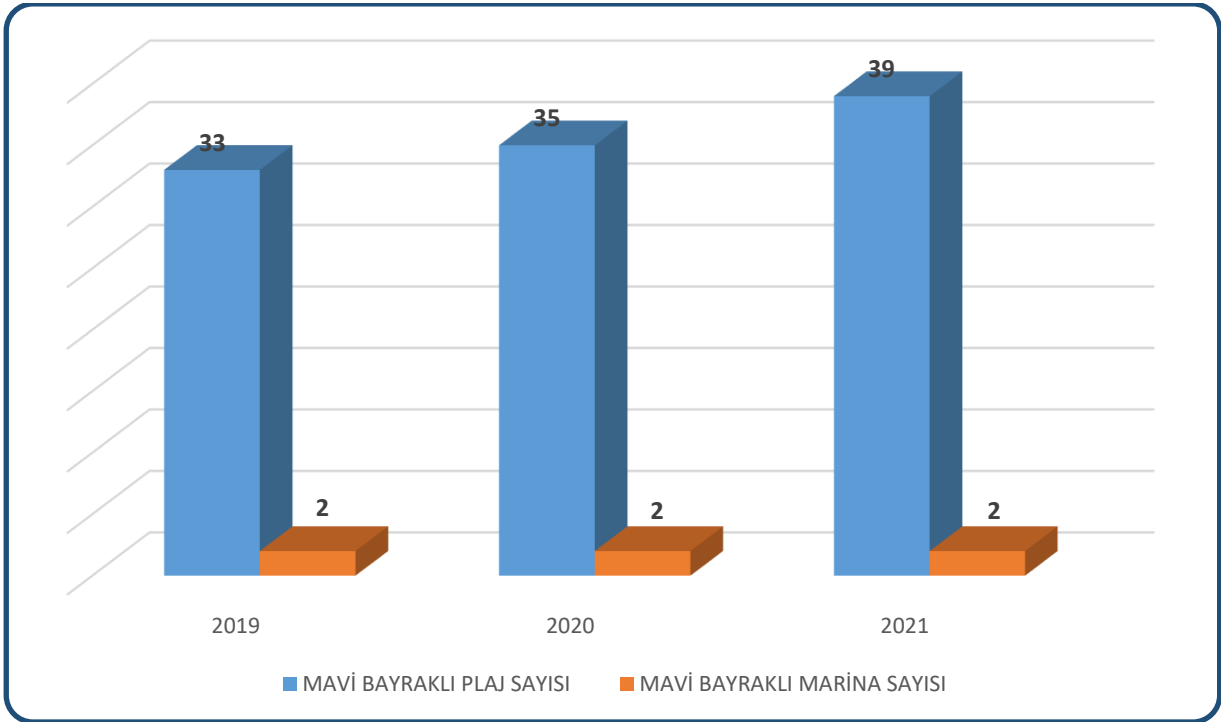
Su Yönetim Birimi Kodu	Su Yönetim Birimi Kapsadığı Alan	Ekolojik Kalite Durumu		
		2017	2018	2019
EGE 51	Didim	Orta	Zayıf	Kötü
EGE 61	Didim	-	İyi	Orta
EGE 62	Didim	-	İyi	-
EGE 71	Kuşadası	İyi	İyi	Orta

Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok İyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

İlimizde denize kıyısı olan ilçelerimizde belirlenen noktalardan alınan deniz suyu numuneleri, İlimiz Halk Sağlığı Laboratuvarında analiz edilmektedir. Sonuçlar mavi bayrak projesi kapsamında değerlendirilmekte olup mavi bayraklı plaj ve marinaların sayısı aşağıda gösterilmiştir. 2020 yılında 39 mavi bayraklı plaj, 2 mavi bayraklı marina sayısına ulaşılmıştır.

Grafik B.3 – 2021 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı
(mavibayrak.org.tr, 2022)

B.4.3. Acil Müdahale Planları

Çizelge B.17 2021 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı

(Kaynak, Yıl)

Şehir	Acil Müdahale Planı Hazırlaması Gereken Kıyı Tesis Adedi	Onaylı Plana Sahip Kıyı Tesis Adedi
Aydın	3	3

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

İlimizde gemilerden atık alma yetkisine sahip aşağıda belirtilen 3 adet kıyı tesisi bulunmaktadır.

- Tek-art Kalamış ve Fenerbahçe Marmara Tur. Tesisleri A.Ş. Kuşadası Marina Şubesi
- Ege Liman İşletmeleri A.Ş. Kuşadası Yolcu Limanı
- Doğuş Didim Marina İşletmeciliği Tur. Tic. A.Ş

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

Çizelge B.13 İlimizde yer alan denizlerdeki balık çiftliklerinin konum, üretim çeşidi ve kapasite bilgileri (Aydın İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2021)

Sıra	İl	İlçe	Sahibi	Yetiştiricilik Alan Adı veya No (1. Bölge)	Proje Kapasitesi (ton/yıl)	Yüzey Alanı (metrekare)	Üretilen Tür Adı	Yet. Belge No	Koordinat -1 (ED 50 veya WGS-84 (derece dakika saniye))	Koordinat -2 (ED 50 veya WGS-84 (derece dakika saniye))	Koordinat -3 (ED 50 veya WGS-84 (derece dakika saniye))	Koordinat -4 (ED 50 veya WGS-84 (derece dakika saniye))
1	Aydın	Didim	Kılıç Deniz Ürünleri Üretim İhr. ve Tic. A.Ş.	Kılıç - Tarsu Deniz Balıkları Off Shore Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek	09-36	37 27 32.24N, 27 07 18.03E	37 27 32.23N, 27 07 25.96E	37 27 23.50N, 27 07 25.95E	37 27 23.50N, 27 07 18.01E
2	Aydın	Didim	Kılıç Deniz Ürünleri Üretim İhr. ve Tic. A.Ş.	Kılıç - Işık Deniz Balıkları Off Shore Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek	09-34	37 27 32.05N, 27 08 17.77E	37 27 32.04N, 27 08 25.71E	37 27 23.30N, 27 08 25.70E	37 27 23.31N, 27 08 17.76E
3	Aydın	Didim	Gökçe Su Ürünleri Turizm San. ve Tic. A.Ş.	Gökçe Su Ürünleri Deniz Balıkları Yetiştiriciliği Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek, Sinagrit, Minekop, Sariağız	09-02	37 29 29.81N, 27 09 02.103E	37 29 29.79N, 27 09 06.74E	37 29 14.88N, 27 09 01.99E	37 29 14.86N, 27 09 06.64E
4	Aydın	Didim	Gökçe Su Ürünleri Turizm San. ve Tic. A.Ş.	Enver Kaba Deniz Balıkları Yetiştiriciliği Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek, Fangri Mercan	09-01	37 29 30.22N, 27 07 26.97E	37 29 30.20N, 27 07 33.08E	37 29 18.84N, 27 07 33.01E	37 29 18.86N, 27 07 26.90E
5	Aydın	Didim	Agromey Gıda ve Yem Sanayi Ticaret A.Ş.	Seçkin-1 Deniz Balıkları Yetiştiriciliği Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek, Sinagrit, Fangri Mercan, Minekop, Sariağız	09-03	37 28 46.75N, 27 07 03.51E	37 28 46.75N, 27 06 56.52E	37 28 37.45N, 27 06 58.17E	37 28 37.45N, 27 07 03.49E
6	Aydın	Didim	Agromey Gıda ve Yem Sanayi Ticaret A.Ş.	Seçkin-2 Deniz Balıkları Yetiştiriciliği Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek, Sinagrit, Fangri Mercan, Minekop, Sariağız	09-04	37 28 46.02N, 27 08 29.70E	37 28 46.03N, 27 08 24.40E	37 28 32.92N, 27 08 24.38E	37 28 32.92N, 27 08 29.67E
7	Aydın	Didim	Noordzee Su Ürünleri İhr. İth. San. ve Tic. A.Ş.	Noordzee Deniz Balıkları Off-Shore Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek, Sinagrit, Sivriburun Karagöz, Minekop, Sariağız	09-12	37 27 34.44N, 27 09 18.53E	37 27 34.42N, 27 09 24.63E	37 27 23.06N, 27 09 24.55E	37 27 23.09N, 27 09 18.45E
8	Aydın	Didim	Gümüşdoğ a Su Ürn. Üret. İhr. ve İth. A.Ş.	Olivka-1 Deniz Balıkları Yetiştiriciliği Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek	09-22	37 28 18.27N, 27 09 04.17E	37 28 18.24N, 27 09 10.27E	37 28 06.88N, 27 09 10.19E	37 28 06.91N, 27 09 04.09E
9	Aydın	Didim	Gümüşdoğ a Su Ürn. Üret. İhr. ve İth. A.Ş.	Olivka-2 Deniz Balıkları Yetiştiriciliği Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek	09-25	37 28 42.20N, 27 07 39.51E	37 28 42.29N, 27 07 43.58E	37 28 35.81N, 27 07 43.80E	37 28 35.72N, 27 07 39.73E
10	Aydın	Didim	Kılıç Deniz Ürünleri Üretim İhr. ve Tic. A.Ş.	Şengence Deniz Balıkları Off-Shore Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek, Sinagrit, Sargoz, Sivriburun Karagöz,	09-31	37 29 30.42N, 27 06 40.14E	37 29 30.39N, 27 06 46.25E	37 29 19.04N, 27 06 46.18E	37 29 19.06N, 27 06 56.44E

							Minekop, Sarıağız					
11	Aydın	Didim	Gümüşdoğan Su Ürn. Üret. İhr. ve İth. A.Ş.	Uğur Balıkçılık Deniz Balıkları Off-Shore Projesi	2000	52,500	Çipura, Levrek, Sinagrit, Minekop, Sarıağız,	09-26	37 29 30.02N, 27 08 13.80E	37 29 29.99N, 27 08 19.91E	37 29 18.64N, 27 08 19.83E	37 29 18.66N, 27 08 13.73E

B.4.6. Deniz Çöpleri

Deniz çöpleri konusunda ildeki mevcut kirlilik durumuna, baskılara, mevcut ve planlanan çalışmalara değinilmelidir.

İlimiz genelinde yoğun bir deniz çöpleri kirliliği mevcut değildir. Ancak yerleşim yerlerinde özellikle yaz aylarında nüfus artışı ile birlikte Kuşadası, Davutlar, Didim bölgelerinde oluşan evsel nitelikli katı atık ve atıksu kaynaklı kirlilik tehdidine yönelik düzenli olarak katı atık yönetim hizmetleri ve atıksu bertarafına ilişkin çalışmaların herhangi bir aksaklığa mahal verilmeden yapılması gerekmektedir.

İlimiz genelinde de yerleşim yerleri ve karayolu kaynaklı deniz çöpleri oluşmakta, oluşan bu deniz çöpleri de İlimizin turizm faaliyetlerine engel oluşturmaması için ilgili belediyeler aracılığıyla düzenli olarak temizlenmektedir.

Sadece halkın kullanmadığı sahil şeridi, özellikle Delta Yarımadası bölgesinde Milli Park kıyılarında özellikle Sazlık 1 ve Sazlık 2 mevkieinde bulunan koylarda ve Sisam (Samos) adasından denize atılan atıkların biriktiği alanlarda ciddi deniz çöpü oluşumu gözlenmektedir. Bu bölge ise Dilek Yarımadası Büyük Menderes Deltası Milli Park Müdürlüğü koordinesinde ilgili belediye başkanlığı ile atıkların toplanması sağlanmalıdır.

İlimiz sınırları içerisinde bulunan ve bu sınırlar içinde Ege Denizine dökülen Büyük Menderes Nehri üzerinde karasal kaynaklı evsel atıkların, tarımda kullanılan tarım ilaçları ve ambalajları vb atıkların denize ulaşması engellenmelidir.

İlimize ait Deniz Çöpleri Eylem Planı (2020-2025) hazırlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilmiş, Aydın Çevre, Şehircilik İklim Değişikliği İl Müdürlüğü internet sitesine eklenmiştir. Bu plan, 10.06.2019 tarih ve 2019/9 sayılı Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi gereği deniz kirliliğinin önlenmesine yönelik yapılacak çalışmalar ile kıyıda atıkların oluşumundan bertarafına kadar olan sürecin etkin şekilde yönetilebilmesi amacı ile hazırlanmıştır. Deniz çöplerinin oluşumundan bertarafına kadarki süreçte ekolojik denge ve insan sağlığına zarar vermeden yönetiminin sağlanması, atık oluşumunun azaltılması, atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı vb. çalışmaların düzenli ve sürekli bir şekilde yapılabilmesi ile takibinin temin edilmesi için gereklidir.

Planın sürdürülebilir olması bakımından tüm paydaşların plan içeriğindeki tablo 13'te yer alan iş termin planında verilen görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi, yapılan çalışmaların ayrıntılı olarak komisyonla paylaşılması ve koordineli çalışılması gerekmektedir. Eylem Planında yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde yaşanan sorunlar, plandan sapma olması durumunda; nedenleri ve bu sapmaların bir sonraki yıl içerisinde telafi edilmesine yönelik alınacak önlemlerle ilgili olarak Valilikçe telafi faaliyetleri belirlenir ve uygulanması için ilgili kurum/kuruluş ve işletmelere Vali tarafından yazılı olarak tebliğ edilir.

Plajlarda yapılan çalışmalara ek olarak tüm plajlarda mavi bayrak şartlarının sağlanması bu plajlarda deniz çöplerinin yönetiminin yapılmasına katkı sağlayacaktır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Çizelge B.14 2021 Yılı Temin Edilen su Miktarları
(Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2022)

AYDIN MERKEZ TABAKHANE DERESİ	(m³/yıl)	7.646.409
AYDIN MERKEZ İKİZDERE BARAJI	(m³/yıl)	22.688.209
Toplam Debi 2021	(m³/yıl)	30.798.666

Aydın Efeler İlçesi için kullanılmakta olan yüzeysel su kaynaklarımızın arıtılmasında kullanılmak üzere 2 adet İçmesuyu Arıtma Tesisi mevcuttur. Aydın ili genelinde 91 adet paket içmesuyu arıtma tesisi bulunmaktadır.

Grafik B.4 - 2020 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı
(TUİK, 2022)

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Çizelge B.15 Yeraltı Su kaynaklarından temin edilen su miktarı
(Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2022)

Aydın Merkez Kuyu(Tüm Kuyular Toplam)	(m³/yıl)	465,048
--	----------------------------	---------

Çizelge B.16 2021 Yılı Su Tüketimleri
(Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2022)

SIRA NO	KULLANIM YERİ	MİKTARI (M3)
1	KONUT	61.414.352
2	SANAYİ KURULUŞU	7.362.537
3	DİĞER	8.536.989

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Çizelge B.17 Aydın Büyükşehir Belediyesi İlçe Debi Değerleri 2020

BOZDOĞAN	13.797.000,00 (m ³ /yıl)
BUHARKENT	6.527.952,00 (m ³ /yıl)
ÇİNE	15.515.712,00 (m ³ /yıl)
DİDİM	22.832.064,00 (m ³ /yıl)
EFELER KIRSAL MAHALLELER	12.772.080,00 (m ³ /yıl)
GERMENCİK	10.201.896,00 (m ³ /yıl)
İNCİRLİOVA	7.458.264,00 (m ³ /yıl)
KARACASU	5.203.440,00 (m ³ /yıl)
KARPUZLU	4.856.544,00 (m ³ /yıl)
KOÇARLI	8.782.776,00 (m ³ /yıl)
KÖŞK	4.020.840,00 (m ³ /yıl)
KUŞADASI	28.429.704,00 (m ³ /yıl)
KUYUCAK	12.125.592,00 (m ³ /yıl)
NAZİLLİ	25.528.392,00 (m ³ /yıl)
SÖKE	20.593.000,00 (m ³ /yıl)
SULTANHİSAR	2.743.632,00 (m ³ /yıl)
YENİPAZAR	4.730.400,00 (m ³ /yıl)

Çizelge B.18 Aydın Büyükşehir Belediyesi Kuyu Debi Değerleri 2020

İLÇE	KÖY ADI	HAŞEM Q: (mt - lts) yada (mt - m ³)
DİDİM	AKBÜK (Camii yani)	108 mt - 6lts
DİDİM	AKBÜK HAZIR SU mühendisler sitesi 1	206 mt - 8lts
DİDİM	AKBÜK HAZIR SU mühendisler sitesi 2	206 mt - 8lts
DİDİM	AKBÜK HAZIR SU 2	150 mt - 5lts
DİDİM	AKBÜK (Ali abi Bahçe İçi)	
DİDİM	AKBÜK (Ali abi Bahçe arkası)	240 mt - 5lts
DİDİM	AKBÜK (Beton köprü mevki milli eğitim kuyusu)	200 mt - 7 lts

DİDİM	AKBÜK (Beton köprü mevkii dere içi 15 nolu kuyu)	150m-33m ³ /80m-60m ³
DİDİM	AKBÜK (Beton köprü mevkii dere içi 6 nolu kuyu)	
DİDİM	AKBÜK (HEKİMLER mevkii terfi)	180 mt - 4lt
DİDİM	AKBÜK Kırık içi mevkii Harnup ağacı karşısı kuyusu	167 mt - 5lts
DİDİM	AKBÜK(Kırık içi mevkii)	165m-24m ³ /90-51m ³
DİDİM	AKBÜK (Kırık içi Ana Su Deposu altı kuyusu)	
DİDİM	AKBÜK (Kırık içi Kadriye Tebeş kuyusu)	126m-38m ³ /263m-16m ³
DİDİM	AKBÜK(Kırık içi terfi altı	169m-8,5lt
DİDİM	AKBÜK (KIRK içi mevkii kuyu 2017)	223M-24M ³ /122M-51M ³
DİDİM	AKBÜK (Kırık içi Yıllansu mevkii	346m-12m ³ /128m-28m ³
DİDİM	AKBÜK NATO Kırık içi	
DİDİM	AKBÜK NATO Kırkiçi mevkii	251m-3lts
DİDİM	AKBÜK NATO Kırkiçi 2 mevkii	261m-3lts
DİDİM	AKBÜK (NATO Yanı)	150 mt - 7,5 lts
DİDİM	AKBÜK (NATO YANI	242m - 7m ³ /90m - 22m ³
DİDİM	AKBÜK (KUMKENT terfi merkezi)	150 mt - 4lts
DİDİM	AKBÜK TERFİ POMPASI(NATO YOLU ÜZERİ)	290m-12m ³ /121m-28m ³
DİDİM	AKBÜK (Uşaklılar sitesi)	215m-10m ³ /138m-19m ³
DİDİM	AKBÜK (izci kampı)	120M-4LTS
DİDİM	AKBÜK SANAYİ YANI	126/6LT
DİDİM	AKBÜK SİTE İÇİ	123/6LTS
DİDİM	AKBÜK TRAFİ YANI	
DİDİM	AKBÜK NURULLAH KOCABIYIK İLKOKULU	120M-4LTS
DİDİM	AKBÜK (milli eğitim yanı	261mt - 3lts
DİDİM	AKKÖY (kocabahçe mevkii)	179 mt - 4,8m ³
DİDİM	AKKÖY (Ovadaki bina içi) İsmail abi	140mt - 8lts
DİDİM	AKKÖY 2	
DİDİM	AKKÖY HAZIR SU	100m-2lts
DİDİM	AKYENİ KÖY (sarıç mevkii)	190 mt - 15 lts
DİDİM	AKYENİ KÖY (sarıç)	209m-7m ³ /79m-22m ³
DİDİM	AKYENİKÖY (Sarıç -2)	142 mt - 6 lts
DİDİM	AKYENİKÖY (Sarıç karşısı zeytinlik içi)	175mt - 8lts
DİDİM	AKYENİKÖY	
DİDİM	AKYENİKÖY 3 nolu	
DİDİM	AKYENİKÖY 6 Nolu (sarıç içi)	250 mt - 3 lts
DİDİM	AKYENİKÖY -2 (TOKİ YANI)	
DİDİM	BALAT	283mt - 3lts
DİDİM	BATIKÖY	172/3LTS
DİDİM	BENZİNLİK ARKASI	
DİDİM	BAHÇESEHİR	213/2,5-80/18,5
DİDİM	DENİZKÖY İÇME SUYU	
DİDİM	DENİZKÖY 6 NOLU KUYU	130M - 10LTS
DİDİM	DENİZKÖY 7 NOLU (BETONKÖPRÜ)	
DİDİM	EGE GÜNEŞİ POMPASI	
DİDİM	HAVA KUVETLERİ YAN	
DİDİM	İTFAİYE İÇİ POMPASI	88 mt - 12 m ³
DİDİM	KAVAK BOĞAZI K:13 NOLU KUYU (şükrü -1)	115 mt - 6 lts
DİDİM	KAVAK BOĞAZI ALİ BAKAY KUYUSU	210m-3lts
DİDİM	KAVAK BOĞAZI şükrü-2 KUYUSU K:16	250 mt - 3 lts

DİDİM	KAVAK BOĞAZI KUYUSU K:19	
DİDİM	KAVAK BOĞAZI - MERYEM	190 mt - 8lts
DİDİM	KAVAK BOĞAZI İSMET BAHÇE	165m-24m ³ /90-51m ³
DİDİM	KAVAKBOĞAZI MEVKİİ 3 NOLU	106m - 60m ³
DİDİM	KAVAKLI MEVKİ kuyusu	190m-5lts
DİDİM	KOKİNA 1	234m-72m ³
DİDİM	KOKİNA 2	220 mt - 100 m ³
DİDİM	KOKİNA 3	
DİDİM	MERKEZ Hisar mah. Kamacı su pom.	205m-8lts
DİDİM	MERKEZ İmbat Cad. Stadyum arkası	225m-36m ³ /143m-58m ³
DİDİM	MERKEZ İmam Hatip okulu karşısı	225m-36m ³ /143m-58m ³
DİDİM	MERKEZ - Ege Caddesi Maliyeciler muhiti	225m-36m ³ /143m-58m ³
DİDİM	MERKEZ - ESKİ MEZARLIK KUYUSU	
DİDİM	MERKEZ Jantsa bar yanı kuyusu	110 mt - 15 lts
DİDİM	MERKEZ Jantsa cami yanı kuyusu	
DİDİM	MERKEZ Jantsa park içi kuyusu	
DİDİM	MERKEZ - 5000 Tonluk depo	75m-16m ³ /40m-120m ³
DİDİM	MERKEZ	
DİDİM	MERKEZ (FEVZİ PAŞA POMPASI)	263m-2,5lt/97m-18lt
DİDİM	MERKEZ- 2 (Askinin açtığı yeni kuyu 2015)	
DİDİM	MERKEZ -AYDIN ABİ BAHÇE İÇİ KUYUSU	230m-24m ³ /180m-32m ³
DİDİM	MERKEZ (BAHÇELİ KÖY POMPASI)	159 mt - 17lts
DİDİM	MERKEZ (Mavi şehir Aykar sitesi yanı)	150 mt - 15 lts
DİDİM	MERKEZ -4 (BLUBEY PARK SİTE GİRİŞİ	
DİDİM	MERKEZ- 5 (EROLTAŞ BÜFE YANI POMPASI)	186m - 36m ³ /118m-58m ³
DİDİM	MERKEZ-6 (TRAFİKO YANI POMPASI)	
DİDİM	MERKEZ BAHÇE	
DİDİM	MERKEZ - Liman yolu Hasan abi tedaş yanı	150M-15LT
DİDİM	MERKEZ İŞİL MÜH.	
DİDİM	MERKEZ YÜKSELEN VİLLA 2 NOLU	
DİDİM	MEZARLIK İÇİ	
DİDİM	TERFİ MERKEZİ 5000'LİK DEPO	50 mt - 30 lts
DİDİM	YEŞİLKENT ALPEK KABLÖLÜ KUYU	225m-36m ³ /143m-58m ³
EFELER	ADNAN MENDERE MAH. AKSU YANI	150mt - 3lts /140mt - 2lts
EFELER	ADNAN MENDERE MAH. PARK İÇİ	
EFELER	ALANLI	86m-0m ³ /62m-9m ³
EFELER	ALATEPE (Askinin açtığı yeni kuyu 2017)	200m-7m ³ /79m-22m ³
EFELER	ARMUTLU	160 mt - 8 lts
EFELER	AŞAĞI KAYACIK kuyusu H.S)	210 mt - 2lts
EFELER	BADEMLİ	247m - 0m ³ / 188m - 3,6m ³
EFELER	BADEMLİ (YOL KENARI)	206m - 9m ³ / 75 m - 15m ³
EFELER	BADEMLİ (YOL KENARI)	
EFELER	BALTAKÖY pompası	336 mt - 24 m ³ / 135 mt - 60 m ³
EFELER	BALTAKÖY 42. Mühümmet birlik komutanlığı	137m-3m ³ /24m-16m ³
EFELER	BOĞAZIÇI -YENİKÖY -OVAEYMİR	150m-20lts
EFELER	BÖCEK	336m-3m ³ /180m-12m ³
EFELER	BÖCEK mah. Yedek Pompası	150 mt - 3,5 lts
EFELER	ÇEŞTEPE (depo içindeki HAZIRSU pompa)	55m-60m ³ /32m-104m ³
EFELER	ÇEŞTEPE (Hazır su) 2 nolu	
EFELER	ÇEŞTEPE (tel kafes içindeki pom.) otoban	140 mt - 10 lts

EFELER	DAĞEĞMİR	197m-1,8m ³ /66m-6m ³
EFELER	DALAMA pompası	245m-36m ³ /155m-58m ³
EFELER	DALAMA YENİKÖY	123m-24m ³ /103m-32m ³
EFELER	DALAMA KIRKLAR	200 mt - 5lts
EFELER	DEDEKUYU 14	
EFELER	DEDE KUYUSU 10 (polis okulun yanı)	130 mt - 6 lts / 85 mt - 15 lts
EFELER	DEDEKUYU 2	
EFELER	DEREKÖY	
EFELER	DOĞANKÖY pompası	329M-1,4lts / 204m - 5lts
EFELER	EMİRDOĞAN	100 mt - 3lts
EFELER	GÖDRENLİ 1 nolu	224m-2lts/120m-10lts
EFELER	GÖLCÜK(2015 ASKİnin açtığı kuyu)	225 mt -1,5m ³ / 160 mt -2,5m ³
EFELER	GÖLHİSAR	224 mt - 2 lts / 120 mt - 10 lts
EFELER	GÖLHİSAR	170 mt - 10lts
EFELER	GÖZPINAR (2015 ASKİnin açtığı kuyu)	234 mt - 12m ³ / 115 mt -28m ³
EFELER	HOROZKÖY(Askinin açtığı kuyu 2017)	210m-2lts
EFELER	İ.S ARITMA TERSUF HAVUZU	30M-15M ³
EFELER	İLYASDERE	
EFELER	İMAMKÖY (Yol kenarındaki kuyu)	182m-12m ³ /95m-28m ³
EFELER	İMAMKÖY	
EFELER	KALFAKÖY	137 mt - 3m ³ /24 mt -15,6m ³
EFELER	KARAHAYIT	450m-7m ³ /223m-25m ³
EFELER	KARAKÖY	180/3LTS
EFELER	KARDEŞKÖY ERİK TARLASI (kahvenin yanı)	127m-5lts/53m-30lts
EFELER	KARDEŞKÖY İÇME SUYU POMPASI	
EFELER	KENKER	100-1LTS/131-0LTS
EFELER	KENKER (Askinin açtığı yeni sondaj 2017)	328m-0 m ³ /248m-3,6 m ³ /183m -4,8 m ³
EFELER	KIZILCAKÖY (İl özel idare açtığı 1 nolu)	
EFELER	KIZILCAKÖY (il özel idare açtığı 2 nolu)	165m-24m ³ h/90m-51m ³ h
EFELER	KOCAGÜR	
EFELER	KOCAGÜR (Hidroforlu depo)	
EFELER	KOCAGÜR (ASKİ'nin açtığı kuyu açık alandaki)	130 mt - 18 m ³ / 30 mt - 68 m ³
EFELER	KOCAGÜR (ASKİ'nin açtığı kuyu açık alandaki)	60 mt - 10 lts
EFELER	KOZALAKLI	213 mt - 4 lts/200m-5lt
EFELER	KULOĞULLARI 1 nolu	
EFELER	KULOĞULLARI 2 nolu kafes tel içindeki	150 mt - 1lts
EFELER	KULOĞULLARI 3 nolu	265 m - 4m ³ / 50 m - 24m ³
EFELER	KULOĞULLARI(2015 ASKİnin açtığı kuyu)	250 mt - 3 lts
EFELER	KULLOĞULLARI (280 mt - 2lts
EFELER	KUYUCULAR	
EFELER	KUYULU	91 mt - 12m ³ / 50 mt - 28m ³
EFELER	KUYULU (Hazır su)	
EFELER	KUYULU (Hazır su) Yedek pompa	
EFELER	KUYULU (Eski kuyu yeni montaj)	110 mt - 3lts
EFELER	MENDERES 1	
EFELER	MESUTLU	282 mt - 10m ³ / 110 mt - 19m ³
EFELER	MERKEZ ATIK SU TESİSİ	120 mt - 20m ³ / 80 mt - 33m ³
EFELER	MERKEZ STADYUM YANI	
EFELER	MERKEZ - AYBA POMPASI	
EFELER	MERKEZ - TEKSTİL POMPASI	
EFELER	OVAEYMİR	130 mt - 10lts
EFELER	PAŞAYAYLASI KARAKÖY 2	173 mt - 0 m ³ / 124 mt - 9m ³
EFELER	PINARDERE(AŞAĞI KUYU)	75m-7lts
EFELER	PINARDERE(YUKARI KUYU)(DEPO YANI)	164m-18m ³ /54m-6m ³
EFELER	PINARDERE YEDEK - BATI	70 mt - 3 ltsn
EFELER	PINARDERE YEDEK - DOĞU	85m-16m ³

EFELER	SARI BİNA ARKASI A.B.ŞEHİR	120 mt - 20 lts
EFELER	SAVRANDERE	89M-28m ³ /171-12m ³
EFELER	SERÇEKÖY	204 - 4 m ³ / 40 mt - 25 m ³
EFELER	SERÇEKÖY İ.Ö. İDARE DEPOSUNDAKİ pompa	175 mt - 3 m ³ / 27 mt - 15,6 m ³
EFELER	SIRALILAR	180 mt - 2 lts
EFELER	ŞAHNALI pompası	167m - 38m ³ / 348m-16m ³
EFELER	ŞEVKETİYE (Bina içi)	110mt - 3lts
EFELER	TEPEKÖY	309m-3m ³ /39m-15,6m ³
EFELER	TEPEKÖY (hayvan çifliğinin yanındaki pompa)	301 mt - 1 lts / 193 mt - 5 lts
EFELER	TEPEKÖY (Vatandaşın kuyusu(Mehmet Yıldırım))	250 mt - 3 lts
EFELER	TOPLAMA MERKEZİ	
EFELER	UMURLU 3 NOLU	
EFELER	UMURLU 2 NOLU	
EFELER	UMURLU 1 NOLU	164 mt - 60 m ³ / 94 mt - 104m ³
EFELER	YAĞCILAR	130m-4,8m ³ / 233m-0m ³ / 176m-3,6m ³ 132
EFELER	YENİKÖY	164M-60M ³ /94M-104M ³
EFELER	YILMAZKÖY pompası (müftüoğlu altı)	173 mt -15m ³ / 71 mt - 42m ³
EFELER	YILMAZKÖY YDK pom (imamköy)	256 mt -2 lts / 143 mt - 10 lts
KOÇARLI	AKMESCİT (Hazır su)	169m-1lts/80m-4,5lts
KOÇARLI	AKMESCİT (ASKİ'nin Açtığı yeni kuyu 2016)	275 mt - 1 lts
KOÇARLI	BAĞCILAR(ASKİ'nin Açtığı yeni kuyu 2015)	327 mt - 0m ³ / 248 mt - 3,6m ³
KOÇARLI	BAĞCILAR(ASKİ'nin Açtığı yeni kuyu 2017)	79m-22m ³ /209m-7m ³
KOÇARLI	BAĞCILAR-1 (çatılı saç barakalı kuyu)	192 mt - 4,8 m ³
KOÇARLI	BAĞCILAR HAZIRSU	105m-7m ³ /42-22m ³
KOÇARLI	BAĞCILAR-2 (bina içindeki kuyu)	220 mt - 3,6 m ³ /163 mt - 4,8 m ³
KOÇARLI	BELEDİYE ŞANTİYE İÇİ	72m-12lts
KOÇARLI	BIYIKLI	
KOÇARLI	BIYIKLI (İLLER Bankası eski kuyusu)	160mt - 8lts
KOÇARLI	BİRCİ	86/0m ³ -62/9m ³
KOÇARLI	BOĞAZIÇI	100m - 6lt
KOÇARLI	BOYDERE	100m - 3lt
KOÇARLI	BOYDERE 2	100m - 6lt
KOÇARLI	BÜYÜKDERE	70 mt - 10 lts
KOÇARLI	CİNCİN	202-9/337-2
KOÇARLI	ÇAKIRBEYLİ (camii karşısı)	70 mt - 3 ltsn
KOÇARLI	ÇAKIRBEYLİ (Çay kenarındaki kuyu)	
KOÇARLI	ÇAKMAR	209m-7m ³ /79m-22m ³
KOÇARLI	ÇALLI	
KOÇARLI	ÇEŞME	100M - 3LT
KOÇARLI	ÇULHALAR AÇIK ALAN	178m-4,2m ³ /420mt-1,5m ³
KOÇARLI	ÇULHALAR (Zeytin yağ fabrikası yanı) yeni montaj	137m-3m ³ /24m-15,6m ³
KOÇARLI	ÇULHALAR (yeni montaj - orman içi)	190m - 2lts
KOÇARLI	DEDEKÖY ESKİ	TERS PASO
KOÇARLI	DEDEKÖY-2	200 mt - 7 lts
KOÇARLI	DEDEKÖY-1	
KOÇARLI	DEREKÖY pompası (ASKİ'nin açtığı kuyu)	180 mt - 2 lts
KOÇARLI	ESENTEPE	137m-3m ³ /14m-15,6m ³
KOÇARLI	ESENTEPE (Askinin açtığı kuyu 2016)	210 mt - 2lts
KOÇARLI	ESENTEPE (YAYLA)	102m-12m ³ /191m-3m ³
KOÇARLI	EVSEKLER	90m-3lts
KOÇARLI	GAFFARLAR	245 mt - 0 m ³ / 192 mt - 4,8 m ³
KOÇARLI	GAFFARLAR (yeni kuyu ASKİ'nin açtığı kuyu)	140 mt - 3 lts
KOÇARLI	GÖZKAYASI AÇIK ALANDAKİ KUYU	230 mt - 2 lts
KOÇARLI	GÖZKAYASI(HASANCILAR MAH.)	328 mt - 0m ³ / 248 mt - 3,6m ³
KOÇARLI	GÖZKAYASI (İSMAİL ONBAŞI MAH.)	169 mt - 1lt / 80 mt - 4,5lt

KOÇARLI	GÜDÜŞLÜ	100m-36m ³ /68m-58m ³
KOÇARLI	HACIHAMZALAR	
KOÇARLI	HALİLBEYLİ	142 mt - 6lts
KOÇARLI	HAYDARLI	
KOÇARLI	KARAAĞAÇ	242m-3m ³ /32m-15,6m ³
KOÇARLI	KARACAÖREN	103 mt - 3,5lt
KOÇARLI	KASAPLAR	142 mt -12m ³ / 75 mt - 28m ³
KOÇARLI	KIZILCABÖLÜK (Askinin açtığı kuyu 2016)	140 mt - 3 lts
KOÇARLI	KIZILKAYA (YOL KENARINDAKİ KUYU)	210m-3lts
KOÇARLI	KIZILKAYA (HİDRAFORLU BİNALI KUYU)	255 mt - 3 m ³ /212 mt - 3,6 m ³ - 4,2 m ³
KOÇARLI	KIZILKAYA (Askinin açtığı 2017 kuyu)	100m-15m ³ /200m-12m ³ /250m-9m ³
KOÇARLI	KIZILKAYA HAZIR SU	
KOÇARLI	KULLAR	190 mt - 2 lts
KOÇARLI	MERKEZ MEYDAN 9 KUYUSU	75m - 7lts
KOÇARLI	MERSİNBELEN	180 mt - 3 m ³ / 118 mt - 18 m ³
KOÇARLI	ORHANIYE	54mt - 8lts
KOÇARLI	SAPALAN	240 mt - 2 lts
KOÇARLI	SATILAR	170 mt - 3 lts
KOÇARLI	SATILAR (ASKİ'nin Açtığı Yeni Kuyu)	190 mt - 2 lts
KOÇARLI	SOBUCA	145 mt - 3lts
KOÇARLI	ŞAHİNCİLER -1 (yeni kuyu ASKİ)	179 mt - 3m ³ / 27m - 15,6m ³
KOÇARLI	ŞAHİNCİLER -2 yedek pompası	179 mt - 3m ³ / 27m - 15,6m ³
KOÇARLI	ŞENKÖY pompası	130 mt - 10 lts
KOÇARLI	TEKELİ (köy içindeki pompası)	256 mt - 4,2lts
KOÇARLI	TİĞİLLAR (hazır su)	77m-0lt/60m-4lt
KOÇARLI	TİMİNCİLER	190 mt - 2lts
KOÇARLI	YAĞCİDERE (hazır su pompası)	246m-1,8m ³ /71m-6m ³
KOÇARLI	YAĞCİDERE (hazır su pompası) YEDEK	197m-1,8m ³ /66m-6m ³
KOÇARLI	YAĞHANLI	179 mt - 3m ³ / 27m - 15,6m ³
KOÇARLI	YENİKÖY (bağarasından yeniköye basan)	188m-24m ³ /144-43m ³
KOÇARLI	YENİKÖY (Askinin açtığı yeni kuyu 2016)	171m-12m ³ /84m-28m ³
KOÇARLI	YENİKÖY (Askinin açtığı yeni kuyu 2017) Güdüşlü	242m-3m ³ /32m-15,6m ³
KOÇARLI	ZEYTİNKÖY bina içindeki kuyu	110m-3lts
KOÇARLI	ZEYTİN köy bina dışındaki kuyu	154 mt - 3,6 m ³ / 94 mt - 10,8 m ³

Çizelge B. 19 Mahallelerde Bulunan İçme suyu (Paket) Arıtma Tesisleri (Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2022)

1	BOZDOĞAN	Kızıltepe-Konaklı-Tütüncüler Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 6 lt/sn (21,6 m ³ /h)
2	BOZDOĞAN	Klavuzlar Mahallesi	Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
3	ÇİNE	Akdam Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
4	ÇİNE	Altınova Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (7,2 m ³ /h)
5	ÇİNE	Camızağlı Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
6	ÇİNE	Cumalı Mahallesi	Arsenik-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)

7	ÇİNE	Çaltı Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 15 lt/sn (54 m ³ /h)
8	ÇİNE	Hallaçlar Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (7,2 m ³ /h)
9	ÇİNE	Kavşit Mahallesi	Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 5 lt/sn (18 m ³ /h)
10	ÇİNE	Kirazderesi Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
11	ÇİNE	Kuruköy Mahallesi	Arsenik-Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 10 lt/sn (36 m ³ /h)
12	ÇİNE	Özeren Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
13	ÇİNE	Sağlık Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (5,4 m ³ /h)
14	ÇİNE	Seferler Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 5 lt/sn (18 m ³ /h)
15	ÇİNE	Yağcılar Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
16	EFELER	Armutlu Mahallesi	Demir-Mangan-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 6 lt/sn (21,6 m ³ /h)
17	EFELER	Böcek Mahallesi	Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
18	EFELER	Göhlisar Mahallesi	Demir-Mangan-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 10 lt/sn (36 m ³ /h)
19	EFELER	Kuloğulları Mahallesi	Demir-Mangan-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 3 lt/sn (10,8 m ³ /h)
20	EFELER	Savrandere Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (10,8 m ³ /h)
21	EFELER	Şahnalı Mahallesi	Demir-Mangan-Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 7 lt/sn (25,2 m ³ /h)
22	EFELER	Tepeköy Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
23	GERMENCİK	Abdurrahmanlar Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
24	GERMENCİK	Çamköy Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 6 lt/sn (21,6 m ³ /h)
25	GERMENCİK	Çarıklar Mahallesi	Demir-Mangan-Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (10,8 m ³ /h)
26	GERMENCİK	Meşeli Mahallesi	Demir-Mangan-Amonyum İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 6 lt/sn (21,6 m ³ /h)
27	GERMENCİK	Moralı Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (7,2 m ³ /h)
28	GERMENCİK	Uzunkum Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
29	İNCİRLİOVA	Palamut Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 4 lt/sn (15 m ³ /h)
30	KARPUZLU	Akçaabat Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi

31	KARPUZLU	Akçaabat-Ören Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 5 lt/sn (18 m ³ /h)
32	KARPUZLU	Çobanisa Mahallesi	Demir-Mangan-Renk-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 3 lt/sn (10,8 m ³ /h)
33	KARPUZLU	Ektirli Mahallesi	Arsenik-Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 6 lt/sn (21,6 m ³ /h)
34	KARPUZLU	Ömerler Mahallesi	Demir-Mangan-Renk İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
35	KARPUZLU	Tekeler Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 5 lt/sn (18 m ³ /h)
36	KOÇARLI	Bağcılar Mahallesi	Arsenik-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 5 lt/sn (18 m ³ /h)
37	KOÇARLI	Bıyıklı Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
38	KOÇARLI	Birci Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 5 lt/sn (18 m ³ /h)
39	KOÇARLI	Boğaziçi Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
40	KOÇARLI	Büyükdere Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
41	KOÇARLI	Çallı Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 6 lt/sn (21,6 m ³ /h)
42	KOÇARLI	Çulhalar Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
43	KOÇARLI	Dedeköy Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (10,8 m ³ /h)
44	KOÇARLI	Esentepe Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
45	KOÇARLI	Evsekler Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
46	KOÇARLI	Gözkayası Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
47	KOÇARLI	Güdüşlü Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
48	KOÇARLI	Hacıhamzalar Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (5,4 m ³ /h)
49	KOÇARLI	Haydarlı Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
50	KOÇARLI	Karaağaç Mahallesi	Arsenik-Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
51	KOÇARLI	Kasaplar Mahallesi	Arsenik-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 10 lt/sn (36 m ³ /h)
52	KOÇARLI	Kızılkaya Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
53	KOÇARLI	Sapalan Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
54	KOÇARLI	Satılar Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
55	KOÇARLI	Sobuca Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
56	KOÇARLI	Şahinciler Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi

57	KOÇARLI	Şenköy Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (7,2 m ³ /h)
58	KOÇARLI	Timinciler Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
59	KOÇARLI	Yeniköy Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
60	KUYUCAK	Çobanisa Mahallesi	Mangan-Nitrat-Sülfat İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 12 lt/sn (43,2 m ³ /h)
61	KUYUCAK	Ovacık Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (5,4 m ³ /h)
62	NAZİLLİ	Aşağıörencik Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
63	NAZİLLİ	Bağcılı Mahallesi	Demir-Mangan-Arsenik-Bakır-Nikel-Kadmiyum İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
64	NAZİLLİ	Derebaşı-Yavansu Mahallesi	Mangan-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 3 lt/sn (10,8 m ³ /h)
65	NAZİLLİ	Gedik Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
66	NAZİLLİ	Işıklar Mahallesi	Demir-Mangan-Amonyum İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
67	NAZİLLİ	Karahallı Mahallesi	Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 3 lt/sn (10,8 m ³ /h)
68	NAZİLLİ	Kestel Mahallesi	Arsenik-Mangan-Sülfat-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
69	NAZİLLİ	Kocakesik Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (5,4 m ³ /h)
70	NAZİLLİ	Ovacık Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (7,2 m ³ /h)
71	NAZİLLİ	Semali Mahallesi	Demir-Mangan-Amonyum-Kadmiyum-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 3 lt/sn (10,8 m ³ /h)
72	SÖKE	Akçakaya Mahallesi	Demir-Mangan-Arsenik-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 15 lt/sn (54 m ³ /h)
73	SÖKE	Arslanyaylası Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
74	SÖKE	Avşar Mahallesi	Demir-Mangan-Arsenik-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
75	SÖKE	Bayırdamı Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
76	SÖKE	Çalıköy Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
77	SÖKE	Çavdar Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
78	SÖKE	Karaatlı Mahallesi	Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
79	SÖKE	Karacahayıt Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (21,6 m ³ /h)
80	SÖKE	Kaygılı Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
81	SÖKE	Kisir Mahallesi	Mangan-Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 7 lt/sn (25,2 m ³ /h)

82	SÖKE	Köprüalan Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
83	SÖKE	Nalbantlar Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (5,4 m ³ /h)
84	SÖKE	Özbaşı Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
85	SÖKE	Pamukçular Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi (3,6 m ³ /h)
86	SÖKE	Yeniköy Mahallesi	Demir-Mangan-Arsenik-Nikel-Bulanıklık İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 8 lt/sn (28,8 m ³ /h)
87	SÖKE	Yeşilköy Mahallesi	Mangan-Arsenik İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 7 lt/sn (25,2 m ³ /h)
88	SULTANHİSAR	Aşağı Kavaklı Mahallesi	Sülfat İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 7 lt/sn (25,2 m ³ /h)
89	SULTANHİSAR	Atça-İncealan Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 4 lt/sn (14,4 m ³ /h)
90	YENİPAZAR	Alioğulları Mahallesi	Demir-Mangan İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi
91	YENİPAZAR	Çulhan Mahallesi	Demir-Mangan-Amonyum-Nitra-Nitrit İçmesuyu Paket Arıtma Tesisi 10 lt/sn (36 m ³ /h)

B.5.2. Sulama

İlimizde toplam 184.525 hektar alanda sulu tarım yapılmaktadır. Aydın ilinde Devlet Su İşleri 21. Bölge Müdürlüğü tarafından işletmeye açılmış olan 115.389 ha (brüt) 97.059 ha (net) sulama alanı bulunmaktadır. Sayaç olan sulama tesisleri toplamda 3.182 ha'dır. Toplam 514 adet sayaç bulunmaktadır. 3.182 ha alanda salma, damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılmaktadır. Sulama yapılan alanlarda toplam 6 adet birlik bulunmaktadır. Bunlar;

- Söke Ovası Sulama Birliği
- Adnan Menderes Sulama Birliği
- Aydın Ovası Sulama Birliği
- Akçay Sulama Birliği
- Nazilli Sulama Birliği
- Bozdoğan Sulama Birliği'dir.

2021 yılında Aydın ilinde DSİ 21. Bölge Müdürlüğü tarafından işletmeye açılan sulama sahalarında toplamda 389.156.000 m³ su kullanılmıştır.

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Devlet Su İşleri 21. Bölge Müdürlüğü tarafından işletmeye açılmış olan 82.501 ha alanda salma sulama yapılmaktadır.

B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Aydın ilinde kapalı sistemle 14.558 ha alan sulanmaktadır. Kapalı sistemli sulama ile damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılabilmektedir.

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

İlimizde bulunan sanayi kuruluşlarının kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı ile ilgili net bir bilgi bulunmamaktadır. Sanayi kuruluşları DSİ tarafından izni verilen kuyu, belediye şebeke suyu ile su ihtiyacını karşılamaktadır.

Geri dönüşüm suyu kullanılmamaktadır. Büyük çaplı atıksu geri kazanımı yoktur. Bazı ham yağ üretiminde, beton santralleri ve kum yıkama eleme tesislerinde devir daim yapılarak yeniden kullanılmaktadır.

Arıtma tesislerinde arıtılan atıksular sanayi kuruluşunun sektörlerine göre Su Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kriterlerine göre kuru dere ve Büyük Menderes nehrine deşarj edilmektedir.

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Aydın ili sınırları içerisinde su gücü ile elektrik enerjisi üretmek üzere gerçekleştirilecek tüm HES projeleriyle birlikte 2021 yıl sonu itibariyle; 137,12 MW Kurulu Güç ve ile yılda 407,45 GWh enerji üretilebilecek potansiyel bulunmaktadır.

İşletmede olan HES projelerinden Akçay HES, Başaran HES, Çine Adnan Menderes Barajı ve HES, Feslek HES, Kemer Barajı ve HES, Sırma HES projelerinden toplam 136,87 MW Kurulu Güç ile yılda 405,95 GWh enerji üretilebilmektedir.

Çizelge B.20 Enerji Hidroelektrik Potansiyel (2021 Yılı Sonu İtibariyle)

AŞAMASI		KURULU GÜÇ (MW)	YILLIK ENERJİ (GWh/yıl)
SIRA NO	HES ADI		
PLANLAMA		0,25	1,50
1	KARACASU HES	0,25	1,50
İŞLETMEDE OLAN		136,87	405,95
1	AKÇAY HES	28,78	76,17
2	BAŞARAN HES	0,60	4,27
3	ÇİNE ADNAN MENDERES BARAJI ve HES	44,65	118,00
4	FESLEK HES	8,84	41,28
5	KEMER BARAJI ve HES	48,00	143,00
6	SIRMA HES	6,00	23,23

B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

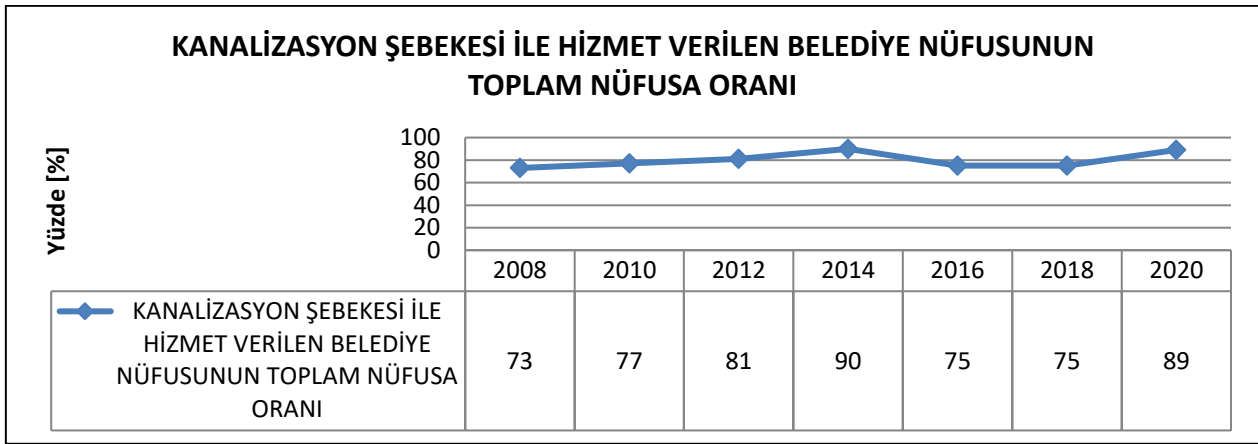
Park, bahçe sulaması amaçlı kullanılan su şebekeden çekilmektedir.

B.6. Çevresel Altyapı

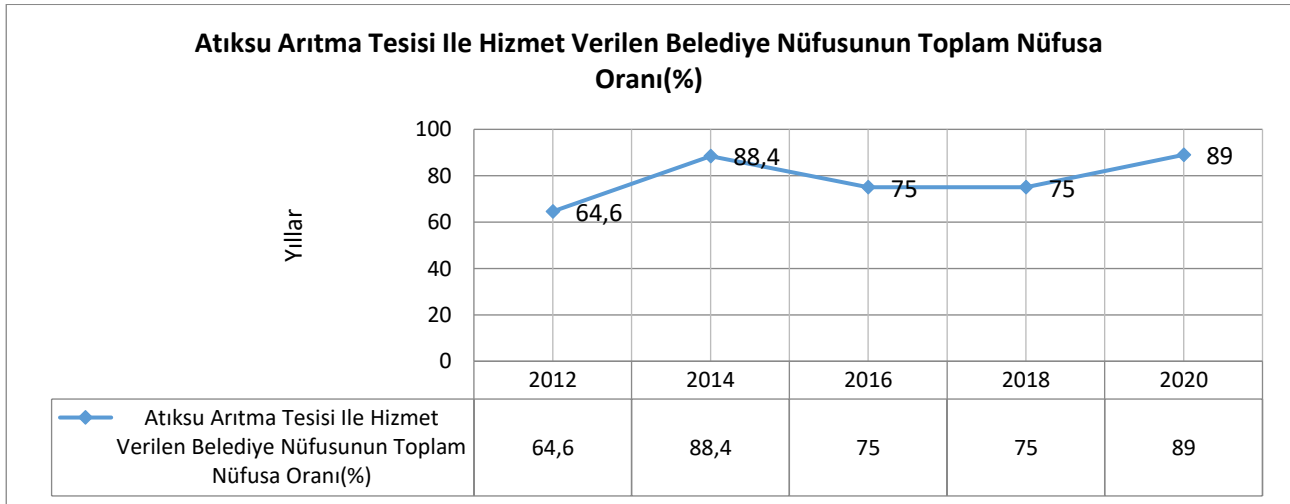
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

İlimizde TÜİK 2020 verilerine göre 18 Belediye tarafından 995.985 kişiye kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilmektedir. Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen Belediye Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı 2020 yılında % 89'dır

İlimizde TÜİK 2020 verilerine göre Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Verilen Belediye Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı 2020 yılında % 89'dur. 2020 yılı itibariyle Atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye sayısı 18 dir. Atıksu arıtma tesislerinde 66.016 bin m³/yıl atıksu arıtılmaktadır

Grafik B.5 –Aydın ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı
(TÜİK, 2022) (TÜİK iki yıl aralıklarla veri yayınlamaktadır.)

Grafik B.6 –Aydın ilinde atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı
(TÜİK, 2022 -TÜİK iki yıl aralıklarla veri yayınlamaktadır.)

Çizelge B.21 – 2021 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2022)

Yerleşim yerinin adı			Belediye atıksu arıtma tesisi olup olmadığı			Belediye atıksu arıtma tesisi türü			SAİS Kabin Durumu (var/yok)	Mevcut kapasitesi (m ³ /gün)	Artılan deşarj edilen atıksu miktarı (M ³ /sn)	Deşarj noktası	Deniz deşarjı	Hizmet verdiği nüfus	Oluşan AAT çamur miktarı (ton/yıl)	
il	ilçe	mahalle	var	İNŞA/PLAN aşamasında	yok	fiziksel	biyolojik	ilerisi								
Aydın	Efeler	Doğu arıtma	x			x	x		var	53531	0,34	Büyük mendere s	-	180000	250	
		Otogar arıtma	x			x	x		Yok	300	0,0023	Sulama suyu	-	1500	-	
		Dalama (doğal)	x					x		Yok	300	0,0033	Büyük mendere s	-	1500	-
		Umurlu aat		x		x										
	Bozdoğan	Eymir mahallesi	x			x	x		Yok	100	0,001	Eymir Deresi		1000	-	
		Toki konutları	x			x	x		Yok	180	0,0017	Deliçay	-	1500	-	
		Akçay AAT	X			X	X		Yok	1200	0,0139	Akçay Deresi	-	7500	-	
		Yazikent AAT	X			X	X		Yok	300	0,0015	Gürlek Deresi	-	2000	-	
Buharkent	Savcılı AAT	X			X	X		Yok	250	0,0023	Büyük Mendere s	-	1250	-		
	Çine	Çine AAT	X			X	X	X	Yok	3000	0,030	Söğütçük deresi	-	25000	60	

AYDIN 2021 ÇEVRE DURUM RAPORU

	Akçaova (doğal)		x					Yok	250			Helvacı deresi	-	2600	-
Didim	Didim AAT	x			x	x		Var	50000	0,53		Ege denizi	x	300000	250
	Akbük	x			x	x		Yok	500	0,028		sulama	-	2500	-
Germencik	Germencik		x	x	x	x		Yok	5000			DSİ kanalı	-	-	-
İncirliova	İncirliova		x	x				Yok				Dsi kanalı	-	-	-
Karacasu	Karacasu AAT	X			X	X		Yok	1000	0,0081		Özdere	-	5000	-
	Ataeymir (doğal)	x						Yok	150	0,0015		Dandalaz çayı	-	1200	-
	Yenice (doğal)	x						Yok	200	0,0017		Dandalaz çayı	-	1100	-
	Çamköy AAT	X			X	X		Yok	100	0,001		Dere	-	500	-
Karpuzlu	Karpuzlu AAT	X			X	X		Yok	300	0,0023		Kocaçay	-	1500	-
Koçarlı	Bıyıklı AAT	X			X	X		Yok	160	0,001		DSİ Kanalı	-	1200	-
Köşk	Başçayır AAT	x			x	x		Yok	150	0,001		DSİ kanalı	-	1600	-
	Çiftlik AAT	X			x	x		Yok	150	0,001		DSİ Kanalı	-	1500	-
Kuşadası	Kuşadası AAT	x			x	x	x	Var	89794	-		Ege Denizi	x	333800	-
	Yeniköy AAT	X			X	X		Yok	112	0,0012		Kuru dere yatağı	-	750	-
Kuyucak	Kuyucak AAT	x			x	x		Yok	1000	0,011		DSİ Kanalı	-	7000	-
	Başaran (doğal)	x			x	x		Yok	250	0,0023		Dandalaz Çayı	-	1400	-
	Horsunlu (doğal)	x	x					Yok	750					2600	
	Kurtuluş (doğal)	X	x					Yok	275					1600	

AYDIN 2021 ÇEVRE DURUM RAPORU

	Pamukören (doğal)	x					Yok	530	0,005	Büyük mendere s	-	3000	
	Yamalak (doğal)	x	x				Yok	275	0,0028	Büyük mendere s	-	1900	
Nazilli	Nazilli AAT	x			x	x	Var	27000	0,27	Büyük mendere s	-	110000	-
	Dallica (doğal)		x				Yok	250		-	-	2400	-
	İsabeyli AAT	X			X	X	Yok	750	0,0075	DSİ Kurutma	-	4900	-
	Sevindikli AAT	X			X	X	Yok	95	0,00085	Büyük mendere s	-	460	-
	Bayındır AAT	X			X	X	Yok	180	0,05	Dere	-	1500	
Söke	Söke AAT	X			X	X	var	19000	0,127	DSİ 22 nolu Kanalı	-	70000	-
Sultanhisar	Sultanhisar AAT	X			X	X	Yok	976	0,0073	Büyük mendere s	-	6000	-
	Atça Hancıoğlu AAT	x			x	x	Yok	600	0,0054	Akçay Sağ Sahil	-	3000	-
	Atça Akmusluk AAT	x			x	x	Yok	600	0,0055	Akçay Sağ Sahil	-	3000	-
Yenipazar	Yenipazar AAT	X			x	x	Yok	900	0,007	Büyük mendere s	-	6000	-

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İşleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge B.22 – 2021 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu

(Aydın, yıl)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (m ³ /gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
AYDIN OSB	Var	9.000	VAR	F+B+K		Musluca Deresi
ASTİM	Var	850	YOK	F+B+İ		DSİ kurutma kanalı
NAZİLLİ	Atıksu ASKİ Nazilli AAT ye verilmekte					
ORTAKLAR	Var	2000	YOK	F+B+K		Naipli çayı
ÇİNE	Var	200	YOK	F+B		Çine Çayı
ÇİNE	Proje aşamasında	400	YOK			
SÖKE	Var	100	YOK	F+B		
BUHARKENT	YOK					

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Çizelge B.23 – 2021 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı

(Kaynak, yıl)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT’si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesisi	Veriye ulaşılamadı	92
Turizm Tesisi veya Site Yönetimi	Veriye ulaşılamadı	112
Diğer	Veriye ulaşılamadı	57

B.6.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler

İlimizde Aydın Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda Efeler, Kuşadası ve Didim İlçelerinde olmak üzere 3 adet evsel katı atık düzenli depolama ve bertaraf tesisi vardır. Efeler katı atık düzenli depolama ve bertaraf tesisinde sızıntı suyu arıtma tesisi tamamlanmış olup, test aşamasından sonra faaliyete geçecektir. Şu anda tesislerde sızıntı suyu buharlaştırma yöntemi ile giderilmektedir. Kuşadası tesisi sızıntı suları Efeler katı atık düzenli depolama ve bertaraf tesisinde bulunan sızıntı suyu arıtma tesisine getirilecektir. Daha sonra Didim katı atık düzenli depolama ve bertaraf tesisi arıtma tesisi yapılacaktır. Mevcut durumda 3 tesisimizden de toprak ve sulara karışan herhangi bir atık yoktur.

B.6.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İlimizde özellikle maden sektöründe ve hazır beton üretim santrallerinde geri kazanılan atıksu yeniden kullanılmaktadır. Özellikle Kuşadası ve Didim ilçelerimizdeki yazlık sitelerde bulunan evsel atıksu arıtma tesislerinde arıtılarak geri kazanılan atıksular çim, bahçe sulamasında kullanılmaktadır.

Çizelge B.24 – 2021 yılı itibariyle arıtıldıktan sonra bertaraf edilen atıksu durumu (Kaynak, yıl)

ARITILDIKTAN SONRA BERTARAF EDİLEN ATIKSU DURUMU							
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)

(İl bazında toplam veriye ulaşılamamıştır.)

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

“Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında yapılan çalışmalara değinilmelidir.

Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili yürütülen çalışmalar ve yöntemleri hakkında bilgi verilecektir.

Çizelge B.25 - 2021 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler (Kaynak, yıl)

Şüpheli Saha Sayısı	Takip Gerektiren Saha Sayısı	Kirlenmiş Saha Sayısı
329	0	0

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Aydın Büyükşehir Belediyesi ASKİ Genel Müdürlüğümüze bağlı Atıksu Arıtma Tesislerimizden 2021 yılında oluşan arıtma çamurları çamur kurutma yataklarında kurutulup Ecorec Çevre ve Enerji Teknolojileri San Tic A Ş bertaraf ettirilmiştir. Arıtma çamurlarının toprakta kullanımı ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır.

Aydın ilinde 2021 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimine ilişkin veri bulunmamaktadır

Grafik B.7 - 2021 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Madencilik faaliyetlerinin izin alınması aşamasında; söz konusu alan Orman Alanı olarak tanımlanan alanlardan ise Orman İşletme Müdürlüğüne faaliyet sahibinden ağaçlandırma bedeli, toprak bedeli, arazi kullanım bedeli ve fon bedelleri alınarak gerek faaliyet aşamasında gerekse faaliyet sonunda söz konusu alanda ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmaları takip edilerek sahanın ağaçlandırılarak terk edilmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, madencilik faaliyetleri ÇED Yönetmeliği kapsamında yer aldığından söz konusu alanlarla ilgili Yönetmelik uyarınca hazırlanan raporda gerek faaliyet esnasında gerekse faaliyet sonrasında alınması gereken önlemler ile rehabilitasyon ve ağaçlandırma çalışmaları ile ilgili gerekli taahhütler alınarak, izlenmesi yapılmaktadır.

Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin olarak oluşturulan komisyon tarafından yerinde inceleme yapılarak, arazi üzerinde yapılan çalışmaların yakın çevresine uyum içerisinde yeniden kazanımı yapılmadığı incelenip değerlendirilmektedir.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.26 – 2021 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları

(Aydın İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2021)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot		210.088,4 ha
Fosfor		
Potas		
TOPLAM	109.700 ton	

Çizelge B.27 - 2021 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)

(Aydın İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2021)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (Kg)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Entegre Mücadele	204.246,69	
Herbisitler	Entegre Mücadele	16.691,12	
Fungisitler	Entegre Mücadele	189.310,82	
Rodentisitler	Entegre Mücadele	4.440,96	
Nematositler			
Akarisitler	Entegre Mücadele	64.565,25	
Kışlık ve Yazlık Yağlar			
Diğer	Entegre Mücadele	39.681,18	
TOPLAM		518.936,02	

Çizelge B.28 - 2021 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları

(Kaynak, yıl)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

(İlgili kurumdan bilgi edinilememiştir.)

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Toprak ve su kaynakları için sürdürülebilir değerler çerçevesinde kurum ve kuruluşların eşgüdümü içerisinde yönetim modellerinin oluşturulması oldukça önemlidir. Ekolojik kıstaslar çerçevesinde bu kaynakların izlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda eldeki envanterlerden veri tabanlarının oluşturulması zaman içerisindeki toprak ve su kaynaklarındaki değişimlerin tespiti yapılması gerekmektedir. Aydın gibi tarımsal niteliği ile öne çıkan bir ilde tarımda kullanılan gübre ve ilaçların analiz sonuçları ve reçete gibi somut belgelerle kullanılması bir zorunluluk olmalıdır.

Kaynaklar

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Aydın Çevre, Şehircilik İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- DSİ
- Aydın Büyükşehir/Belediye Başkanlığı
- Aydın Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
- SİM
- mavibayrak.org.tr

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

Aydın Büyükşehir Belediyesi bünyesinde 3 adet katı atık düzenli depolama tesisi bulunmaktadır.

- a- Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Sahası: Ilıcabaşı Mah. Doğanköy Mevkii 2. km Efeler/AYDIN
- b- Kuşadası Katı Atık Düzenli Depolama Sahası: Kirazlı Köyü Tülüoğlu Mevkii 7. Km Kuşadası/AYDIN
- c- Didim Katı Atık Düzenli Depolama Sahası: Akköy Mah. Taşburun Mevkii Didim/AYDIN

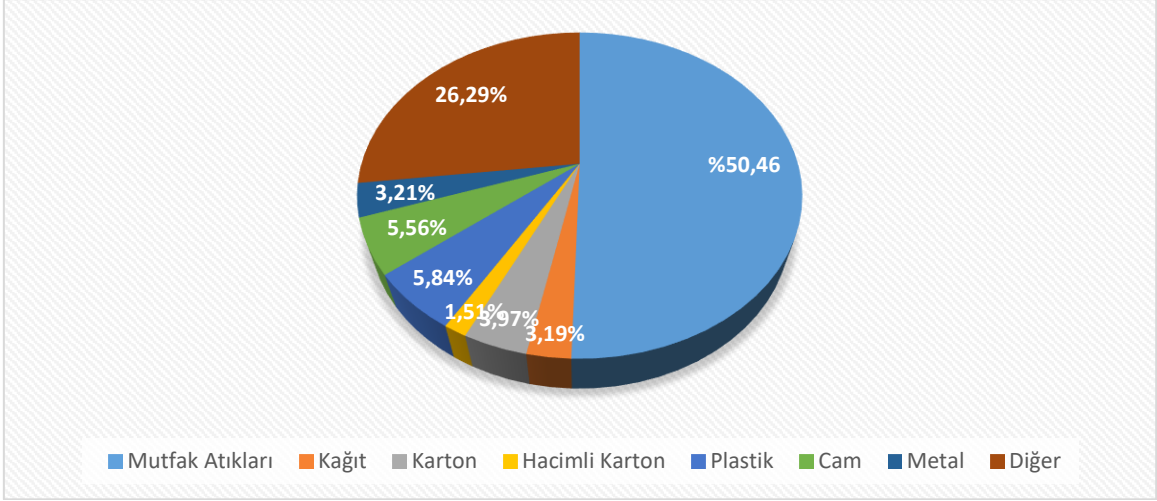
2021 yılı boyunca bertaraf tesislerinde depolanan atık miktarları 378.301.990 Kg dır. İlimiz genelinde vahşi depolama çok aza indirilmiştir. Aydın Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan atık transfer istasyonları ve semi treylerlar ile atıklar taşınmaktadır. Ayrıca yeni yapılacak olan transfer istasyonları ile ilçelerden katı atıklar toplanarak en yakın düzenli depolama tesisine gönderilecektir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 7. maddesi (i) bendi kapsamında 80 m3 atık taşıma kapasiteli 5 adet semi treyler ile 2021 yılı içerisinde Kuyucak, Sultanhisar ve Bozdoğan Aktarma İstasyonlarından evsel katı atıklar taşınarak Efeler Katı Atık Düzenli Depolama Sahasında bertarafı sağlanmıştır. Nazilli İlçesinde katı atık transfer istasyonu inşaatımız başlamış ve 2023 yılı içerisinde hizmete girmesi planlanmaktadır. Ayrıca Çine İlçesine yapılması planlanan katı atık transfer istasyonu proje aşamasında olup, yapımına başlanacaktır. Merkez (Efeler), Kuşadası ve Didim Katı Atık Düzenli Depolama Sahalarında metan gazından elektrik üretimi gerçekleştirilmektedir

Çizelge C.29 - 2021 Yılında Bertaraf Edilen Tüm Atık Miktarları

(Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2022)

	MERKEZ (Kg)	KUŞADASI (Kg)	DİDİM (Kg)	TOPLAM (Kg)
Ocak	17.229.210	9.694.640	2.935.060	29.858.910
Şubat	16.717.100	8.587.300	2.495.520	27.799.920
Mart	17.250.080	9.242.580	2.682.680	29.175.340
Nisan	15.907.020	8.898.000	2.831.260	27.636.280
Mayıs	15.762.770	9.657.400	3.482.420	28.902.590
Haziran	15.850.910	11.550.150	4.661.480	32.062.540
Temmuz	17.925.030	15.782.760	7.677.480	41.385.270
Ağustos	16.887.670	14.687.080	7.579.260	39.154.010
Eylül	16.524.360	11.199.940	4.713.440	32.437.740
Ekim	16.657.240	10.090.360	3.767.580	30.515.180
Kasım	16.674.180	9.153.100	2.878.440	28.705.720
Aralık	18.287.870	9.664.540	2.716.080	30.668.490
TOPLAM	201.673.440	128.207.850	48.420.700	378.301.990

Grafik C.8 - 2021 yılı itibariyle katı atık kompozisyonu
(Aydın Büyükşehir Belediyesi, 2022)

Çizelge C.30 - 2021 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2022)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya	Birliğin Adı Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Üretilen Atık Miktarı (ton/gün)	Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Atık Miktarı (kg/gün)		Aktarma istasyonu/aktarma rampası Varsa Sayısı, yeri ve yararlanan belediyeler	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor? (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi				
		Yaz	Kış		Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Yakma	Düzensiz Döküm	Depo Gazından Enerji Üretimi
Bozdoğan		32.963	6,491	5,149	6,943	0,16	0,21	1							
Buharkent		12.951	10,362	9,338	10,707	0,72	0,83								
Çine		48.734	36,323	27,242	39,383	0,56	0,81								
Efeler		300.225	267,047	275,859	264,077	0,92	0,88			1					
Germencik		43.713	45,303	45,087	45,376	1,03	1,04								
İncirliova		54.806	8,396	7,433	8,721	0,14	0,16						1		
Karacasu		18.003	12,512	11,835	12,741	0,66	0,71							1	
Karpuzlu		10.755	1,888	1,715	1,947	0,16	0,18							1	
Koçarlı		22.155	5,830	9,206	4,693	0,42	0,21							1	
Köşk		28.101	22,556	17,648	24,210	0,63	0,86								
Kuyucak		26.393	19,931	18,629	20,370	0,71	0,77	1							
Nazilli		160.581	111,466	117,364	109,479	0,73	0,68								
Sultanhisar		20.272	17,411	17,501	17,380	0,86	0,86	1							
Yenipazar		11.983	10,017	9,725	10,116	0,81	0,84								
Kuşadası		125.812	217,227	320,326	182,482	2,55	1,45			1	1				
Söke		122.708	111,024	113,374	110,232	0,92	0,90								
Didim		93.876	132,659	216,502	104,405	2,31	1,11			1					
İl Geneli		1.134.031	1.036,444	1.223,933	973,261			3		3	1		3		

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Aydın Büyükşehir Belediyesi, İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı altında kurulan Hafriyat ve Denetim Şube Müdürlüğü Aydın genelinde Hafriyat toprağı ve inşaat yıkıntı atıklarının yönetimini kontrol altına almak için Hafriyat Toprağı ve inşaat / Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen esaslar doğrultusunda Hafriyat Toprağı ve inşaat / Yıkıntı Atıkları Bertaraf Prosedürü hazırlanmıştır. Bertaraf Prosedürünün uygulamaya geçirilmesi ile birlikte Aydın ilinde üretilen, bertaraf edilen, geçici depolanan ve geri kazanılan atık miktarı belirlenebilmiş, hafriyat dolgu sahaları ve geri kazanım sahaları izinlendirilmiş ve il genelinde faaliyet gösteren hafriyat araçları kayıt altına alınmıştır.

Denetim ekiplerimizin Aydın genelinde gerçekleştirdikleri denetimler ve gelen şikâyetler doğrultusunda kaçak hafriyat atığı dökümlerinin ve izinsiz çalışan hafriyat araçlarının tespit edilmesi sağlanmaktadır. Tespit edilen kaçak hafriyat döküm alanlarının atığı dökenin tespit edilmesi durumunda döken tarafından, tespit edilememesi durumunda ise ilgili kurumlarla gerekli koordinasyonun sağlanarak ilgili kurumlar tarafından temizletilmesi işlemlerinin yürütülmesi, izinsiz alanlara yeni atıkların dökülmesini önleyecek tedbirlerin alınması, izinsiz çalışan hafriyat araçlarının izinlendirilmesi konularında gerekli çalışmaları yürütmekte ve koordinasyonu sağlamaktadır.

Ayrıca Aydın ili genelinde faaliyet gösteren izinli hafriyat toprağı inşaat /yıkıntı atığı araçlarının da belediyemiz sistemi ile uyumlu araç takip sistemine kayıtlarının yaptırılmasını sağlayarak sistem üzerinden atığın üretildiği alan ile izinli saha arasındaki hareketleri de takip edilmektedir. 2021 yılında 19 Adet (9 traktör, 10 kamyon) 1 yıllık ve araç takip sistemi taktıran 30 adet araca da 2 yıllık olmak üzere toplam 49 adet hafriyat toprağı inşaat /yıkıntı atığı taşıma izin belgesi düzenlenmiştir.

2021 yılı içerisinde toplanan hafriyat toprağı miktarı 357.352,08 m³, inşaat/yıkıntı atığı miktarı ise 58.240,67 m³ dür. 2021 yılında 93.987,65 m³ hafriyat toprağı faaliyet alanı içerisinde geçici biriktirme yapılarak aynı parselde yeniden değerlendirilmiştir. Ayrıca 2021 yılında 16.207 m³ toprak için rehabilitasyon geri kullanım izni verilmiştir.

18.03.2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, Belediyelerin Görev ve Yetkileri Başlıklı 8. Maddesinin (b) bendinde “Hafriyat Toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri sahaları ile depolama sahalarını belirlemek, kurmak/kurdurtmak ve işletmek/işlettirmekle" yükümlüdür denmektedir.

Aydın İli, Efeler İlçesi, Zafer Mahallesi sınırları içinde mülkiyeti Maliye Hâzinesine ait olan 755 ada 6 numaralı parsel. 755 ada 8 numaralı parsel ve Zafer/Kalfaköy Mahalle sınırları içinde Zindan Deresi Mevkiinde bulunan “Tescil Dışı” arazinin (89131.49 m²) Büyükşehir Belediyesi tarafından Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıkları ile Doğal Afet Atıkları Depolama ve/veya Geri Kazanım Tesisleri faaliyet işi kapsamında 3. Sınıf düzenli depolama tesisi yapılmak amacıyla 28.04.2015 tarihli ve 6527 sayılı yazı ile protokol çerçevesinde kiralanması talep edilmiş ancak kurumlar arası yazışmaların devam etmesi sebebi ile sonuçlandırılmamıştır.

Aydın il sınırları içerisinde açılan hafriyat toprağı tekrar kullanım ve geri kazanım sahaları 18.03.2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğı 26. maddesi ve Çevre ve Orman Bakanlığı. Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğine ilişkin çıkarılmış olan 8728 sayılı Genelgenin (2016/16) 27. maddesine istinaden açılmıştır.

Hafriyat Toprağı Tekrar Kullanım ve Geri Kazanım Sahaları:

Adı : Aydın Astim Organize Sanayi Bölgesi Hafriyat Toprağı Tekrar Kullanım ve Geri Kazanım Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgusu
Adres : Aydın İli, Efeler ilçesi Kocagür Mah. 449, 125, 124,123, 85, 71 nolu parseller
Faaliyet Alanı : Efeler, İncirliova, Köşk, Koçarlı, Yenipazar, Sultanhisar ve Çine İlçeleri
Büyüklüğü : 70 Dönüm
Mülkiyeti : Aydın Astim Organize Sanayi Bölgesi ile Protokol yapıldı
Durum : Faaliyette

Adı : Bozdoğan Dolgu Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgu ve Ağaçlandırma
Adres : Aydın İli Bozdoğan İlçesi Koyuncular Mahallesi 2024 numaralı parsel
Faaliyet Alanı : Bozdoğan İlçesi
Büyüklüğü : 24 Dönüm
Mülkiyeti: : Bozdoğan Belediyesi ile Protokol yapıldı
Durum : Faaliyette

Adı : Karacasu Dolgu Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgusu
Adres : Yaylalı Mah. Özderesi Mevkiinde 263 ada 67 numaralı parsel
Faaliyet Alanı : Karacasu İlçeleri
Büyüklüğü : 1,99 Dönüm
Mülkiyeti: : Karacasu Belediyesi ile Protokol yapıldı
Durum : Faaliyette

Adı : Söke Argavlı Dolgu Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgusu
Adres : Söke, Argavlı Mahallesi, 141 ada 5 ve 145 ada 3 numaralı parseller
Faaliyet Alanı : Söke, Didim ve Kuşadası İlçeleri
Büyüklüğü : 32.34 Dönüm
Mülkiyeti: : Selin Samut ile Protokol yapıldı
Durum : Faaliyette

Adı : İncirliova Dolgu Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgusu
Adres : İncirliova ilçesi, Yazıdere Mahallesi 107 ada 3 ve 4 numaralı parseller
Faaliyet Alanı : İncirliova, Germencik ve Koçarlı İlçeleri
Büyüklüğü : 24.15 Dönüm

AYDIN 2021 ÇEVRE DURUM RAPORU

Mülkiyeti: : İrfan Türken ile Protokol yapıldı
Durum : Faaliyette

Adı : Kuşadası Soğucak Dolgu Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgusu
Adres : Aydın İli, Kuşadası İlçesi, Soğucak Mah. Bağısat Mevkii, 2837 numaralı parsel
Faaliyet Alanı : Söke ve Kuşadası İlçeleri
Büyüklüğü : 271.32 Dönüm
Mülkiyeti: : Mahmut Kömeç ile Protokol yapıldı
Durum : Faaliyette

Adı : Ortaklar OSB Dolgu Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgusu
Adres : Germencik ilçesi, Ortaklar Mahallesi 327 ada 14,15 ve 21 numaralı parseller
Faaliyet Alanı : Germencik İlçesi
Büyüklüğü : 120 Dönüm
Mülkiyeti: : Ortaklar OSB ile Protokol yapıldı
Durum : Kapandı

Adı : Nazilli Sailer Dolgu Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgusu
Adres : Aydın İli, Nazilli İlçesi, Sailer Mah., 375 parsel parsel, bitişiğindeki Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki taşınmaz ve 383 numaralı taşınmazın 4.437,00 m²'lik kısmı
Faaliyet Alanı : Kuyucak ve Nazilli İlçeleri
Büyüklüğü : 17.808 Dönüm
Mülkiyeti: : Maliye Hazinesinden kiralama yapıldı
Durum : Faaliyette

Adı : Germencik Alangüllü Dolgu Sahası
Amacı : Rehabilite Maksatlı Hafriyat Dolgusu
Adres : Germencik ilçesi, Alangüllü Mahallesi 433 ve 434 numaralı parseller
Faaliyet Alanı : Germencik İlçesi
Büyüklüğü : 8.9 Dönüm
Mülkiyeti: : Germencik Belediyesi ile Protokol yapıldı
Durum : Faaliyette

İnşaat/Yıkıntı Atığı Geri Kazanım Tesisleri:

Adı : Tralles Geri Dönüşüm San. Tic. Ltd. Şti. İnşaat/Yıkıntı Atığı Geri Kazanım Tesisi
Amacı : İnşaat /Yıkıntı Atıkları Geri Kazanımı
Adres : Aydın İli, Efeler İlçesi, Zafer Mah., Zindan Deresi Mevkii, 929 ada 6 nolu parselde
Faaliyet Alanı : Efeler, İncirliova, Köşk, Koçarlı, Yenipazar, Sultanhisar ve Çine İlçeleri
Durum : Faaliyette

Adı : Ünite Madencilik Petrol Nak. Gemi Acent. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
 İnşaat/Yıkıntı Atığı Geri Kazanım Tesisi
 Amacı : İnşaat /Yıkıntı Atıkları Geri Kazanımı
 Adres : Aydın İli, Efeler İlçesi, Tepecik Mah., 184 ada 252,253,254 nolu parsellerde
 Faaliyet Alanı : Efeler, İncirliova, Köşk, Koçarlı, Yenipazar, Sultanhisar ve Çine İlçeleri
 Durum : Faaliyette

Çizelge C.31 2021 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi
 (Aydın Büyükşehir Belediyesi, 2022)

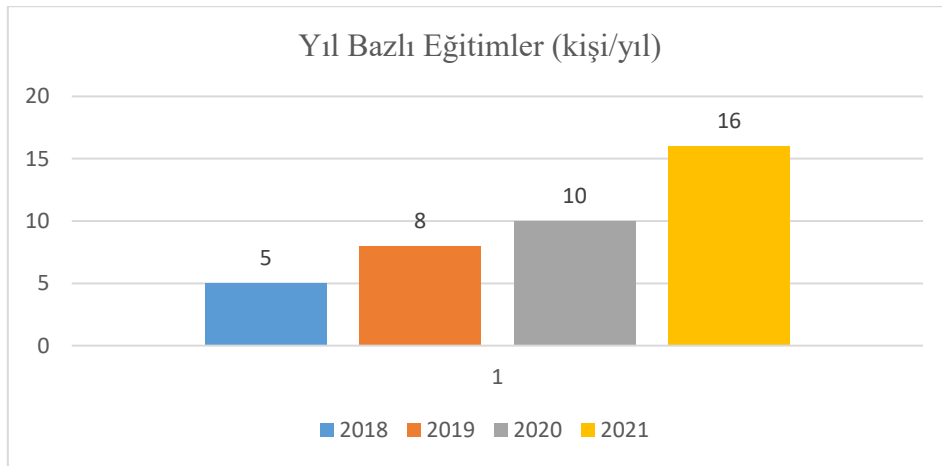
Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m ³ /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m ³ /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi		Hafriyat Toprağı Yönetimi
			Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Düzenli Depolama Tesisi Sayısı	Döküm Sahası Sayısı
Aydın Büyükşehir Belediyesi	58.240,67	357.352,08	2	-	9

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca başlatılan; “israfın önlenmesi, kaynakların daha verimli kullanılması, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetimi sürecinde bir hedef” olarak tanımlanan “Sıfır Atık Projesi” Kurumumuzda uygulanmaktadır.

C.3.1. Eğitimler

2021 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 50.515 kişiye eğitim verilmiştir.

Grafik C.9 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı

(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2022)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

Çizelge C.32 – 2021 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi , 2022)

Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	Efeler Belediyesi	1		13
Mobil Atık Getirme Merkezi	Didim Belediyesi	1		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Efeler Belediyesi	7		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Germencik Belediyesi	2		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Buharkent Belediyesi	1		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Didim Kipa AVM	1		7
Mobil Atık Getirme Merkezi	Aydın Kipa AVM	1		7

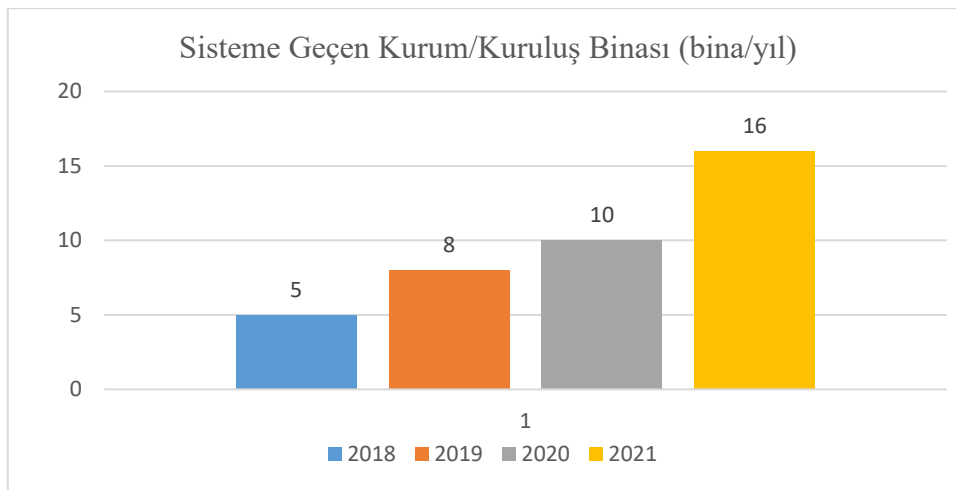
C.3.3. Sıfır Atık Belgesi Alan ve Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı

Çizelge C.33 – 2021 yılı itibariyle sıfır atık sistemini kuran ve belediye geneli temel seviye sıfır atık belgesini alan belediye sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2022)

Sıfır Atık Yönetim Sistemine Geçmesi Gereken Mahalli İdareler	İl Genelindeki Toplam Sayı	Sıfır Atık Belgesi Alan Belediye Sayısı
Büyükşehir İlçe Belediyeleri (250.000 Nüfus ve üzeri)	1	-
Büyükşehir İlçe Belediyeleri (250.000 Nüfus altı)	16	-
Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri İl Merkez İlçe Belediyeleri	-	-
Belediye Birlikleri	-	-
Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri İl Merkez İlçe Belediyeleri Dışındaki Diğer Belediyeler	-	-
İl Özel İdareleri Mücavir Alan Dışı	-	-

Çizelge C.34 – 2021 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan(faaliyet bildiren) ve temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina yerleşkelerin sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2022)

Kurum Türü	Toplam Kurum Sayı	Sıfır Atık Belgesi alan bina/yerleşke sayısı
300 ve üzeri Konuta Sahip Siteler	4	4
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisleri	228	182
Alışveriş Merkezleri	7	4
Belediyeler	17	17
ÇŞİD İl Müdürlüğü	1	1
Eğitim Kurumları ve Yurtlar	775	647
Havalimanları	-	-
İl Özel İdareleri	-	-
İş merkezi ve Ticari Plazalar	2	-
Kamu Kurum ve Kuruluşları	367	218
Konaklama İşletmeleri	64	49
Limanlar	3	3
Organize Sanayi Bölgeleri	7	7
Sağlık Kuruluşları	103	17
Tren ve Otobüs Terminalleri	11	2
Zincir Marketler	729	627
Serbest Bölgeleri, Sanayi Siteleri	-	-
Laboratuvarlar, Hukuk Büroları, Dernek, Kooperatif, Çevre Danışmanlık Firmaları ve Meslek Kuruluşları, Tüzel Kişiliğe Sahip Kuruluşlar	-	-
Kafeterya ve Restoranlar	-	-
Kargo Şirketleri	-	-
27/11/2014 tarihli ve 29188 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	-	-

Grafik C.10 – Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen il genelindeki bina ve yerleşkelerin sayısı (aynı şekilde belediyeler içinde hazırlanmalıdır)
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2022)

C.4. Ambalaj Atıkları

Ambalaj Bilgi Sistemi kapalı olduğundan veriler Sıfır Atık Bilgi Sisteminden (SABS) alınmıştır.

Çizelge C.35 - 2021 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları*

(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2022)

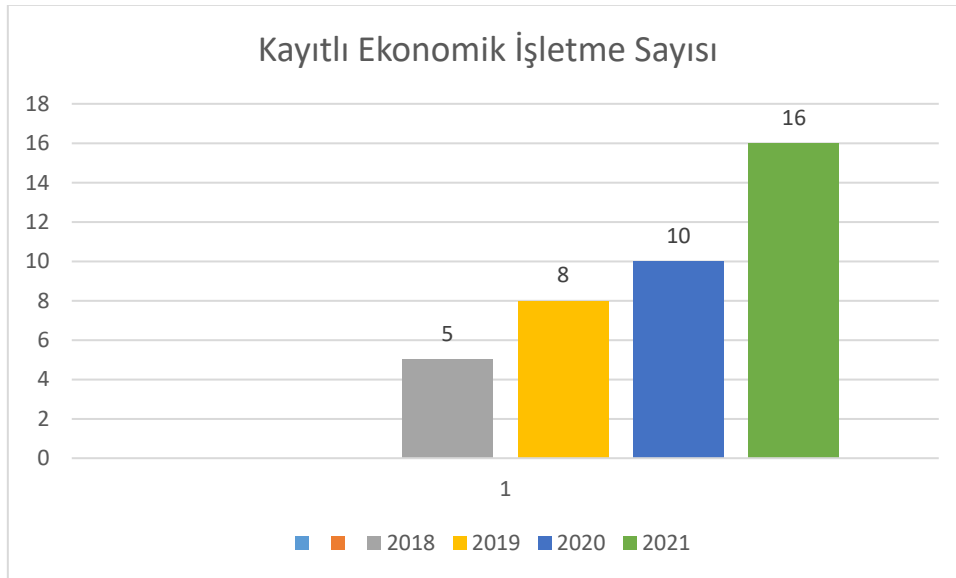
Ambalaj Cinsi	Toplanan Ambalaj Atığı Miktarı	Geri Kazanılan Ambalaj Atığı Miktarı
Plastik	2.521.470	
Metal	3.532.092	
Kompozit	-	
Kağıt Karton	17.872.477	
Cam	23.494.905	
Ahşap	-	
Karışık	-	
Toplam	47.420.944	

Ambalaj Bilgi Sisteminde 2021 yılı istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2019'u içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistik veriye Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında Ambalaj Bülteninden ulaşılabilir.

Çizelge C.36 - 2021 yılında kayıtlı ekonomik işletme sayısı

(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2022)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	298
Ambalaj Üreticisi Sayısı	18
Tedarikçi Sayısı	16

Grafik C.11 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı

(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2022)

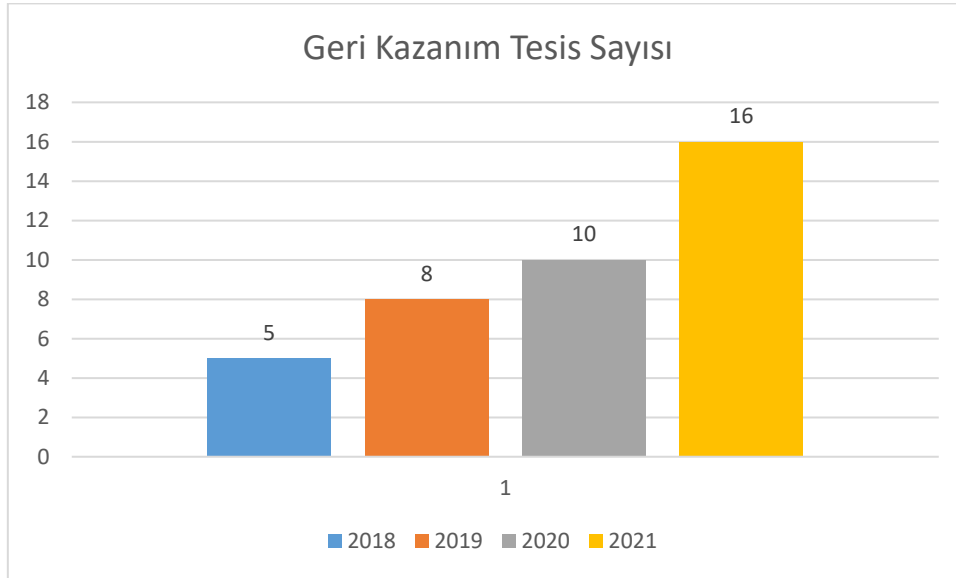
Çizelge C.37 - 2021 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2022)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisleri (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
11	2	3	6

Çizelge C.38 - 2021 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2022)

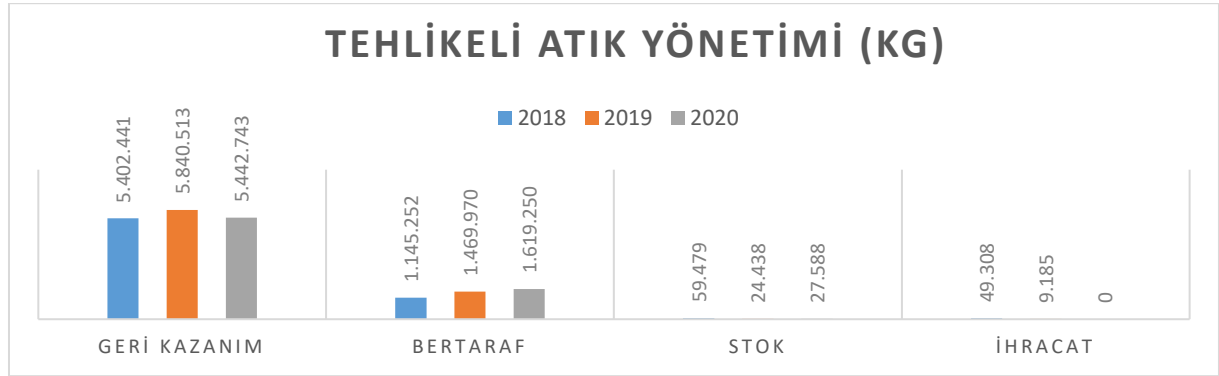
Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisleri (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
10	6	3	2	1	3	3	1

*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

Grafik C.12 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2022)

C.5. Tehlikeli Atıklar

Grafik C.13 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

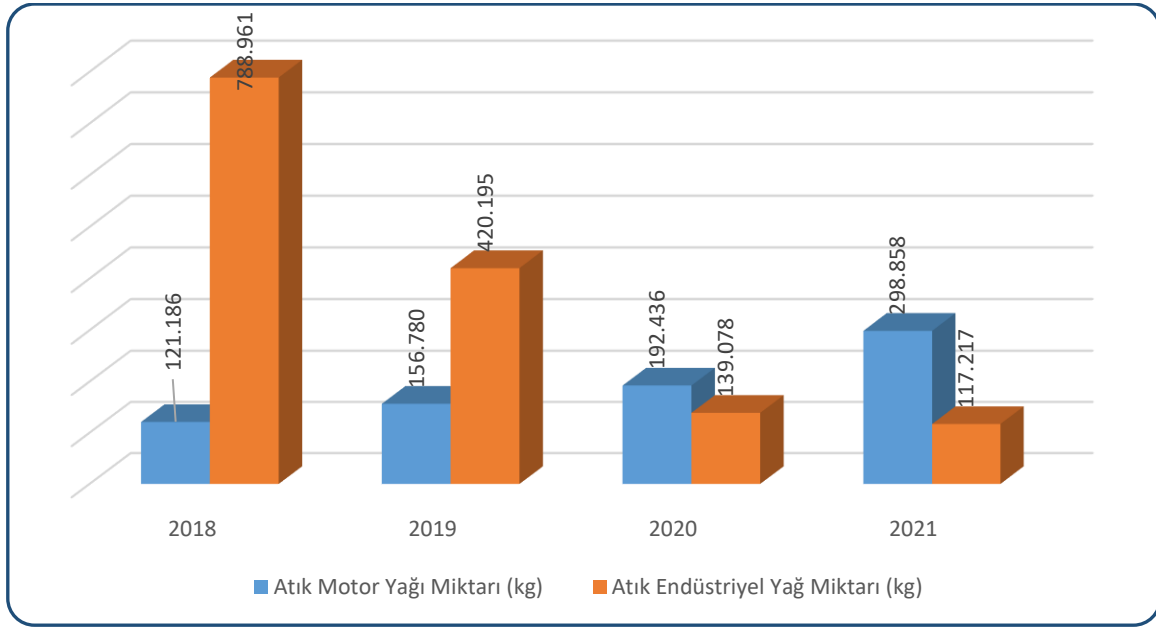
Çizelge C.39 - 2021 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları*

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	435.614
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretimi	10.111
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	9.176
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	1.716.375
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	15
R8	Katalizör parçalarının (bileşenlerinin) geri kazanımı	270
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	314.382
R11	R1 ile R10 arasındaki işlemlerden elde edilecek atıkların kullanımı	-
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	986.927
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	1.969.903
R_AHM	Alternatif hammadde işleme	738
D1	Toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (örn: düzenli depolama vs.)	1.543.005
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücreli depolama ve benzeri)	6.775
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen biyolojik işlemler	280
D10	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	68.452
D14	Yakma (karada)	435.614
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	10.111

(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

*Atık Beyan Sisteminde yer alan tehlikeli atık verisi, atık üreticilerinin gerçekleştirdikleri beyanlardan oluşmakta olup beyan yılında atık üreticisinin tesiste oluşan ve geri kazanım/bertaraf amacıyla atık işleme tesisine gönderilen tehlikeli atık verisini içermektedir.

C.6. Atık Yağlar

Grafik C.14 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &

(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

& Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok hariç olarak değerlendirilmektedir.

Çizelge C.40 – 2021 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları

(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

Geri kazanım ^{&} (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
331.514	-	-	6.317

& Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pil ve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

Çizelge C.41 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*

(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

2016	2017	2018	2019	2020	2021
49.887	47.867	106.917	35.003	105.615	59.175

*Atık kodları:

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller49.887

160603 Cıva içeren piller

160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

02/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

Çizelge C.42 – 2021 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler

(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesisi Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg) ²		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
-	98.007	0	-

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

² Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok hariç olarak değerlendirilmektedir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

İlimizde Ömrünü Tamamlamış Lastikleri için Geçici Depolama Alanı, Geri Kazanım Tesisi ve Bertaraf Tesisi mevcut değildir.

Çizelge C.43 – 2021 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler

(Kaynak, yıl)

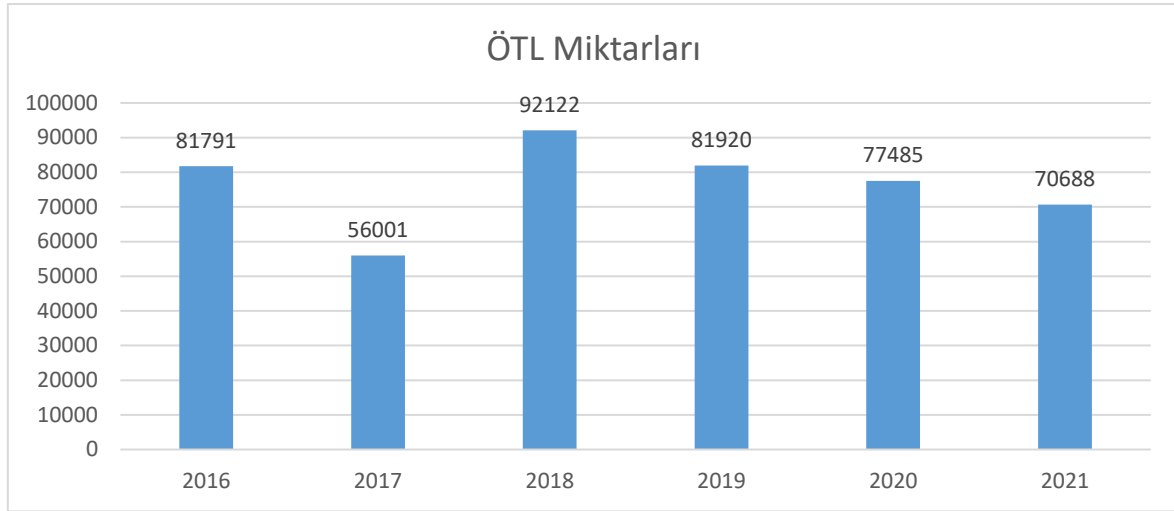
ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
-	-				

Çizelge C.44 – Yıllar itibariyle toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)

(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Geri Kazanım Tesisi	81,791	56,001	92,122	81,920	77,485	70,688
AYT Tesisi						

Ömrünü tamamlamış lastik üreticileri (atık üreticisi) tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade eder.

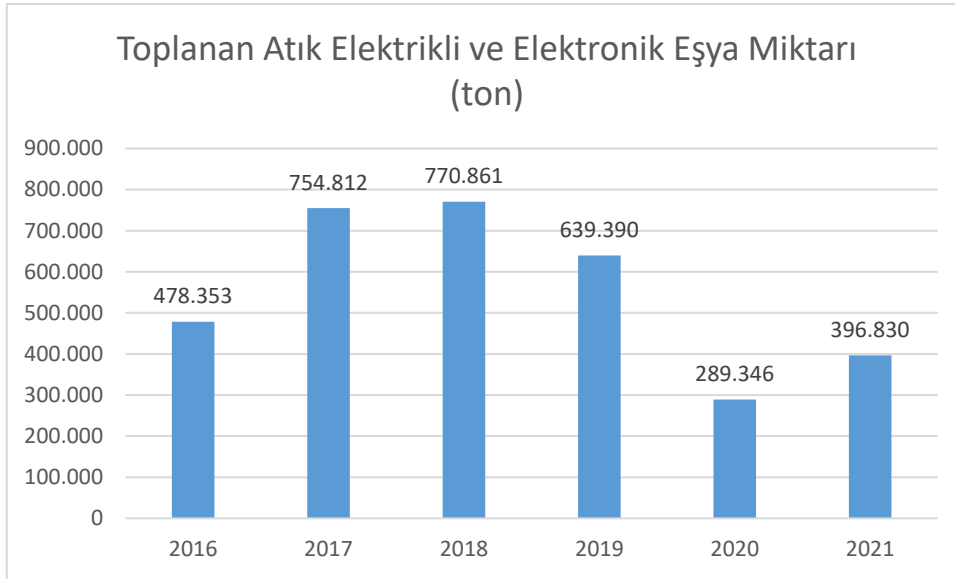

Grafik C.15 – Yıllar itibariyle toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü (AEEE) Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (implantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

Grafik C.16 - Yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

Çizelge C.45 –2021 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar

((Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE'nin Toplandığı Getirme Merkezleri ¹ Sayısı	AEEE'lerin Toplandığı Aktarma Merkezleri Sayısı	Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	İşlenen AEEE Miktarı (ton)
-	1	-	-	-

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

“Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında ilde gerçekleştirilen çalışmalardan söz edilerek Çizelge C.45 oluşturulmalıdır.

Çizelge C.46 - 2021 yılı teslim alınan ÖTA sayısı

(Ömrünü Tamamlamış Araç Listesi, 2022)

ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı	Teslim Alınan ÖTA Sayısı	İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
-	2	-	-	-

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Çizelge C.47 – 2021 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri

(Atık Yönetim Uygulaması, 2022)

Atık Kodu	Atık İşleme Yöntemi Kodu	Toplam (kg)
Geri Kazanım	R	90.293.099
Alternatif Hammadde	R-AHM	8.588.710
Bertaraf	D	887.093
Stok	-	346.162

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

İlimizde demir çelik üretimi konusunda faaliyet gösteren işletme bulunmamaktadır.

Çizelge C.48 –2021 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi

(Kaynak, yıl)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
-	-	-	-
-	-	-	-

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde kömürle çalışan termik santrali mevcut değildir.

C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

Aydın Büyükşehir Belediyesi ASKİ Genel Müdürlüğü Atıksu Arıtma Tesislerinde 2021 yılında oluşan arıtma çamurları Ecorec Çevre ve Enerji Teknolojileri San Tic A Ş, Avrasya Atık Su Arıtma ve Kurutma ile KRC Atık Yönetimi firmaları tarafından bertaraf ettirilmiştir.

C.13. Tıbbi Atıklar

Tıbbi atık sterilizasyon tesisi 2009 yılı itibariyle Aydın Belediyesi bünyesinde kurularak çalışmaya başlamıştır. 2014 yılına kadar Aydın Belediyesi sınırları içerisindeki sağlık kuruluşlarından alınan tıbbi atıklar sterilizasyon tesisinde bertaraf edilirken Aydın Büyükşehir Belediyesi olunması sebebiyle 17 ilçede bulunan tüm sağlık kurum/kuruluşlarından oluşan tıbbi atıkların bertarafından da sorumlu olmuştur. Bu kapsamda araç ve personel sayısı artırılmış olup, 3 adet lisanlı tıbbi atık taşıma ve toplama aracı ve 14 personelle hizmet verilmektedir.

2019 yılında tıbbi atık sterilizasyon cihazının kapasitesi artırılarak saatte 1250 kg kapasiteli tıbbi atık sterilizasyon cihazı alınmıştır. Tıbbi atıklar her gün Aydın Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde bulunan tüm sağlık kurum ve kuruluşlarından düzenli olarak alınmaktadır. Motat tehlikeli atık taşıma sistemi ile online olarak atıklar tabletlere girilerek teslim alınmakta, bertaraf tesisine gelen atıklar atık boşaltma işlemlerini yine online girilerek yapmaktadır. Tüm bu işler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından takip edilmektedir.

Ayrıca hem sterilizasyon cihazı, hem araçlar için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan lisans alınmaktadır. Her yıl düzenli olarak TSE belgeleri, atık taşıma ve toplama lisansları, tehlikeli madde mali sorumluluk sigortaları, bakımları yaptırılmaktadır.

Tıbbi atık ile yapılan tüm çalışmalar "Tıbbi Atık Yönetim Planı" na işlenmektedir. "Tıbbi Atık Yönetim Planı" düzenli olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Aydın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne sunulmaktadır.

Tıbbi atık sterilizasyon cihazında yapılan sterilizasyon işlemleri her döngü için kimyasal indikatör kullanılarak kontrol edilmekte ayrıca biyolojik indikatör kullanılarak yapılan tıbbi atıkların sterilizasyon geçerliliği kontrolü işlemi haftada bir kez yetkilendirilmiş laboratuvarından gelen numunelerle yapılarak tekrar geri gönderilmektedir. Analiz sonuçları düzenli olarak saklanmaktadır. Ayrıca her 3 ayda bir bu analizler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü personeli gözetiminde mühürlenerek numune alınmakta ve yetkilendirilmiş laboratuvara gönderilmektedir.

Tıbbi atık sterilizasyon tesisinde günlük olarak ortalama 4,5 - 6 ton arası tıbbi atık 15 ila 20 arası döngü sayısında sterilizasyon işlemine tabi tutulmaktadır. Döngü süresi 25 ila 35 dakika arası sürmektedir. Tıbbi atıklara ait biyolojik indikatör analiz sonuçları, toplanan kurumlar ve miktarları, sterilizasyona giren tıbbi atıkların tartım fişleri, işlem sırasında sıcaklık, basınç uygulama süresi gibi parametrik değerlerin elektronik çıktısı sürekli envantere kaydedilerek ay sonunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne sunulmaktadır.

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nin 16. maddesi birinci fıkrasında, tıbbi atıkların içerisinde radyoaktif madde bulunup bulunmadığının tespiti maksadıyla tıbbi atık taşıma aracının tesis girişinde radyasyon panelinden geçirildikten sonra tesise kabul edileceği hükme bağlanmıştır. bu sebeple Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından teknik özellikleri belirlenen sabit radyasyon ölçüm cihazı ve panelleri Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi'ne kurulmuştur.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Tehlikeli Mallar ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü'nün yayınladığı yönetmelik ve tebliğlere göre "Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi" (TMFB) alınmıştır. Yine Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "Tehlikeli Maddelerin Karayolunda Taşınması Hakkında Yönetmeliğin (2013/28801) 33.maddesinin birinci fıkrası gereği, Aydın Büyükşehir Belediyesi olarak yetkili kuruluşlardan TMGD hizmeti alınmaktadır.

Çizelge C.49 – 2021 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı

(Aydın Büyükşehir Belediyesi, 2022)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
AYDIN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI	X			3	1.594,53		X	X		AYDIN

Çizelge C.50 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı

(Aydın Büyükşehir Belediyesi, 2022)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	910,23	1218,71	1391,52	1489,22	1597,26	1580,43	1596,25	1594,53

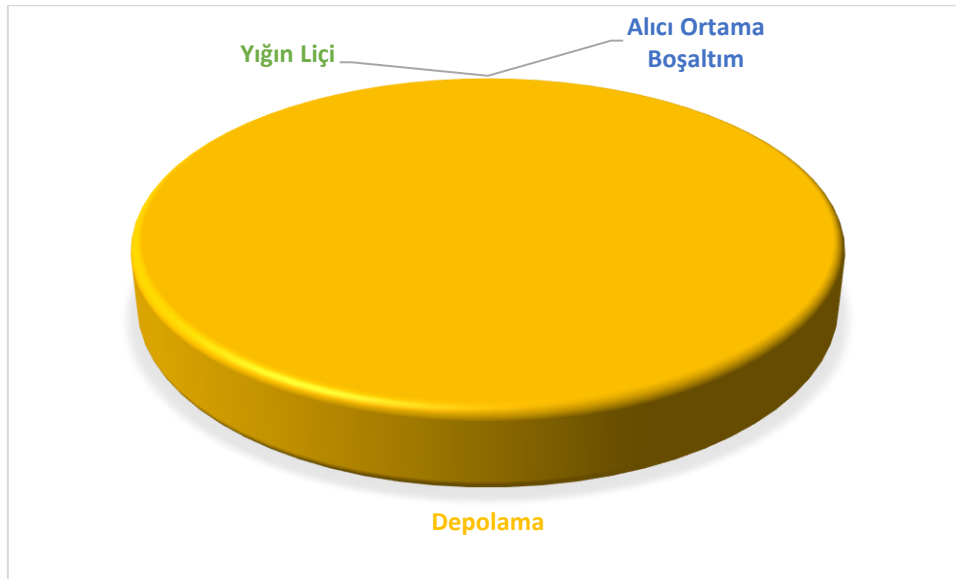
C.14. Maden Atıkları

İlimizde Maden zenginleştirme tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge C.51 – 2021 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı

(MAYEP, 2022)

İşlenen Cevherin Adı	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı
-	-	-	-	-

Grafik C.17 – 2021 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı

(MAYEP, 2022)

Çizelge C. 52 Maden Atıkları Depolama Tesisleri

	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2021	-	8	-	-

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

2022 yılında toplanan, geri kazanılan atık miktarlarının 2020 yılına göre artış gösterdiği, nihai bertaraf miktarlarında son yıllarda azalmanın olduğu gözlenmektedir. Atık aküden geri kazanılan atıklar ağırlıkça sırasıyla kurşun, cüruf ve plastik şeklindedir. İlimizde ömrünü tamamlamış lastikler büyük miktarda ilimizde yer alan çimento fabrikası BATISÖKE Çimento fabrikası tarafından kullanılmaktadır

Çizelge C.53 – 2021 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı

(Kaynak, yıl)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	3
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	16
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	19
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	-
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	12

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması
Ambalaj Bilgi Sistemi
Aydın Büyükşehir Belediyesi/Belediyesi Başkanlığı

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

2021 yılında, BEKRA bildirimlerine göre kuruluş sayıları ve kategorileri Çizelge Ç.53’de yer almaktadır.

Çizelge Ç.54 – 2021 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(Kaynak, yıl)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	10
Üst Seviye	26
Kapsam Dışı	227
TOPLAM	263

2021 yılında yapılan çevre denetimlerinde BEKRA bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları Çizelge Ç.54’de yer almaktadır.

Çizelge Ç.55 – 2021 yılında BEKRA bildirimleri sorgulanan kuruluş sayıları
(BEKRA, 2022)

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	-
Üst Seviye	-
Kapsam Dışı	4
TOPLAM	4

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerine ilişkin bilgiler yukarıda verilmiştir.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Flora

Aydın ilinin iç kesimlerden başlayarak kıyılara uzanan dağları deniz seviyesinden 1200 m yüksekliğe kadar ulaşmaktadır. Aydın topraklarını sulayarak denizle buluşan Büyük Menderes nehri ve ovası can kaynağıdır. Bu yapı ekosistem çeşitliliğine ve tür zenginliğine yol açmaktadır.

Aydın ilinde toplam damarlı bitki takson sayısı 1666 olarak belirlenmiştir. Toplam florada 112 takson endemik olup, endemizm oranı % 6.7 'dir. Ülkemize göre düşük bir oran olup bunun nedeni tarım alanlarının fazlalığına bağlanmaktadır.

Aydın İlinin en önemli ekosistem ve tür çeşitliliği merkezleri; Dilek yarımadası ve Büyük Menderes Deltası Milli Parkı ve Aydın Dağlarıdır.

Dilek yarımadasının Milli park olarak korunuyor olması Aydın ve Türkiye ölçeğinde çok önemlidir. Bu nokta flora ve fauna bağlamında pek çok Avrupa-Balkoan taksonunun ülkeye giriş kapısıdır. Aydın dağlarının önemi ise, ege bölgesinde buzul dönemlerinde sığınma bölgesi olduğu düşünülen Bozdağlar(İzmir) ve Babadağ (Denizli) dağ serileri arasında uzanmasıdır. Bu dağ serisi kuzey güney hareketliliğinde geçiş oluşturmuş ve bu geçişlerde türlerin küçük popülasyonlar halinde halinde temsil edildiği bir çeşitlilik merkezi haline dönüşmüştür.

Aydın ilinde ki ormanların hakim orman ağacı Kızılcım (Pinus sp.) olmakla birlikte yaprak dökme meşe (Quercus sp.) türlerinin karışık olduğu topluluk oluşturduğu ormanlarda bulunmaktadır.

Aydın ilinde; Tüylü Çançiçeği (*Campanula tomantosa*), Özçakşır (*Ferula anatolica*), Aydın Gaşağı/Tülüşah (*Rhaponticoides mykalea*) ve kıyı kumullarında yaşayan Kum Zambağı (*Pancreatium maritimum*) gibi endemik ve nesli tehlike altında bulunan türler için acil koruma önlemleri alınmıştır.

Resim D.1-Rhaponticoides mykale
Foto: B. Sürücü

Aydın Gaşağı Tür Eylem Planı yapılmış olup 2018-2022 yılları arasını kapsayan koruma çalışmalarını içermektedir.

Tüylü Çançiçeği (*Campanula tomantosa*) Tür eylem Planı da yapılmış olup, 2019-2023 yılları arasını kapsayan koruma çalışmalarını içermektedir.

Resim D.2-Campanula tomantosa
Foto: İ.M. KAHRAMAN

Kum Zambağı (*Pancretium maritimum*), Dilek yarımadasında Millipark içinde Dipburun da ve Didim Tavşanburnu Tabiat Parkı içindeki kıyı kumullarında görülmektedir.

Resim D.3-Kum Zambağı (*Pancretium maritimum*),
Foto: İ.M.KAHRAMAN

Özçakşır (*Ferula anatolica*) Aydın Dağlarında Köşk-Nazilli arasında az sayıda ve küçük popülasyonlar halinde görülmektedir.

Resim D.4-Ferula anatolica
Foto: İ.M.KAHRAMAN

D.2. Fauna

Aydın ilinin iç kesimlerinden başlayarak kıyılara kadar uzanan ve deniz seviyesinden 1200 m yüksekliğe kadar ulaşan dağları ve Büyük Menderes nehrinin yaşattığı ova ile ortaya çıkan ekosistem çeşitliliği fauna çeşitliliğine de yol açmaktadır. Ormanlar, nehirler göller ve kıyı lagünleri memeli hayvanlar, kuşlar ve sürüngenlerin yaşadığı alanlardır.

Türkiye’de görülen 255 kuş türünden, 218 tür Aydın İlinde özellikle Bafa Gölü ve B. Menderes Deltası, Azap Gölü, B. Menderes nehri ve kolları ile sazlıklarda gözlenmiştir. Falmingo, Balıkçıl ve ördek türlerinin yanı sıra sulakalanları bütünleyen habitatlarda Yalıçapkını (*Alcedo atthis*), Çulha kuşu (*Remiz pendulinus*), Kamış Bülbülü (*Cettia cetti*) gözlenen kuş türlerindedir. Ötücü kuş türlerinden Picidae (Ağaçkakanlar), Turdidae (Ardıçlar), Paridae (Baştankaralar), Sittidae (Sıvacılar) ve Fringilidae (İspinozlar) familyalarına ait kuş türleri İlde uygun habitatlarda yoğunca görülebilir, yerleşim yerlerinde Passer sp (Serçe), Streptopelia decoacto (Kumru), Hirundinidae (Kırlangıçlar), Apodidae (Ebabiller), Corvidae (Kargalar), Ak Leylek (*Ciconia ciconia*), Ahtene noctua (Baykuş), Tyto alba (Peçeli Baykuş) ve son yıllarda Streptopelia senegalensis (Kızıl Kumru) görülmektedir.

Gündüz yırtıcılarından Buteo buteo (Şahin), Circus aeruginosus (Saz Delicesi), Falco tinnunculus (Kerkenez) yıl boyu görülürken, göç döneminde, Circaetus gallicus (Yılan Kartalı), Accipiter nisus (Atmaca), Falco peregrinus (Gökdoğan) gibi yırtıcı kuşlar görülmektedir.

Dünya ölçeğinde nesli tehlike altında olan Tepeli pelikan (*Pelecanus crispus*) 84 çift Büyük Menderes deltasında ve Akkuyruklu Kartal (*Haliaeetus albicilla*) 1 çift Bafa gölü çevresi yüksek kayalıklarında üremektedir.

Resim D.5- *Pelecanus crispus*
Foto: B. Sürücü

Memeli hayvanlar bakımından dikkat çekici türler, nesli tehlike altında olan Oklu Kirpi (*Hsytrix indica*) ve Büyük Menderes nehrinde yaşadığı tespit edilen ve yörede su domuzu olarak tanınan su samuru (*Lutra lutra*) 'dur.

Resim D.6-(*Hsytrix indica*)
Foto: İ.M. KAHRAMAN

Aydın İli sulak alanlarında 16 familyaya ait 54 takson belirlenmiştir. Bu familyalardan Anguillidae (1), Cyprinidae (25), Cobitidae (2), Nemacheilidae (3), Cyprinodontidae (2), Poeciliidae (2), Atherinidae (1), Gobiidae (3), Blennidae (2), Centrarchidae (1), Moronidae (3), Salmonidae (1), Siluridae (1), Sparidae (2), Syngnathidae (1), Mugilidae (4) takson ile temsil edilmektedir.

Aydın ilinde 32 tür sürüngen yayılış gösterdiği tespit edilmiştir. Testudo graeca (tosbağa), Mauremys rivulata (balkan çizgili kaplumbağası), Stellagama Stellio (Dikenli keler), lacerta trilineata (İriyeşil kertenkele), Türkiye endemiği Anatololacerta anatolica (Anadolu Kertenkelesi), Chamaeleo chamaeleon (Bukalemun), bölge endemiği (Anatololacerta oertzeni (Dalyan Kertenkelesi), Aydın için yeni kayıt olan Phoenicolacerta laevis (Hatay Kertenkelesi), Dolichophis caspius (Hazer yılanı), Natrix tessellata (Su yılanı) bazı önemli türleridir. Çift yaşar olarak 6 tür tespit edilmiştir. Pelophylax bedriage (Levanten su kurbağası), Hyla orientalis (oriyantal ağaç kurbağası), Bufotes variabilis (Gece kurbağası), Siğilli Kurbağa (Bufo bufo) ve Pürtüklü semender (Triturus karelinii) dir.

Kaynak: Aydın İlinin Karasal ve İç Eu Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik envanteri, 2014

D.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

D.3.1. Ormanlar

Aydın ilimizdeki Ormanlık alan **326.605 Ha.**dir. Orman Amenajman planlarımız 10 Yıllık Periyotlar halinde yenilenmekte olup, **2013 yılı itibariyle planlar yenilenmiş olup**, 2022 tarihinde Amenajman planlarımız yenilenecektir. Yıl bazında ise alansal değişim bulunmamaktadır.

Orman vasfına göre dağılımı alan ve yüzdesel olarak aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir.

Çizelge D.56 2021 yılı Aydın İli Orman Vasfına göre Dağılım (DKMP 2022)

	ORMAN VASFINA GÖRE DAĞILIM			
	VERİMLİ ORMAN	BOŞLUKLU KAPALI (Bozuk Or.)	AÇIKLIK (ziraat iskan vb.)	GENEL OR. ALAN TOPLAMI
Alan (Ha.)	203.555	123.050	496.056	822.661
Yüzdesel dağılım (%)	25	15	60	100

Çizelge D.57 2021 Yılı Aydın İli Ağaç türleri Alanları ve Yüzdesel Değerleri (DKMP 2022)

AYDIN İLİ AĞAÇ TÜRLERİ ALANLARI VE YÜZDESEL DEĞERLERİ		
Ağaç Türü	Alanı (Ha.)	Yüzde (%)
Kızılçam	139.858	42,82
Karaçam	31.368	9,60
Ardıç	1.647	0,50
Sedir	122	0,04
Fıstıkçamı	23.067	7,06
Halıçamı	0	0,00
Sahilçamı	0	0,00
Servi	0	0,00
Meşe	28.831	8,83
Maki	62.237	19,06
Ceviz	1.526	0,47
Kestane	2.152	0,66
Kavak	0	0,00
Kızılağaç	0	0,00
Sakız	0	0,00
Çınar	91	0,03
Badem	53	0,02
D Hurması	0	0,00
Dışbudak	0	0,00
İlgün	0	0,00
Harnup	0	0,00
K Akasyası	0	0,00
Y Akasyası	0	0,00
Sığla	7	0,00
Zeytin	0	0,00
Okaliptus	16	0,00
Diğer Yap	5.313	1,63
Karışık/İb+Yapraklı	30.318	9,28
Öa-Oa-İz.İrt Orman	265	0,08
TOPLAM (Ha.)	326.605	100

D.3.2. Milli Parklar

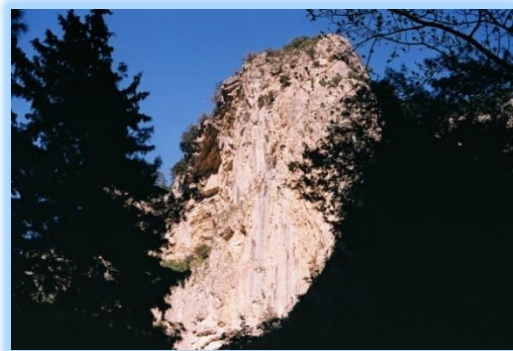
Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Milli Parkı:

Türkiye'nin ve dünyanın en benzersiz doğal alanlarından birisi olan Dilek Yarımadası – Büyük Menderes Deltası Millî Parkı 27.675 hektarlık bir alana sahiptir. Bu alanın 10.985 hektarı 19.05.1966 yılında Millî Park ilan edilen Dilek Yarımadasına, 16.690 hektarı 1994 yılında Milli Park ilan edilen Büyük Menderes Deltasına aittir.

Dilek Yarımadası - Büyük Menderes Deltası Milli Parkı, dünyada bir örneği daha olmayan; bir yanda Akdeniz'den Kafkasya'ya kadar kıyılarda yayılım gösteren neredeyse tüm bitkilerin doğal olarak bir arada görüldüğü botanik bahçesi; yırtıcı kuşları ve vahşi hayvanlarıyla bir dağlık arazi ve onu çevreleyen sualtı zenginlikleri, diğer yanda da yüzlerce kuş türünü barındıran, zengin balık çeşitleriyle bir delta ve bütün bunları çevreleyen tarihi ve kültürel zenginliklere sahiptir.

Yılda yaklaşık 600.000 yerli ve yabancı misafir Dilek Yarımadası–Büyük Menderes Deltası Milli Parkı'nı ziyaret etmektedir. Dilek Yarımadası–Büyük Menderes Deltası Milli Parkı sahilleri, Türkiye'nin yapılaşmanın olmadığı, en temiz ve doğal kıyılarından. Milli Park'a gelen yerli ve yabancı ziyaretçiler, düzenlenmiş alanlarda günübirlik olarak; 2004 Yılı Uluslar arası Mavi Bayrak ödüllü koylarında deniz sporları yapabilecekleri gibi, belirlenmiş rotalarda doğa yürüyüşü, dağ bisikleti, foto safari, manzara izleme, olta balıkçılığı, kültürel yürüyüşler, kuş gözlemciliği, resim ve botanik turu etkinliklerini de yapabilmektedirler. Milli Park içerisinde 804 bitki türü belirlenmiştir. Bu bitkilerden 6'sı dünyada sadece burada görülür. Ayrıca dünyada sadece Türkiye'de bulunan 18 bitki türünü de barındırır. Yarımada kaydedilen diğer veriler şunlardır; **28 Tür memeli, 42 Tür sürüngen, 45 Tür Deniz canlısı;** dünyanın en nadir 10 deniz memelisinden biri olan Akdeniz foku (*Monachus monachus*)'da yarımada kıyılarında görülebilir. Bu benzersiz biyolojik çeşitlilik nedeniyle Dilek Yarımadası, Avrupa Konseyi tarafından "Flora Biyogenetik Rezerv Alanı" yani, bitki örtüsü açısından soyu tükenmekte veya genetik çeşitliliği çok azalmakta olan bir canlı türü ya da topluluklarını korumaya yönelik uluslararası düzeyde koruma alanı olarak kabul edilmiştir.

Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Millî Park'ının doğu sınırı biraz daha genişletilerek tepeler hattı ve vadilere oturtulmuştur. Büyük Menderes Deltası üzerinde ise doğuda Söke-Didim karayolunun batı kesimi esas alınmış, Menderes Köprüsü'nden itibaren ise tepeler hattına oturtularak güneyde Taş Burun mevkiinde son bulmaktadır.

Resim D.7- Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Milli Parkı
Fotoğraf: Erdinç KUTSAL

Deniz üzerinde ise kıyı çizgisinden 1000 m. denize doğru izafi bir sınır izlenerek Millî Park'ın deniz kesiminin sınırı belirlenmiştir. Bu sınırlar dâhilinde kalan Millî Park alanı 10.985 hektardan 27.675 hektara ulaşmış bulunmaktadır.

Doğanbey Köyü'ndeki Dilek Yarımadası tanıtım merkezinde Milli Park ile her türlü bilgi temin edilebilir. Milli Park içindeki yürülebilecek alanlar; İçmeler, Aydınlık, Kavaklı Burnu ve Karasu koyu'dur.

D.3.3. Tabiat Parkları

Bafa Gölü Tabiat Parkı:

Antik Dönemde Ege Denizi'nin bir körfeziyken, Büyük Menderes Nehri'nin taşıdığı alivyonlarla denizle bağlantısı kesilince, göl şekline dönüşen Bafa Gölü, zengin doğal ve kültürel kaynak değerleri nedeniyle 08.07.1994 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile 12.281 hektarlık alanı kapsayacak şekilde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir.

Bafa Gölü Tabiat Parkı sınırları içerisinde Bafa Gölü ve göl kıyı kenar çizgisinden itibaren 250 metrelik kıyı bandı 1. Derece Doğal Sit Alanı'dır. Ayrıca, alan içerisinde Heraklia ve Latmos antik kentleri yer almakta olup, bu alanlar 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı kapsamındadır. Arkeolojik Sit Alanı'nın bir bölümü Tabiat Parkı sınırları içerisinde yer almaktadır.

Göl yüzeyi alanı 6721 hektar olan gölün derinliği 25m'ye ulaşmaktadır. Gölün ana su kaynağı, Büyük Menderes Nehri taşkınları ve etrafındaki dağlardan gelen yeraltı ve yer üstü sularıdır.

Göl çevresindeki bitki örtüsünde, 80 familyaya ait 237 cins, 325 tür, 22 alttür ve 7 varyete tespit edilmiştir. Alan sınırları içerisinde 16 endemik bitki türü tespit edilmiştir.

Tabiat parkı 226 kuş, 22 sürüngen ve 19 memeli türüne de ev sahipliği yapmaktadır. Dünyada nesli tükenme tehlikesi altında bulunan Kaşıkçı Kuşu göldeki adacıklarda, Ak Kuyruklu Kartal ise gölün bitişiğindeki Beşparmak Dağlarında üremektedir.

Gölde Flamingo, Küçük Batağan, Bahri, Karabatak, Küçük Karabatak, Tepeli Pelikan, Boz Ördek, Suna, Elmabaş Patka, Bataklık kırlangıcı, Mahmuzlu Kızkuşu gibi kuşlar yaşamaktadır. Bu nedenle de Bafa Gölü Önemli Kuş Alanı'dır.

Resim D.8-Bafa Gölü
Foto: C. CERİT

Tavşanburnu Tabiat Parkı:

Bakanlık Makamının 11.07.2011 tarih ve 903 sayılı olurları ile Mesire Yeri statüsü iptal edilerek 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3. Maddesine göre Tabiat Parkı ilan edilmiştir. Didim ilçesinde olup toplam Alanı 15,87 Ha.'dır.

Saha üzerinde seyrek ve doğal Ardıç ağaçları bulunurken, sonradan yapılan ağaçlandırma çalışmaları ile sahaya gruplar halinde Fıstık Çamı, Okaliptus, Kıbrıs Akasyası, tek fertler halinde ise Demir Ağacı, Katalpa, Dişbudak gibi türler getirilmiştir. Kamp ve Piknik kullanımına uygun olan alanların büyük kısmında gölgeleme ortamı mevcuttur. Ağaçlık ve maki florası olarak; Sandal, Yabani Zeytin, Akçakesme, Pırnal Meşesi ve Kermes Meşesi gibi türler ile Orman Sarmaşığı, Laden, Kekik ve değişik çayır otları saha genelinde yayılmaktadır. Tavşanburnu Tabiat Parkı; Didim gibi tarihi ve turistik bir antik kent kenarında yer alması, değişik türde ve gölgeleme ortamı oluşturan ağaç dokusuyla kaplı oluşu; sıg, temiz ve güzel denizi; güneşin doğuşu ve batışında oluşturduğu eşsiz manzara dokusu ile yüksek rekreasyon potansiyeline sahiptir.

Resim D.9-Tavşanburnu Tabiat Parkı

Foto: C. CERİT

Çağlayan Tabiat Parkı:

Aydın İli, Karacasu ilçesi sınırları içerisinde yer alan 38,00 ha büyüklüğündeki Çağlayan Tabiat Parkı; manzara güzellikleri, peyzaj değerleri ve rekreasyonel potansiyeli nedeniyle Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bakanlık Makamının 12/03/2014 tarih ve 470 sayılı Oluru ile Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir.

Çağlayan mevkiine en yakın yerleşim yeri olan Bahçeköy Köyü 2 km. uzaklıktadır. Ayrıca saha, Yenice Beldesine 3 km, Karacasu İlçesine 18 km, Aydın'a 73 km mesafede olup, sahaya ulaşım asfalt yol ile sağlanmaktadır.

Saha doğal yapısı bozulmamış, bakir güzelliği korunmuş durumdadır. Saha, çeşitli bitki örtüsü, faunası, jeomorfolojik yapısı, peyzaj özelliği, rekreasyonel potansiyeli, iklimi ve yüksek konumda olması sebebiyle seyir amaçlı potansiyel değerlere sahiptir.

Resim D.10-Çağlayan Tabiat Parkı
Foto: İ.M. KAHRAMAN

Şarlan Tabiat Parkı ;

Aydın İli, Çine ilçesi yer alan 37,00 ha büyüklüğündeki Şarlan Tabiat Parkı; manzara güzellikleri, peyzaj değerleri ve rekreasyonel potansiyeli nedeniyle Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bakanlık Makamının 12/03/2014 tarih ve 469 sayılı Oluru ile Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir. 37,00 ha alanı kaplayan Şarlan Tabiat Parkı, Aydın İli, Çine İlçesi, İbrahimkavağı Mahallesi, Şarlan mevkiinde yer almaktadır. Şarlan Tabiat Parkı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar 4. Bölge Müdürlüğü Aydın Şube Müdürlüğü sorumluluğunda olup Aydın il merkezine 59 km, Çine ilçe merkezine 21 km uzaklıktadır. Tabiat Parkı; Yöre halkı tarafından yoğun şekilde rekreatif amaçlı kullanılmakta olup; Aydın İlinin en önemli yaylalarından Madranbaba yayla yolu güzergahında bulunan Şarlan Mevkii rekreasyonel kullanım açısından öneme sahiptir.

Resim D.11-Şarlan Tabiat Parkı
Foto: C. CERİT

Kaynak: Aydın Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü Arşivi, 2019

D.4. Çayır ve Mera

İlimizde yüz ölçümü olarak 811.600 hektar toplam alana sahiptir. 1998-2021 yılları arasında yapılan tespit çalışmaları sonucu mera varlığımız 22.304 hektardır. Yıllar bazında incelendiğinde, tahsis amacı değişikliği işlemleri ve kadastro yenileme çalışmaları sonucuna göre mera alanlarında azalma olmuştur.

D.5. Sulak Alanlar

Aydın ilinde Önemli sulak alanlar;

- Büyük Menderes Deltası ; Söke- Didim İlçe sınırlarını kapsar 16680 Ha. Dır.
- Bafa Gölü ; Aydın ve Muğla sınırları içinde kalmaktadır. 6721 Ha. Yüzeye sahip tatlı-tuzlu su karışımı bir göldür.
- Azap Gölü ; Söke İlçesi, Yeşilköy Mahallesi yakınında olup, 2183 ha. olup denizden yüksekliği 7 m. en derin yeri 5 m. olan bir tatlı su gölüdür.
- B. Menderes Nehri; Afyon Dinar İlçesinden doğarak, Denizli, Aydın il sınırlarından 584 km dolaşarak Söke-Didim ilçesinde B. Menderes Deltasını oluşturarak ege Denizi ile buluşur.

Kaynak: Aydın Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü Arşivi, 2019

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

D.6.1. Tabiat Anıtları

Aydın İli sınırları içerisinde Tabiat Anıtı bulunmamaktadır.

D.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

Aydın İli sınırları içerisinde Tabiatı Koruma Alanı bulunmamaktadır.

D.6.3. Anıt Ağaçlar

İlimizde toplam 119 adet “Korunması Gerekli Anıt Ağaç Tescili” bulunmakta olup bunların ilçelere göre dağılımı grafikte gösterilmiştir. Aydın Tekstil Fabrikası Alanı, Aydın Forum AVM Alanı ve Nazilli Sümer Basma Fabrikası Alanındaki ağaçlar koruma altında bulunmaktadır.

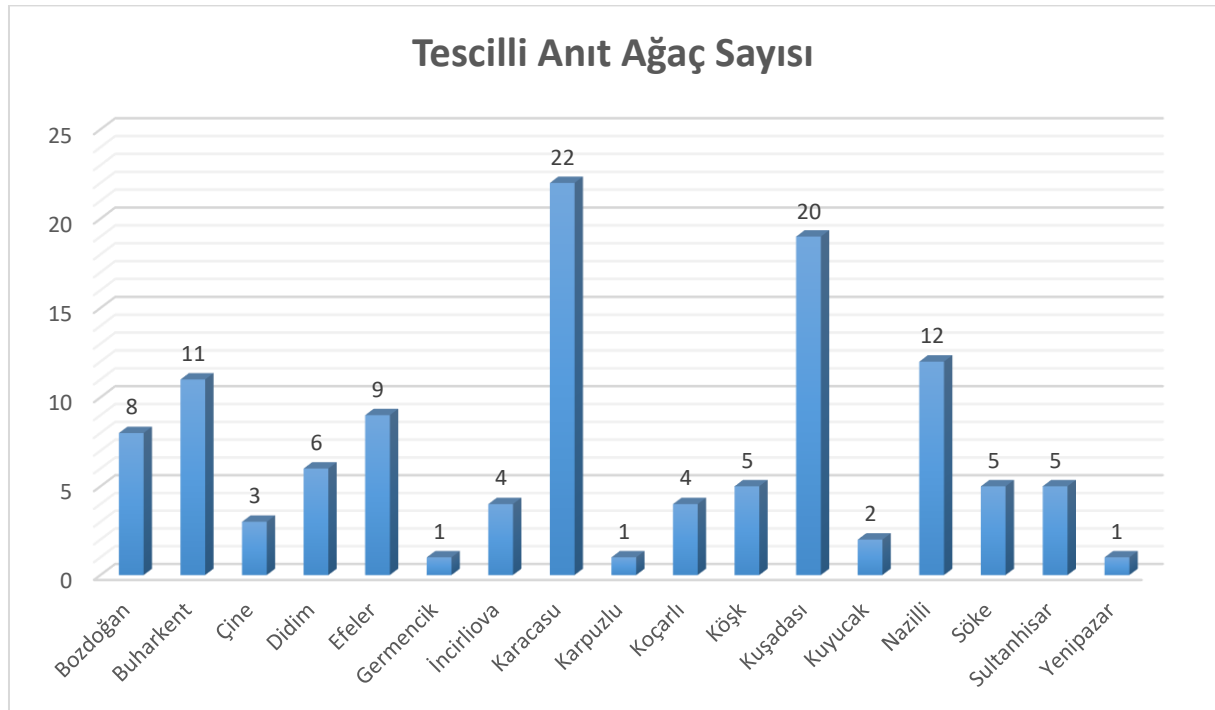
Resim D.12-Kuşadası Birlik Mahallesi (Sapsız Meşe Ağacı)

Resim D.13-Kuşadası Hacifeyzullah Mahallesi (Çınar Ağacı)

Çizelge D.58 - Anıt Ağaçların İlçe Merkezlerine Göre Dağılımı (Aydın ÇŞİDM 2022)

BOZDOĞAN	8
BUHARKENT	11
ÇİNE	3
DİDİM	6
EFELER	9
GERMENCİK	1
İNCİRLİOVA	4
KARACASU	22
KARPUZLU	1
KOÇARLI	4
KÖŞK	5
KUŞADASI	20
KUYUCAK	2
NAZİLLİ	12
SÖKE	5
SULTANHİSAR	5
YENİPAZAR	1
TOPLAM	119

Grafik G.18 Tescilli Anıt Ağaç sayısı

D.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

Aydın İli sınırları içerisinde Özel Çevre Koruma Bölgesi bulunmamaktadır.

D.6.5. Doğal Sit Alanları

İlimizde 8 adet 1.Derece Doğal Sit, 2 adet 2. Derece Doğal Sit, 9 adet 3. Derece Doğal Sit, 1 adet Nitelikli Doğa Koruma Alanı, 1 adet Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı olmak üzere toplam 21 adet Doğal Sit Alanı bulunmaktadır.

İlimiz sınırları içerisindeki doğal sit ve tabiat varlıkları bölgesel olarak aşağıdaki gibi şekillenmektedir:

1. Bafa Gölü Bölgesi

Resim D.14-Bafa Gölü

- Bafa Gölü Çevresi - 1. Derece Doğal Sit
- Akyeniköy Bölümü - 1. Derece Doğal Sit
- Serçin Bölümü - 1. Derece Doğal Sit
- Bafa Gölü Kuzeyi - 3. Derece Doğal Sit

2. Çine Barajı Bölgesi

Resim D.15-Çine Barajı

- Çine Çayı Vadisi İçi - 1. Derece Doğal Sit
- Çine Çayı Vadisi İçi Baraj Gölü - 2. Derece Doğal Sit
- Çine İlçesi Hacıpaşalar Mahallesi - 3. Derece Doğal Sit
- Çine İlçesi Söğütçük Mahallesi - 3. Derece Doğal Sit
- Çine İlçesi Alabayır Mahallesi - 3. Derece Doğal Sit
- Çine İlçesi Kırksakallar Mahallesi - 3. Derece Doğal Sit
- Çine İlçesi Harımcık Mahallesi - 3. Derece Doğal Sit
- Çine İlçesi Kabalar Mahallesi - 3. Derece Doğal Sit
- Çine İlçesi Kadastro 74 Parsel Civarı - 3. Derece Doğal Sit
- Çine İlçesi Tüller Mahallesi - 3. Derece Doğal Sit

3. Menderes Deltası Bölgesi

Resim D.16-Menderes Deltası Bölgesi

- Dilek Yarımadası ve Büyük Menderes Deltası - 1. Derece Doğal Sit
- Akköy Bölümü - 1. Derece Doğal Sit

4. Panayır (Altın) Adası – Nitelikli Doğa Koruma Alanı

Resim D.17-Panayır (Altın) Adası

5. Sirtlanini Mağarası - 1. Derece Doğal Sit

Resim D.18-Sirtlanini Mağarası

6. Aslanlı Mağarası - 1. Derece Doğal Sit

Resim D.19-Aslanlı Mağarası

7. *Zeus Mağarası* - 2. Derece Doğal Sit

Resim D.20-*Zeus Mağarası*

8. *Nazilli Sümer Basma Fabrikası* - Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı

Resim D.21-*Nazilli Sümer Basma Fabrikası*

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

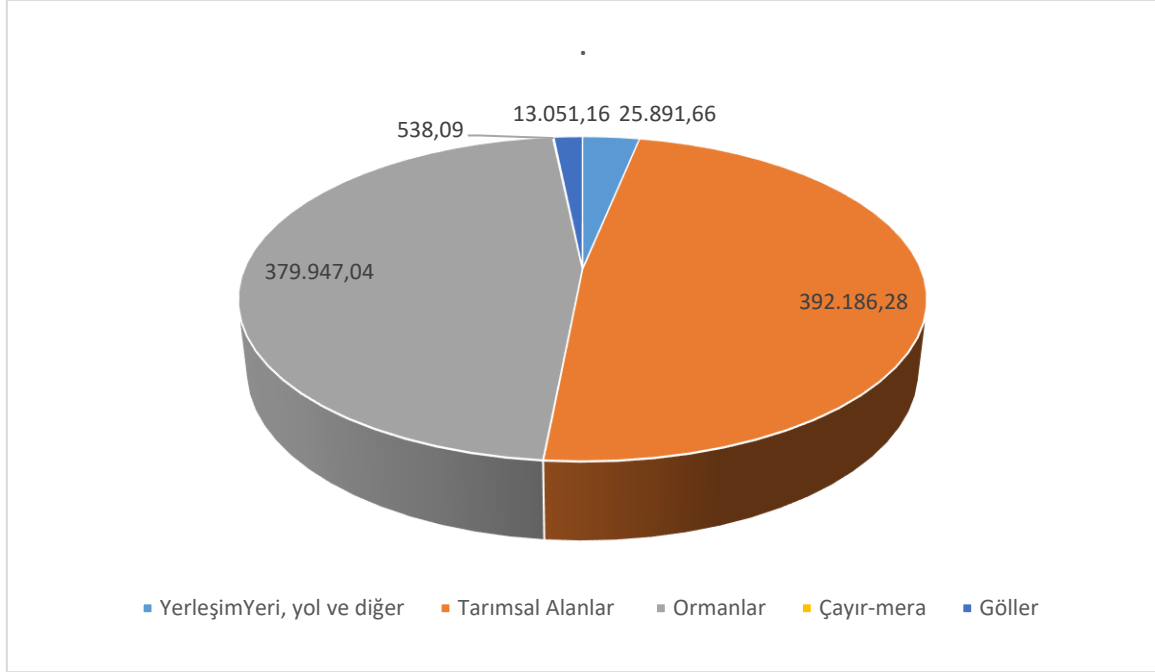
Aydın İli, Büyük Menderes Havzasının bereketli toprakları üzerinde kurulmuştur. İlin Kuzeyinde Aydın Dağları, Güneyinde de Menteş Dağları yer almaktadır. Bu dağlar ile Büyük Menderes havzasını oluşturan ova arasında engebeli topoğrafya mevcuttur. Topoğrafya ve iklimsel özellikler flora ve faunanın çeşitlenmesine imkân sağlamıştır. Bu ekolojik zenginlik bir çok kültürün bu topraklar üzerinde kurulup gelişmesine sebep olmuştur. Bu özellikler Aydın İlinin Doğal, Kültürel ve Arkeolojik zenginlikleri bir arada bulundurmaktadır.

Kaynaklar

<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
<https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>
<https://ockb.csb.gov.tr/>

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Grafik E.19 – 2018 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, yıl)

Çizelge E.59 – Arazi kullanım sınıflandırması

(https://corinecbs.tarimorman.gov.tr, yıl)

	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2018	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	17.342,03	2,14	22.568,34	2,79	23.129,74	2,85	24.547,41	3,02	25.891,66	3,19
2) Tarımsal Alanlar	379.205,74	46,85	376.591,07	46,53	389.682,81	48,01	392.575,52	48,37	392.186,28	48,32
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	402.228,35	49,7	401.097,37	49,56	385.870,24	47,54	380.975,19	46,94	379.947,04	46,81
4) Sulak Alanlar	535,36	0,07	321,92	0,04	428,17	0,05	538,09	0,07	538,09	0,07
5) Su Yapıları	10.035,06	1,24	8.767,85	1,08	12.503,27	1,54	12.978,01	1,6	13.051,16	1,61
TOPLAM	809.346,54	100,00	809.346,55	100,00	811.614,23	99,99	811.614,22	100,00	811.614,23	100,00

Yeni tarihli arazi kullanım verileri aşağıdaki şekilde elde edilebilir.a) <https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/> adresinden istatistik sekmesi seçilir,

b) Sorgulama menüsünden il seçilir, ilçe tümü seçilir, arazi sınıflarının tümü seçilir,

c) Rapor indir seçilir (“rapor indir” menüsünün solundaki menüden raporun türü seçilir)

d) Rapor istenilen formatta elde edilir (Rapor formatı çalışma kitabı seçildiğinde excel grafikler, arazi sınıfı dağılımları [Çizelge E.56] ve ayrıntılı arazi sınıfları otomatik olarak gelmektedir).

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

Aydın- Muğla- Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı 17.07.2007 tarihinde Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından onaylanmış olup, plana yapılan itirazlar değerlendirilerek 30.01.2008 tarihinde tekrar onaylanmıştır.

Danıştay 6. Dairesinin 14.07.2008 vermiş olduğu yürütmeyi durdurma kararı sonrası 27.04.2009 tarihinde tekrar onaylanan plan itirazlar değerlendirilerek 25.08.2009 tarihinde onaylanmıştır. 09.03.2011 tarihinde Bakanlık tarafından onaylanan Revizyon Plan 05.07.2011 tarihinde yapılan itirazlar değerlendirilerek 05.07.2011 tarihinde tekrar onaylanmış, en son olarak 18.05.2012 tarihinde kesinleşmiştir.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu, 2025 yılı hedef alınarak, Aydın, Muğla ve Denizli il sınırları içinde sürdürülebilir ve yaşanabilir bir çevre yaratılmasını; tarımsal, tarihsel ve turistik değerlerin korunmasını ve Türkiye'nin kalkınma politikaları kapsamında, sektörel gelişme hedeflerine uygun olarak belirlenen planlama ilkeleri çerçevesinde; sosyal, ekonomik, kültürel ve Mekânsal açıdan sağlıklı gelişmeyi ve büyümeyi amaçlamaktadır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M18 ve M19 Paftaları) 25.03.2015 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M22 Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 22.01.2016 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M19 Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 04.08.2016 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (L22, M18, M19, M23, N18, N19, N20, N22, O20, O21 Paftaları, Lejand, Plan Açıklama Raporu, Plan Hükümleri ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 Sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 26.12.2016 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (N19, O23 Plan Paftaları, Plan Hükümleri ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 Sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7.maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 15.05.2017 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (L22, L23, M21, M22, M23, N22 Plan Paftaları ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 Sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7.maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 26.07.2017 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (Plan Hükümleri ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 Sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7.maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 22.08.2017 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (L22, L23, M21, M22, M23, N21, N22 Plan Paftaları, Plan Hükümleri, Plan Açıklama Raporu ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 644 Sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve

Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7.maddesi uyarınca Bakanlık Makamı'nın Olur'u ile 12.06.2018 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M21, M22 Plan Paftaları, Plan Hükümleri, Plan Açıklama Raporu ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 09.08.2018 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M21 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 03.03.2020 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M19 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 11.06.2020 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M19 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 19.10.2020 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (Plan Hükümleri ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 03.12.2020 tarihinde onaylanmıştır.

Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (Plan Hükümleri ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 24.05.2021 tarihinde onaylanmıştır.

"Kentsel Gelişme Alanı" amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M19 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 13.07.2021 tarihinde onaylanmıştır.

"Organize Sanayi Bölgesi" amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M18 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 14.07.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Ulusal Sulak Alan Komisyonununun 29.12.2020 tarihli toplantısı ile onaylanmış olan sulak alan sınırının gösterildiği Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M18 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 20.08.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Güneş Enerjisi Santrali amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (N20 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 15.11.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Güneş Enerjisi Santrali amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (O22 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 23.11.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Güneş Enerjisi Santrali amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (N20 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 23.11.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Güneş Enerjisi Santrali amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (L20 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 29.11.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Kentsel Gelişme Alanı amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M19 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 06.12.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Rüzgar Enerjisi Santrali amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M21 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 13.12.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Kentsel Gelişme Alanı amaçlı Aydın-Muğla-Denizli Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği (M21 Plan Paftası ve Plan Değişikliği Gerekçe Raporu) 1. No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 102. maddesi uyarınca 23.12.2021 tarihinde onaylanmıştır.

Harita E. 5 - Aydın İlinin Çevre Düzeni Planı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2022)

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Büyük Menderes Havzası'nda yer alan Aydın ili, Büyük Menderes Ovası'nda kurulmuştur. Önemli ölçüde verimli tarım topraklarına sahip olan Aydın, ekonomik açıdan tarım sektörünün gelişmiş olduğu iller arasında yer almaktadır. Bu durum, Aydın İli'nin kalkınma sürecindeki en önemli avantajı olarak görülmektedir. Ayrıca, deniz, termal ve kültür turizmi potansiyeli de Aydın ilinin diğer güçlü yönleridir. Aydın ili, aynı zamanda, madenler, jeotermal kaynaklar ve doğal su kaynakları bakımından zengin bir bölgede yer almaktadır. Bu potansiyellerin, tarım ve turizm sektörlerinin desteklenmesine yönelik değerlendirilmesi ilin ekonomik gelişiminde diğer güçlü yönler olarak görülmektedir. İldeki mekansal planlama kararları bu girdiler doğrultusunda üretilmiştir. Aydın'ın, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı döneminde, tarım topraklarının korunduğu ve tarım sektörünün tarımsal sanayi ile eşgüdüm halinde geliştiği bir il olarak kalkınması desteklenmektedir. Aydın, 1910'lerden sonra, Türkiye'de yaşanan hızlı ve kontrolsüz kentleşme-sanayileşme dalgasından büyük oranda etkilenmeden gelişme göstermiş bir il olmakla birlikte; son yıllarda gelişen sanayi, turizm ve kentleşme ildeki nitelikli ve verimli tarım topraklarını tehdit edecek boyuta gelmiştir. Plan döneminde, kalkınmada kilit rol oynayacağı kabul edilen tarım sektörü önündeki bu tehdidin kaldırılması hedeflenmektedir. Aydın'da, Aydın-Denizli Karayolu aksı üzerinde bulunan Germencik, İncirliova, Merkez, Köşk, Sultanhisar, Nazilli, Kuyucak ve Buharkent ilçelerinin bu aks boyunca, birbirleri ile etkileşim halinde, lineer bir gelişme göstermesi beklenmektedir. Bu güzergâhta, Aydın Merkez ve Nazilli İlçeleri kentsel çekim merkezleri olarak ön plana çıkacaktır. İlin, batısında ise Kuşadası, Söke ve Didim İlçeleri arasında Söke merkezli etkileşim ve gelişme eğilimi söz konusu olacaktır. Bunun dışında, ilin güney kesimindeki dağlık alanlarda kalan Bozdoğan ve Karacasu ilçelerinin kendi etrafında bir gelişim gösterecekleri öngörülmürken; Koçarlı'nın merkeze yakınlığı nedeni ile merkezle ilişkili olarak; Yenipazar'ın karayolu üzerindeki yerleşmeler ile etkileşim halinde; Karpuzlu ve Çine'nin ise Çine çekim merkezi olmak üzere kendi içinde gelişme göstermeleri beklenmektedir. Çine ilçesi ise yine Aydın İl Merkezi ile etkileşim halinde gelişecektir. Aydın ilinde, Merkez, Nazilli, Germencik, Söke, Çine ve Bozdoğan ilçeleri tarımsal sanayi gelişim odakları olarak belirlenmiştir. Kuşadası ve Didim ilçeleri deniz ve kültür turizmi; Karacasu ve Sultanhisar ilçeleri kültür turizmi; Buharkent ilçesi ise termal turizm açısından ildeki odak noktaları olacaktır. İncirliova, Karpuzlu, Koçarlı, Köşk, Kuyucak ve Yenipazar, öncelikle, tarım sektörü odaklı gelişmesi öngörülen ilçelerdir. İl bütününde, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hedef yılı olan 2025'de oluşması öngörülen kentsel nüfus 1.706.806 kişi; kırsal nüfus 259.325 kişi olup, toplam nüfus 1.966.131 kişidir.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)

Aydın Çevre, Şehircilik İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

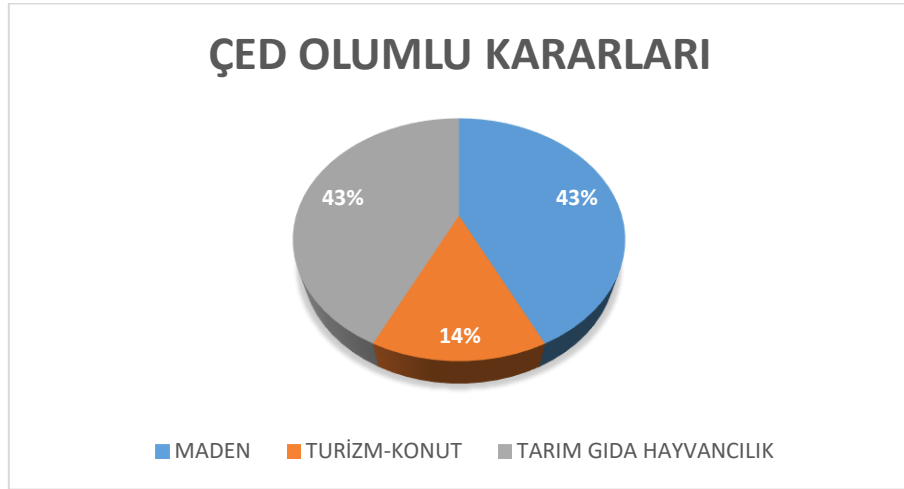
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

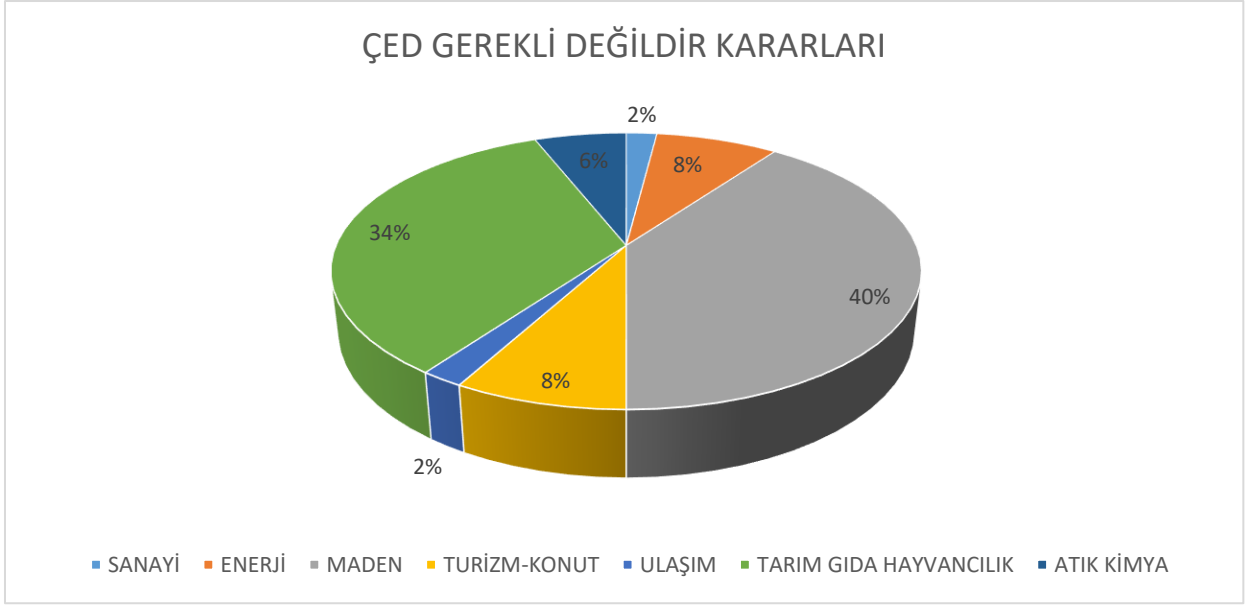
Çizelge F.60 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDM tarafından 2021 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2022)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda- Hayvancılık	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	20	4	1	17	3	1	4	50
ÇED Gereklidir	-	2	-	-	-	-	-	2
ÇED Olumlu Kararı	3	-	-	3	-	-	1	7
ÇED Olumsuz Kararı	-	1	-	-	-	-	-	1

Grafik F.20 – 2021 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2020)

Grafik F.21 –2021 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2021)

Çizelge F. 61– Bakanlık merkez ve ÇŞİDM tarafından 2014-2021 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2021)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda-Hayvancılık	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
80	334	479	807	183	18	127	2028

Çizelge F.62 –2014-2021 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı

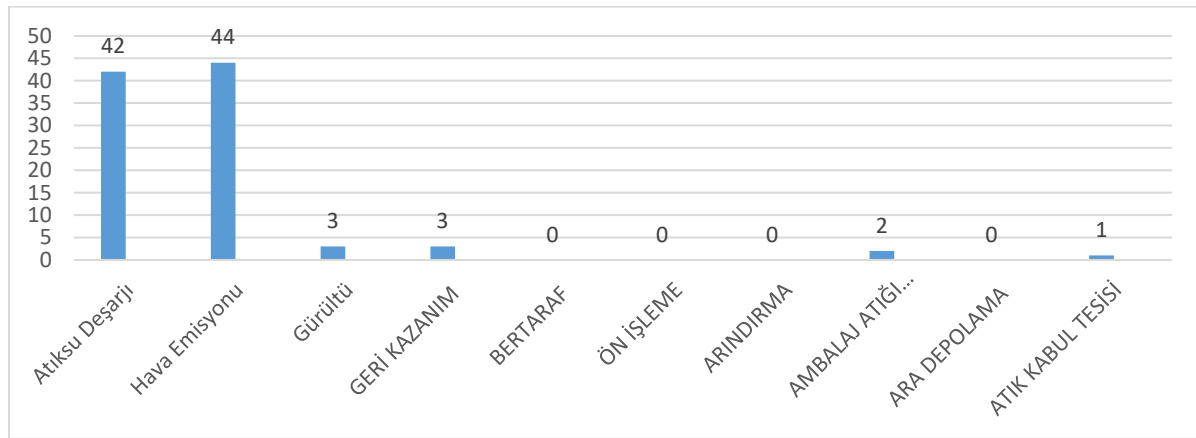
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2021)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda-Hayvancılık	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
36	9	6	4	0	1	2	59

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge F.63 –2021 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisansı Belgesi sayıları
(e-İzin Yazılımı, 2021)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	2	50	52
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	6	75	81
Çevre İzni Muafiyet Sayısı			
TOPLAM	8	125	133

Grafik F.22 – 2021 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı
(e-izin yazılımı, 2021)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde konusu itibariyle verilen çevre izinleri hava emisyonu, atıksu deşarjı ve gürültü kontrolü şeklinde sıralanmıştır. Yine konusu itibariyle verilen çevre lisansları en çok tehlikesiz atık geri kazanım ve ömrünü tamamlamış araç geçici depolama konusunda olmuş daha sonra Ambalaj Atığı Toplama ve Ayırma ve Ambalaj Atığı Geri Kazanım, konusunda çevre lisansı verilmiştir.

Kaynaklar

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
e-ÇED Yazılımı
e-İzin Yazılımı

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge G.64-2021 yılında ÇŞİDM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
(e-denetim yazılımı, 2021)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	35
Plansız (ani+şikayet) denetimler	1040
Genel toplam	1075

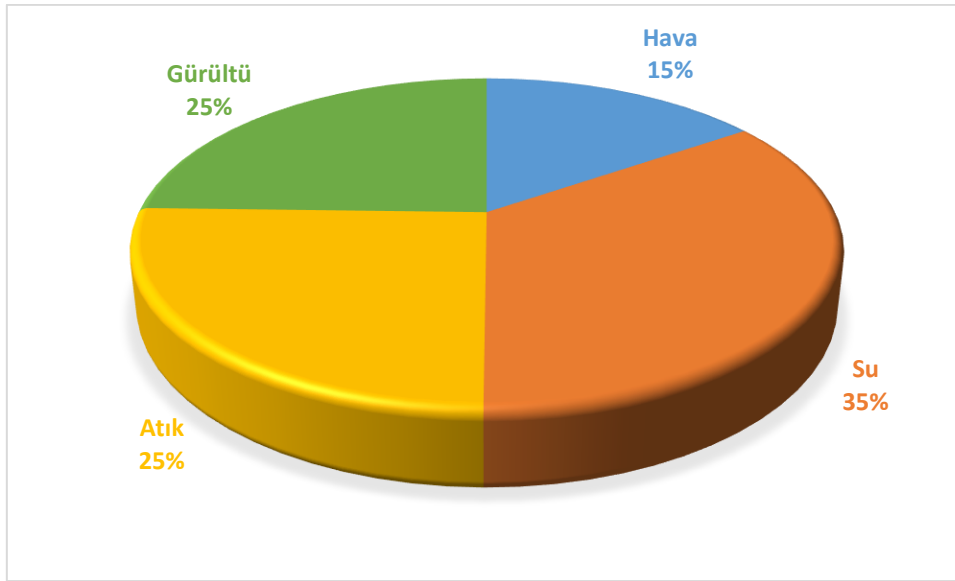
Grafik G.23-ÇŞİDM tarafından 2021 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2021)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.65 – 2021 yılında ÇŞİDM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları

(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2022)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	195	125		123		155		598
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	145	102		85		105	0	437
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	74	82		69		68		73

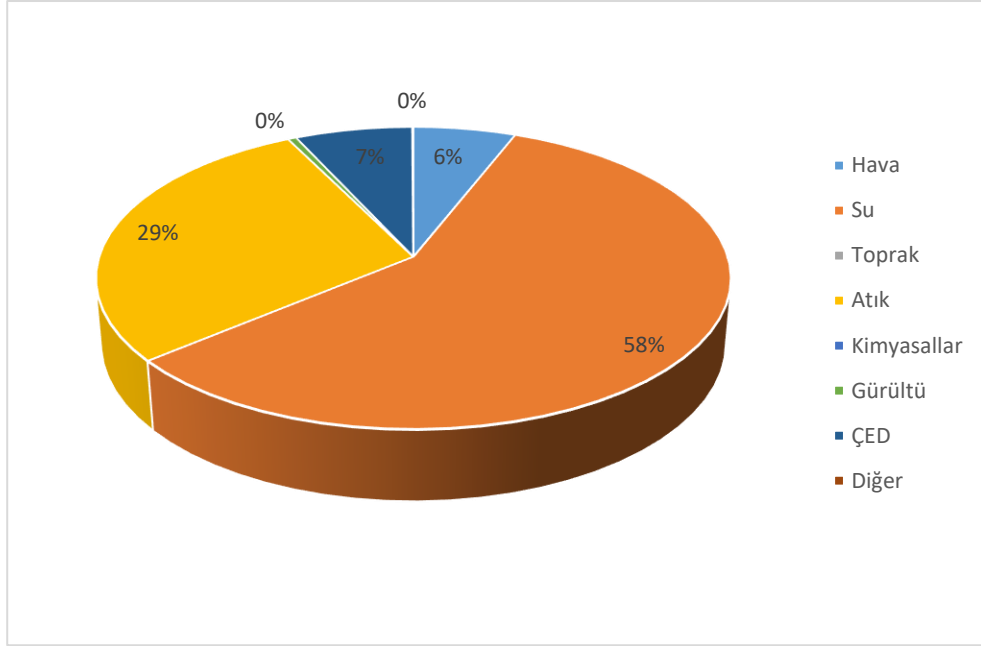

Grafik G.24 – 2021 yılında ÇŞİDM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2022)

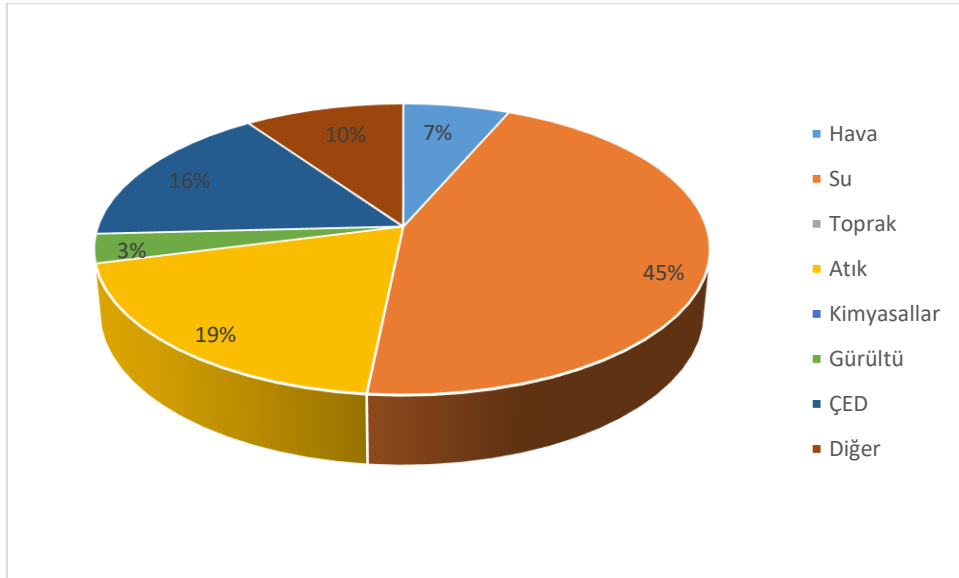
G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.66 – 2021 yılında ÇŞİDM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı (e-denetim yazılımı, 2021)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	193122	1876525		927169		16082	221500	2129,17	3.236.527,17
Uygulanan Ceza Sayısı	2	14		6		1	5	3	31

Grafik G.25 – 2021 yılında ÇŞİDM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2021)

Grafik G.26 - 2020 yılında ÇŞİDM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, yıl)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2021 yılında 5 işletmeye 2872 sayılı Çevre Kanununu kapsamında faaliyet durdurma kararı verilmiştir. Bu kararların 2 tanesi Geçici Faaliyet Belgesi olmadan faaliyet göstermeleri sebebiyle gıda ve enerji üretimi sektörlerinde, 3 tanesi de ÇED Yönetmeliği kapsamında karar alınmadan yatırıma başlamaları sebebiyle maden ve gıda sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelere uygulanmıştır.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde 2021 yılında gerçekleştirilen denetimlerin büyük bir çoğunluğu Ani ve Plansız Denetimler olarak gerçekleşmiştir.

İlimizde 2021 yılında Çevre Kanununa göre uygulanan idari yaptırımlar en fazla miktar ve adet olarak atıksu konusunda uygulanmıştır.

Kaynaklar

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
e-Denetim Yazılımı

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2021 yılında İlimiz genelinde yürütülen sıfır atık projesi kapsamında; İlimizdeki ilk ve orta öğretim okulları arasında yapılan değerlendirme sonucunda atıkları kaynağında ayrıştırma ve geri kazanım çalışmalarında başarı göstererek en fazla atık toplayan 5 okulun öğrencileri arasından okul yönetimince teklif edilen en başarılı 1 er öğrenciye bisiklet ödülü verilmiştir. Dünya çevre haftası boyunca sıfır atık projesi kapsamında il genelinde seçilen okullarda farkındalık eğitimleri düzenlenmiştir.

2021 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 50.515 kişiye eğitim verilmiştir

Deniz çevresinin korunmasına ve geliştirilmesine ilişkin bilincin artırılması amacıyla Kuşadası Sahil Güvenlik Komutanlığının teknik desteğiyle sualtı ve kıyı temizliği yapılmıştır.

Kaynaklar

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü